

การศึกษาความต้องการเครื่องวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

ผู้วิจัย
นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
กระทรวงวัฒนธรรม

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ประสิทธิ์ เลหาวิวัฒน์ ศึกษานิเทศก์จันทรา คำนคงรักษ์ และคุณบุญยง พูลขำนิ ที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบสอบถามและรายงานการวิจัย ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (นายกมล สุวุฒโท) และผู้บริหารของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ทุกฝ่าย ที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการจัดทำงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ ชิน เจริญสุข ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ตลอดจนผู้บริหารของวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ทุกฝ่าย ได้ให้กำลังใจและส่งเสริม ให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่น และมานะพยายามในการจัดทำผลงานอันเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษานาฏศิลป์ไทย

ขอขอบคุณ ครู อาจารย์ เพื่อนร่วมงาน วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ที่ได้ให้การสนับสนุนส่งเสริม ในทุกๆ ด้าน รวมทั้งคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ยิ่ง

ขอขอบคุณกำลังใจที่แสนดีจากคุณครูโสภณ ศิวบรรวัฒนา และนางสาวศรดา ศิวบรรวัฒนา ที่ให้การช่วยเหลือในทุกสิ่ง คอยเป็นกำลังใจและสนับสนุนอยู่ตลอดเวลา

คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบแด่คุณพ่อ คุณแม่ที่เลี้ยงดูเป็นอย่างดี และครูผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่าน อันมีพระคุณต่อผู้วิจัยอย่างสูงสุดที่ได้วางพื้นฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัย

ท้ายนี้ขอขอบพระคุณผู้เขียนคำรา งานวิจัย และงานวิจัยทุกท่าน ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาและนำแนวคิดมาประกอบการเขียนงานวิจัยทั้งที่อ้างอิงและไม่ได้อ้างอิงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้ คงเป็นแนวทางให้กับผู้สนใจค้นคว้าทางด้านนาฏศิลป์ไทย อันจะนำไปก่อให้เกิดประโยชน์ในวงการนาฏศิลป์ไทยต่อไป

ทักษิณ ศิวบรรวัฒนา

ชื่อเรื่อง	การศึกษาความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
ผู้วิจัย	นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา
สังกัด	วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
ปีงบประมาณ	2554

บทคัดย่อ

การวัดและประเมินผลรายวิชานาฏศิลป์ในปัจจุบัน มีการสร้างเครื่องมือวัดที่เป็นรูปธรรม ในการวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชนิดต่าง ๆ และแบบประเมินผู้เรียน เพื่อวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย ส่วนการวัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยนั้น ยังไม่มีการสร้างเครื่องมือ สำหรับการวัดและประเมินผลที่มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานขึ้นสำหรับใช้วัดและประเมินผล การวิจัยครั้งนี้ จึงมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบัน 2) ศึกษา ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย 3) เปรียบเทียบความต้องการ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยจำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ ในการสอน และ 4) รวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย สังกัดสถาบันบัณฑิต พัฒนศิลป์ จำนวน 155 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความต้องการ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ที่ผ่านการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อและคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ทดสอบด้วยการทดสอบค่าที (Paired Samples t-test) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. รูปแบบการวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบันใช้วิธีประเมินผลผู้เรียนตาม ที่ปฏิบัติจริง โดยใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติของผู้เรียน เครื่องมือสำหรับวัดภาคปฏิบัติที่ใช้ในปัจจุบัน ใช้แบบทดสอบ แบบประเมิน หรือแบบสังเกต ครูผู้สอนเป็นผู้พิจารณาเลือกใช้เครื่องมือตามความถนัด และรูปแบบการวัดผลประเมินผลของตนเอง

ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กล่าวว่า ข้าพเจ้ามีความต้องการ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเพื่อใช้ในการวัดการปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย และมีความจำเป็นจะต้องสร้าง

เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติขึ้นเพื่อใช้ในการวัด ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ การวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบันอาจมีความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากอารมณ์ความรู้สึก และผลการวัดภาคปฏิบัติเชื่อถือได้ ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และข้อที่กล่าวว่า การวัดภาคปฏิบัติ มีความยุติธรรมและโปร่งใส ครูมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

2. ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ครูผู้สอนมีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ และด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

3. ผลการเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ที่มีเพศต่างกัน และมีช่วงอายุต่างกัน มีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความต้องการแบบวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความต้องการแบบวัดภาคปฏิบัติด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ และด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

4. ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ รายวิชานาฏศิลป์ไทย ด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ควรเป็นมาตรฐานเดียวกัน คำนี้ถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล รูปแบบการวัดควรเอื้อต่อการที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประเมินตนเอง เพื่อสามารถพัฒนาปรับปรุงตนเองได้ เครื่องมือในการวัดภาคปฏิบัติควรใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน สามารถนำไปปรับใช้กับการวัดผลภาคปฏิบัติได้ทุกชุดการแสดงหรือทุกชุดท่ารำ

ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ควรมีการสร้างเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติร่วมกันทุกวิทยาลัย ที่สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เกณฑ์ควรมีความเหมาะสม มีการวัดอย่างต่อเนื่องเพื่อสังเกตผู้เรียน ควรมีคณะกรรมการประเมินและใช้เป็นเกณฑ์เดียวกันทั้งสถานศึกษา

ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ ควรมีการวัดผลอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน ควรประเมินพร้อมกัน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับการประเมินตามมาตรฐานของ สมศ.

โดยสรุป การวัดผลภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบันยังไม่มีรูปแบบการวัดที่แน่นอน หากจะมีการพัฒนารูปแบบการวัดการปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย ควรพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้รูปแบบการวัดภาคปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์	7
2. องค์ความรู้เกี่ยวกับการสอนนาฏศิลป์	9
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดภาคปฏิบัติ	15
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์	39
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
5.1 งานวิจัยในประเทศ	43
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	46
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดการกับข้อมูล	51
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	57
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน	59
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ	62
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอน	66
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างเครื่องมือวัด ภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย	70
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
ความมุ่งหมายของการวิจัย	74
สมมติฐานการวิจัย	74
สรุปผล	75
อภิปรายผล	78
ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	90
ภาคผนวก ก แบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย	91
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม	99

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์	102
ภาคผนวก ง หนังสือราชการ	106
ประวัติย่อของผู้วิจัย	124

บัญชีตาราง

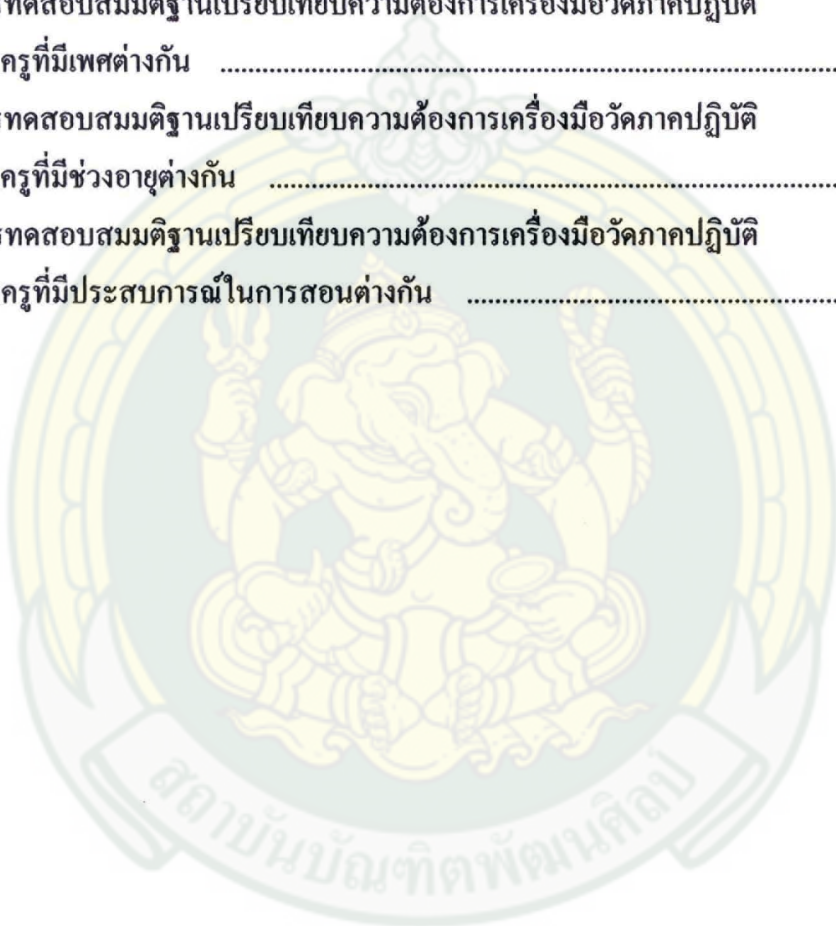
ตาราง

หน้า

1	จำนวนครูผู้สอนนาฏศิลป์ สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	46
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะต้องเก็บข้อมูลในวิทยาลัยนาฏศิลป์แต่ละแห่ง	48
3	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	57
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน สอบถามข้อมูล โดยใช้คำถามปลายเปิด	60
5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน สอบถามข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า	61
6	ความต้องการเครื่องวัดภาคปฏิบัติวิทยานาฏศิลป์ไทยของครูโดยรวมและรายด้าน	62
7	ความคิดเห็นของครูผู้สอนรายวิทยานาฏศิลป์ไทยเกี่ยวกับความต้องการเครื่องมือวัด ภาคปฏิบัติ ด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ	63
8	ความคิดเห็นของครูผู้สอนรายวิทยานาฏศิลป์ไทยเกี่ยวกับความต้องการเครื่องมือวัด ภาคปฏิบัติ ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ	64
9	ความคิดเห็นของครูผู้สอนรายวิทยานาฏศิลป์ไทยเกี่ยวกับความต้องการเครื่องมือวัด ภาคปฏิบัติ ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ	65
10	ผลการเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ	66
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของ ครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ	67
12	ผลการเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิทยานาฏศิลป์ไทย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ	68
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ของครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ ในการสอน	69
14	ผลการเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิทยานาฏศิลป์ไทย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	70

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
15	ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย	71
16	ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อความ (IOC) ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน	100
17	ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ของครูที่มีเพศต่างกัน	103
18	ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ของครูที่มีช่วงอายุต่างกัน	104
19	ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน	105

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
2	หลักในการวัดผลภาคปฏิบัติ	25

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาด้านศิลปวัฒนธรรม ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช 2541 ภายใต้พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พุทธศักราช 2541 มีหน่วยงานในสังกัด คือ วิทยาลัยนาฏศิลป์ วิทยาลัยช่างศิลป์ ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. 2554 : เว็บไซต์) สำหรับการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชานาฏศิลป์ประกอบด้วย การขับร้อง การฟ้อนรำ และการแสดงระบำ โดยใช้ศิลปะด้านการแสดงเพื่อให้เกิดสุนทรียภาพ การจัดการเรียนการสอนมุ่งให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน ฝึกฝน ผู้เรียนในการวางตัว การอยู่ร่วมกันในสังคม และการเป็นผู้นำ นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอน นาฏศิลป์ยังมีความสำคัญในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของชาติไทยให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างไกล ทั้งในประเทศและนอกประเทศ เป็นการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไทยให้คงอยู่สืบต่อไป

การสอนนาฏศิลป์นั้น มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนการปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยที่ดีเป็นที่พึงประสงค์แก่สังคม วิธีการสอน มีทั้งการสอนแบบนาฏการ เพื่อถ่ายทอด หรือสื่อความหมายให้ผู้ดูเข้าใจ โดยใช้การแสดงท่าทางต่าง ๆ ตามธรรมชาติ ตามประสบการณ์ที่มีอยู่หรืออาจสร้างขึ้นเพื่อให้เหมาะกับจุดประสงค์และสภาพการณ์ในการเรียนการสอน เพื่อสร้างความเข้าใจ และความสนุกสนาน จัดว่าเป็นการแสดงที่ใช้ทักษะทางภาษาและทักษะทางความคิด การจัดการสอนแบบสาธิต การสอนแบบนี้เป็นการแสดงตัวอย่างที่ถูกต้องให้ผู้เรียนดู ซึ่งเป็นการสอนที่ให้ผลมาก วาสนา พิณพูน (2542 : 228-231) กล่าวว่า นาฏศิลป์เป็นการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะทางกายซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 เป็นการศึกษาความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนทักษะนั้น ๆ ขั้นที่ 2 เป็นขั้นของการฝึกหัดเพื่อให้เกิดทักษะหรือเพื่อลดความผิดพลาดในการทำงานให้น้อยลงจนกระทั่งหมดไปในที่สุด และขั้นที่ 3 เป็นขั้นของการเกิดทักษะ ซึ่งสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างอัตโนมัติ (อุษา สบถุภย์. 2536 : 16)

เนื่องจากรายวิชานาฏศิลป์ เป็นรายวิชาที่เน้นการปฏิบัติ การวัดและประเมินผล รายวิชานาฏศิลป์ จึงต้องวัดให้ตรงกับธรรมชาติของวิชา โดยผู้เรียนควรต้องมีความรอบรู้ ในเนื้อหาวิชา ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฉบับของนาฏศิลป์ไทยจนเกิดความชำนาญ ตลอดจน เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย มีอรรถรสร่วมในการปฏิบัติ ดังนั้น การวัดและประเมินผล รายวิชานาฏศิลป์ไทย ควรวัดและประเมินผลทั้ง 3 พฤติกรรม คือ พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ความรู้ ความจำ เช่น ประวัติ เนื้อเพลง ภาษาท่า จังหวะ นาฏยศัพท์ เป็นต้น ความเข้าใจ เช่น แปลภาษาท่า ให้สอดคล้องกับเนื้อหาเพลง หรือคิดค้นภาษาท่า การนำไปใช้ เช่น นำความรู้ที่ได้จากการเรียน ปฏิบัติเลือกใช้กับเหตุการณ์ที่เหมาะสม พฤติกรรมด้านจิตพิสัย วัดเกี่ยวกับการแสดงออกทางด้าน อารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ การเห็นคุณค่า การซาบซึ้งและการมีอารมณ์สุนทรีย์ และพฤติกรรม ด้านทักษะพิสัย เป็นการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตามสถานการณ์ เนื้อหาที่ได้รับในบทเรียน ชั้นชำนาญการ (จินดา เครือหงษ์. 2544 : 17-18)

การวัดและประเมินผลรายวิชานาฏศิลป์ในปัจจุบัน มีการสร้างเครื่องมือวัดที่เป็นรูปธรรม ในการวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชนิดต่าง ๆ และแบบประเมิน ผู้เรียนเพื่อวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย ส่วนการวัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยนั้น ยังไม่มีการสร้าง เครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินผลที่มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานขึ้นสำหรับใช้วัดและประเมินผล ผู้เรียน ผู้สอนใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติเพื่อให้คะแนนผู้เรียนเพียงอย่างเดียว ซึ่งการให้คะแนนนั้น เป็นการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ผู้สอนแต่ละคนคิดกำหนดขึ้น ไม่ได้มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อใช้ในการให้คะแนนผู้เรียนจากการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ ทำให้การวัดผลด้านทักษะพิสัยขาด ความน่าเชื่อถือ ขาดความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงตามหลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

นักการศึกษาหลายท่าน ได้สร้างเครื่องมือวัดผลขึ้น เพื่อใช้วัดผลด้านทักษะของผู้เรียน ชีรรัตน์ งามปลั่ง (2551 : 104 – 106) ได้สร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานในครั้งนี้ สามารถ วัดผลและประเมินผลผู้เรียนได้ครอบคลุมเนื้อหาการปฏิบัติรวบรวมมาตรฐาน มีความชัดเจน และมีความเป็นปรนัยสูง สามารถนำไปใช้ในการวัดภาคปฏิบัติรวบรวมมาตรฐานได้ ปิยะสุดา เพชรเวช (2548 : 102) ได้สร้างแบบวัดภาคปฏิบัติวิชาทักษะนาฏศิลป์ไทย การรำเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูง สาขานาฏศิลป์ พบว่า แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นสูง ข้อคำถามสืบเนื่องมาจากการ ปฏิบัติกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จึงทำให้มีความเชื่อมั่นในการวัดสูงเหมาะสมสำหรับ นำไปใช้วัดผลในภาคปฏิบัติ

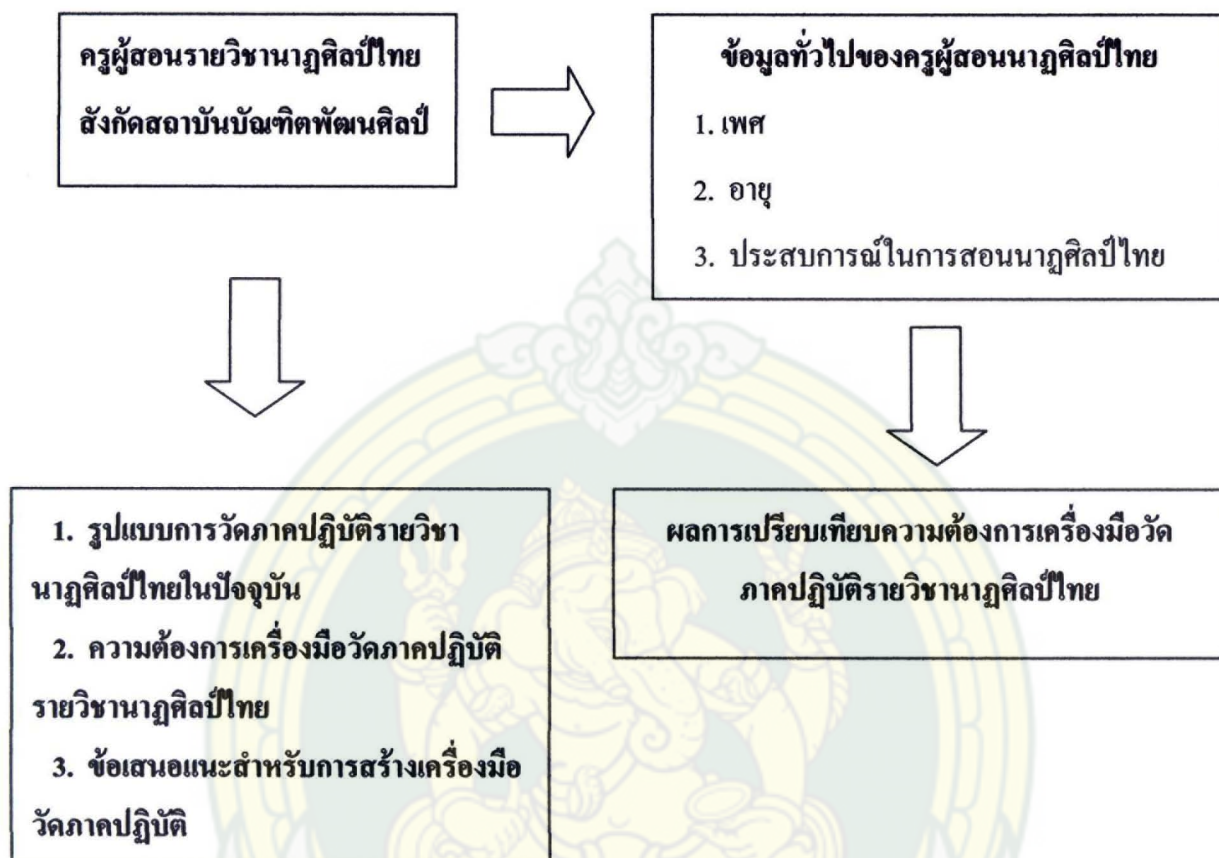
แม้ว่าการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติจะมีประโยชน์อย่างมากสำหรับการวัดและประเมินผลผู้เรียน แต่ก็มีข้อจำกัดคือ 1) การวัดและประเมินผลผู้เรียนไม่สามารถนำไปใช้วัดได้ในทุกสาขา 2) การดำเนินการสอบวัดยาก เนื่องจากนักเรียนมักปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ไม่เท่ากัน 3) การให้คะแนนต้องกำหนดเกณฑ์ให้ชัดเจนเพื่อให้สามารถให้คะแนนได้ง่ายและตรงตามความเป็นจริง 4) ใช้เวลามากและมีขั้นตอนที่ซับซ้อน เพราะต้องออกแบบการวัดให้ครอบคลุมคุณลักษณะ และเนื้อหาที่ต้องการวัดทั้งหมด และ 5) ใช้ค่าใช้จ่ายในการวัดสูง (เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์, 2536 : 31 ; สมนึก ภัททิยธนี, 2544 : 56)

ดังนั้น เพื่อหาข้อสรุปในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษา ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความต้องการและความจำเป็นในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ คือ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยอย่างแท้จริง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย
3. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอน
4. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติแตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติแตกต่างกัน
3. ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนามาตรฐานการวัดและประเมินผลผู้เรียนในด้านทักษะพิสัย ผลการวิจัยยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนา มาตรฐานการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านทักษะพิสัยในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ให้สอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้สอนและประเมินผู้เรียนอย่างแท้จริง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม จำนวน 251 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 155 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 3.1.1 เพศ
 - 3.1.1.1 ชาย
 - 3.1.1.2 หญิง
 - 3.1.2 อายุ
 - 3.1.2.1 20 – 30 ปี
 - 3.1.2.2 31 – 40 ปี
 - 3.1.2.3 41 – 50 ปี
 - 3.1.2.4 51 ปี ขึ้นไป
 - 3.1.3 ประสบการณ์ในการสอน
 - 3.1.3.1 1 – 5 ปี
 - 3.1.3.2 6 – 10 ปี
 - 3.1.3.3 11 – 20 ปี
 - 3.1.3.4 21 ปี ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ หมายถึง แบบวัดที่สร้างขึ้นเพื่อวัดผลผู้เรียน ด้านทักษะพิสัยจากการเรียนในรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยมีความมุ่งหมายให้เกิดกระบวนการวัดผลในรายวิชานาฏศิลป์ไทยที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน อาจประกอบด้วยเครื่องมือวัดผลหลายประเภท มีการวัดผลหลายรูปแบบ โดยเกณฑ์การวัดและประเมินผลจะต้องมีความยืดหยุ่น สามารถปรับให้วัดผลได้ครอบคลุมทุกชุดการแสดง
2. ความต้องการ หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงถึงความอยากได้ เห็นด้วย เห็นชอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
3. ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงถึงความอยากได้ เห็นด้วย เห็นชอบ ให้มีการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติที่มีมาตรฐานสำหรับใช้วัดทักษะพิสัยของผู้เรียนในรายวิชานาฏศิลป์ไทย
4. รายวิชานาฏศิลป์ไทย หมายถึง ชุดการแสดงที่จัดไว้ในหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาและฝึกการปฏิบัติชุดการแสดงนั้น ๆ
5. ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย หมายถึง ครูสังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ที่สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย
6. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ครูปฏิบัติหน้าที่สอนในรายวิชานาฏศิลป์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์
2. องค์ความรู้เกี่ยวกับการสอนนาฏศิลป์
 - 2.1 ความหมายของนาฏศิลป์
 - 2.2 ความสำคัญของนาฏศิลป์
 - 2.3 องค์ประกอบของนาฏศิลป์
 - 2.4 ความมุ่งหมายและประโยชน์ของนาฏศิลป์
 - 2.5 ลักษณะการสอนวิชานาฏศิลป์
 - 2.6 การวัดและประเมินผลนาฏศิลป์
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.1 ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.2 ประเภทของการวัดผลภาคปฏิบัติ
 - 3.3 พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติ
 - 3.4 หลักในการวัดผลภาคปฏิบัติ
 - 3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลภาคปฏิบัติ
 - 3.6 การสร้างเครื่องมือวัดผลภาคปฏิบัติ
 - 3.7 คุณลักษณะของแบบวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.8 ข้อดีและข้อจำกัดของการวัดผลภาคปฏิบัติ
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ
 - 4.1 แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์
 - 4.2 ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์

การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ (วัชรพงษ์ ทองงาม และคณะ. 2549 : 13-14) มีการจัดการศึกษา ดังนี้

1.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระและกลุ่มวิชาชีพเฉพาะแยกเป็น 2 ช่วงชั้น คือ

1.1.1 ระดับช่วงชั้นที่ 3 (นาฏศิลป์ขั้นต้นหรือมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) รับผู้ที่จบจากระดับช่วงชั้นที่ 2 เข้าเรียนมีระยะเวลาในการเรียนรวม 3 ปี

1.1.2 ระดับช่วงชั้นที่ 4 (นาฏศิลป์ขั้นกลางหรือมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) รับผู้ที่จบจากระดับช่วงชั้นที่ 3 เข้าเรียนมีระยะเวลาในการเรียนรวม 3 ปี

1.2 การศึกษาขั้นอุดมศึกษา (ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี) คือ ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูงปีที่ 1-2 รับผู้จบนาฏศิลป์ขั้นกลางปีที่ 3 เข้าเรียนในระดับนาฏศิลป์ขั้นสูงปีที่ 1-2 รวม 2 ปี

1.3 วิชาที่เรียน

1.3.1 เรียนวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเช่นเดียวกับโรงเรียนสามัญทั่วไป

1.3.2 วิชาเพิ่มเติม (กลุ่มวิชาชีพเฉพาะ) นักเรียนต้องเลือกเรียนตามความถนัดวิชาใดวิชาหนึ่งใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีพเฉพาะ คือ

- 1) สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย (โขน) โขนพระ โขนยักษ์ โขนลิง รับเฉพาะนักเรียนชาย
- 2) สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) ละครพระ ละครนาง รับเฉพาะนักเรียนหญิง
- 3) สาขาวิชาปี่พาทย์ รับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เรียนเกี่ยวกับการบรรเลงเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบวงปี่พาทย์ เช่น ระนาด มโหรี วง กลอง ปี่
- 4) สาขาวิชาเครื่องสายไทย รับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เรียนเกี่ยวกับการบรรเลงเครื่องดนตรีที่ใช้ในวงเครื่องสาย เช่น จะเข้ ซออู้ ซอด้วง ฯลฯ
- 5) สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย รับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เรียนเกี่ยวกับการขับร้องเพลงไทย
- 6) สาขาวิชาดนตรีสากล รับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เรียนเกี่ยวกับการบรรเลงเครื่องดนตรีสากล
- 7) สาขาวิชาคีตศิลป์สากล รับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เรียนเกี่ยวกับการขับร้องเพลงสากล
- 8) สาขาวิชานาฏศิลป์สากล รับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เรียนเกี่ยวกับการแสดงนาฏศิลป์สากล

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์นั้น มี 3 ระดับ คือ ระดับช่วงชั้นที่ 3 ช่วงชั้นที่ 4 และระดับอุดมศึกษา มีการเรียนวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระเช่นเดียวกับโรงเรียนสามัญทั่วไป แต่ที่แตกต่าง คือ มีการจัดการเรียนการสอนวิชาเพิ่มเติม (กลุ่มวิชาชีพเฉพาะ)

ซึ่งผู้เรียนต้องเลือกเรียนตามความถนัดวิชาใดวิชาหนึ่งใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีพเฉพาะ
ดังในข้อ 1.3.2

2. องค์ความรู้เกี่ยวกับการสอนนาฏศิลป์

2.1 ความหมายของนาฏศิลป์

ราชบัณฑิตยสถาน (สุมิตร เทพวงษ์. 2541 : 1 ; อ้างอิงมาจาก ราชบัณฑิตยสถาน.
2525 : 431) นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการละครหรือฟ้อนรำ

สุนนมาลย์ นิ่มเนติพันธ์ (2543 : 16) ได้ให้ความหมายว่า “นาฏศิลป์” หมายถึง
ศิลปะในการร่ายรำด้วยความประณีตงดงาม มีระเบียบแบบแผนตามที่นักปราชญ์ทางนาฏศิลป์
ได้ประดิษฐ์ทำไว้ นาฏศิลป์มี 2 ชนิด คือ การแสดงที่เป็นเรื่อง คือ ละคร และการแสดงบท
ฟ้อนรำที่เรียกว่า ระบำ

สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 9) นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะ
การฟ้อนรำ ซึ่งวิวัฒนาการมาจากเสียง ด้อยคำ ที่ได้รับการปรับปรุงแต่งจนเกิดความไพเราะน่าฟัง
นำไปสู่การแสดงท่าทางเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกตามอารมณ์ของเสียงหรือด้อยคำนั้น และได้มีการ
ปรุงแต่งท่าทางที่แสดงออก ให้สวยงามกลมกลืนยิ่งขึ้น ตามแนวทางที่เห็นว่าเหมาะสม และยึดถือ
ต่อเนื่องกันมา จนถือเป็นศิลปวัฒนธรรมส่วนหนึ่งของกลุ่มคนในแต่ละท้องถิ่น

มยุรฉัตร ธรรมวิเศษ (2547 : 25) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะ
การแสดงที่มีการเคลื่อนไหวร่างกาย ทั้งที่ ประกอบการร้องและประกอบดนตรี ซึ่งในการจัด
การเรียนการสอนนาฏศิลป์จึง น่าจะรวมถึงการฟ้อนรำ ระบำ โขน และการแสดงละครร่วมด้วย

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า นาฏศิลป์ คือ ศิลปะแขนงหนึ่งที่เน้นการแสดง
ท่าทาง การเคลื่อนไหวร่างกาย ที่อ่อนช้อย งดงาม เป็นการสื่อความหมายผ่านกิริยาท่าทางอย่างมี
ศิลปะ และเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงวัฒนธรรมของชาติไทยโดยเฉพาะ

2.2 ความสำคัญของนาฏศิลป์

บังอร อนุเมธางกูร (2542 : 81-82) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนาฏศิลป์ไว้
หลายประการ ดังนี้

1. เป็นส่วนหนึ่งของมนุษย์ ที่ส่งผลในทางที่เป็นประโยชน์ คือ ช่วยให้ผ่อนคลาย
ความตึงเครียด บำบัดโรคภัยไข้เจ็บ
2. เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ที่แสดงให้เห็นลักษณะเฉพาะของชาติแต่ละชาติ
โดยใช้ท่าทาง ท่ารำ คำร้อง จังหวะ ให้เห็นนิสัยและความเป็นอยู่ของมนุษย์

3. เป็นการถ่ายทอดความรู้สึก นึกคิด ซึ่งแสดงให้เห็นอารมณ์โกรธ รัก ยินดี ขกข่อง เกิดขค ฯลฯ

สคสศ พ้นฐมโกมล (2546 : 2-3) ได้กล่าวถึงคุณค่าการนำนาฏศิลป์ หรือศิลปะ การละครมาใช้ในการศึกษาว่า ถ้าทำได้ถูกต้องก็จะเกิดประโยชน์เป็นอย่างมากสำหรับเยาวชน ซึ่งอยู่ในวัยที่จะพัฒนาความคิดอ่าน รสนิยม จิตใจ และความรู้ ความสามารถในการอ่านบทละคร ถ้าอ่านให้เข้าใจลึกซึ้ง ผู้อ่านจะต้องขวนขวายหาความรู้ ความเข้าใจทาง ด้านประวัติศาสตร์ ปรชญา สังคม ภาษา และวรรณคดี การทำงานร่วมกัน เพื่อจัดแสดงละคร ที่มีคุณค่าทางด้านศิลปะ และวรรณกรรม นอกจากจะช่วยส่งเสริมความรู้ความชำนาญในด้านวิชาการ แล้วยังช่วยฝึกเยาวชน ในด้านความรับผิดชอบและความสามัคคี

ความสำคัญของนาฏศิลป์ นอกจากเป็นมรดกทางวัฒนธรรม เป็นการแสดงที่ถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิดและบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ แล้ว ยังส่งผลให้ผู้ที่ได้รับชม เกิดความสุนทรี มี ความสุข สนุกสนาน ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด และมีการนำนาฏศิลป์ไปประยุกต์ใช้กับการ จัดการเรียนการสอนในหลาย ๆ ระดับ เพื่อเป็นการสืบทอดวัฒนธรรม การฝึกฝนทางนาฏศิลป์ ยังช่วยให้เกิดการพัฒนาศูนย์เรียนในด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม ได้อีกด้วย

2.3 องค์ประกอบของนาฏศิลป์

นาฏศิลป์มีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ดังนี้

สมิตร์ เทพวงษ์ (2541 : 4) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของนาฏศิลป์ ไว้ดังนี้

1. การขับร้อง เป็นการเปล่งเสียงออกมาอย่างไพเราะ และเร้าใจแก่การฟัง
2. การฟ้อนรำ เป็นการแต่งประดิษฐ์กิริยาอาการของมนุษย์ ให้สวยงามกว่า

ปกติ มีความน่าพิศนา

3. ระบาย เป็นการรำยรำมีท่าทาง และลีลาเป็นเครื่องประกอบจังหวะ เมื่อรวมทั้ง 3 ประการนี้เข้าด้วยกัน ก็ได้ชื่อว่าเป็นสุนทรียาศาสตร์

จากองค์ประกอบของนาฏศิลป์ จึงสรุปได้ว่า นาฏศิลป์ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ การขับร้อง การฟ้อนรำ และระบาย ซึ่งทั้งสามส่วนนั้น เน้นความไพเราะ วิจิตร งดงาม เพื่อให้ นาฏศิลป์เป็นสุนทรียาศาสตร์อย่างแท้จริง

2.4 ความมุ่งหมายและประโยชน์ของนาฏศิลป์

นาฏศิลป์นั้นมีความมุ่งหมายที่สำคัญหลายประการ ดังนี้

อมรา กล้าเจริญ (2535 : 3) กล่าวถึงความมุ่งหมายในการเรียนนาฏศิลป์ไว้ว่า

1. เพื่อเป็นการปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยทางศิลปะแก่ผู้เรียน
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่สืบไป

4. เพื่อเป็นการฝึกให้รู้จักการทำงานร่วมกันกับคนหมู่มากได้เป็นอย่างดี
5. เพื่อเป็นการฝึกให้รู้จักกล้าแสดงออก

วิมลศรี อุปรมย์ (2526 : 1-4) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนนาฏศิลป์และการละครซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ประโยชน์สำหรับตนเอง การฝึกนาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคนทั้งด้านร่างกาย จิตใจและทัศนคติ ดังนั้นผู้เรียนนาฏศิลป์และการละครย่อมได้รับผลดังนี้

1.1 มีความรู้ทางด้านนาฏศิลป์และการละคร สามารถอธิบายความสำคัญของเนื้อหาให้คนอื่นเข้าใจและเห็นความสำคัญได้

1.2 มีความสามารถแสดงได้ ทำให้เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียง

1.3 มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส กล้าที่จะแสดงออกในทางที่ดี

1.4 ช่วยให้ประเทศชาติมีประชาชนที่มีคุณสมบัติในทางที่ดี

1.5 การฝึกการรำร่าเป็นส่วนหนึ่งของการออกกำลังกายไปด้วย ทำให้

อนามัยดี อายุยืน

1.6 ทำให้ทรวดทรงสง่างาม บุคลิกภาพดี

1.7 สามารถยึดเป็นอาชีพได้

1.8 ช่วยให้เป็นผู้มีสุนทรีย์ในด้านความงามและจริยศาสตร์

1.9 มีความเข้าใจชีวิตดีขึ้น จากการดูและศึกษาการละคร สามารถอภิปรายและวิจารณ์ให้ข้อคิดเห็นแก่คนอื่นในสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้

2. ประโยชน์ทั่ว ๆ ไป การแสดงนาฏศิลป์ในลักษณะหมู่คณะย่อมก่อให้เกิดประโยชน์หลายอย่างดังต่อไปนี้

2.1 ก่อให้เกิดความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกันส่งเสริมการปฏิบัติงานเป็นหมู่เป็นคณะ

2.2 ช่วยสร้างบรรยากาศในหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

2.3 ช่วยก่อให้เกิดบทละครดี ๆ ขึ้น

2.4 ช่วยให้มีผู้รับช่วงและถ่ายทอดงานทางนาฏศิลป์เอาไว้

2.5 งานการละครเกี่ยวข้องกับงานอื่น ๆ มาก เมื่องานละครก้าวหน้างานอาชีพอื่นก็ย่อมมีผลก้าวหน้าไปด้วย เช่น บทละคร การดนตรี เพลง ฯลฯ

3. ประโยชน์ระดับชาติ

3.1 พึงปลูกฝังให้เข้าใจว่านาฏศิลป์เป็นศิลปะประจำชาติที่ควรอนุรักษ์และถ่ายทอดให้แก่อนุชนรุ่นหลัง

3.2 เป็นแกนรวมทางด้านศิลปะหลายแขนง ไม่ว่าจะเป็นศิลปะแขนงจิตรกรรม ประติมากรรม นาฏกรรม วรรณกรรม และอื่น ๆ การแสดงนาฏศิลป์และการละครแต่ละครั้ง ย่อมจำลองเอาศิลปะประเภทต่าง ๆ ไปไว้ในโรงละครหมดทุกด้าน

3.3 การรำไทยเป็นการแสดงออกถึงความเป็นอารยประเทศ สมดังคำพังเพยที่ว่า สำเนียงบอกภาษา กริยาบอกระบิล สำหรับผู้เริ่มเรียนนาฏศิลป์ต้องทำให้รักและนิยมศิลปะแขนงนี้ มีความสนใจ มีสติและตั้งใจในการฝึกปฏิบัติ รู้จักสังเกตและพยายามเลียนแบบครูให้มากที่สุดเป็นผู้ที่ไม่ทอดทิ้งต่อความยากของบทเรียนหรือความเมื่อยล้าและขยันทนทนฝึกซ้อมทำอยู่เสมอ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 33) ได้กำหนดว่า กิจกรรมนาฏศิลป์ มีจุดเน้นของการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมในด้านลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของผู้เรียน เป็นการพัฒนานิสัย ส่งเสริมการแสดงออกของทางร่างกาย อารมณ์และสังคมของผู้เรียน ผู้สอนจึงควรยึดจุดประสงค์ ของหลักสูตร และนำเอาทฤษฎี หลักการของนาฏศิลป์ไปประกอบการจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดนิสัย เจตคติต่อศิลปวัฒนธรรมของชาติ ส่งเสริมความถนัดและความสามารถในการแต่ละบุคคล ซึ่งหลักสูตรสาระนาฏศิลป์ได้ตั้งจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีบุคลิกภาพและเจตคติที่ดีในการอยู่ในสังคมดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพ คนตรี นาฏศิลป์ ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ย่อมก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และแสดงออกได้อย่างเสรี การปฏิบัติตนเช่นนี้ย่อมมีผลต่อบุคลิกภาพของผู้เรียนและการเป็นผู้มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส ย่อมทำให้เกิดกิริยาท่าทางเป็นที่ยอมรับรักใคร่ของคนทั่วไป

2. ด้านอารมณ์ การแสดงออกด้วยการร้องรำทำเพลงอย่างมีวินัยและขอบเขตพอสมควรและปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ จะช่วยให้ผู้เรียนเป็นคนร่าเริง เบิกเผย บางครั้งสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกได้ โดยการปฏิบัติกิจกรรม การควบคุมจังหวะ ท่าทาง การใช้เสียงให้เหมาะสมตามวัย

3. ด้านสังคม การแสดงออกร่วมกับผู้อื่น ในกิจกรรมคนตรีและนาฏศิลป์ย่อมจะฝึกให้ผู้เรียนรู้ว่า เมื่อไรจึงจะเป็นผู้นำกลุ่ม และเมื่อไรควรจะเป็นผู้ตาม ควรทำตนอย่างไรจึงจะสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี และรู้จักยอมรับความสามารถของผู้อื่น ขอมละทิ้งความเห็นแก่ตัว เพราะกิจกรรมนาฏศิลป์เป็นกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมได้

4. ด้านเจตคติ การเรียนกิจกรรมคนตรีและนาฏศิลป์จะสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมของไทย มีทัศนคติที่ดี มีความภาคภูมิใจในมรดกวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ

จากเอกสารข้างต้น สามารถสรุปประโยชน์ของนาฏศิลป์ได้ว่า นาฏศิลป์ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวผู้เรียน/ผู้ฝึก เพราะเป็นการได้พัฒนาตนเองทั้งด้านบุคลิกภาพ การวางตัว ความเป็น

ผู้นำ ผู้ตาม ได้ออกกำลังกาย ได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของชาติ และยังส่งผลให้เกิดความภาคภูมิใจ แก่ตนเองและวงศ์ตระกูล นาฏศิลป์เป็นประโยชน์แก่คนทั่วไป เพราะช่วยให้เกิดความสามัคคีใน หมู่คณะ เป็นช่องทางให้ได้มีโอกาสเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของชาติ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและมีประโยชน์ต่อชาติด้านเมืองเพราะเป็นเครื่องแสดงถึงวัฒนธรรม จริยธรรมอันดีงามของคนในชาติ ได้อีกด้วย

2.5 ลักษณะการสอนวิชานาฏศิลป์

นาฏศิลป์ เป็นการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะทางกาย ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ (อุษา สบถุญษ์. 2536 : 16)

ขั้นที่ 1 เป็นการให้ความรู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทักษะนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 เป็นขั้นของการฝึกหัดเพื่อให้เกิดทักษะ หรือเพื่อลดความผิดพลาดในการทำงานให้น้อยลงจนกระทั่งหมดไปในที่สุด

ขั้นที่ 3 เป็นขั้นของการเกิดทักษะ ซึ่งสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างอัตโนมัติ นอกจากนี้ อุษา สบถุญษ์ (2536 : 16) ได้อธิบายถึงลำดับขั้นตอนการสอนปฏิบัติ ดังนี้

1. สาทิตทักษะทั้งหมดให้ผู้เรียน
2. แยกขั้นตอนของทักษะให้ย่อยลงและสาธิตแต่ละขั้นตอน
3. บอกวิธีการที่จะทำให้เกิดความชำนาญ
4. ให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์

วาสนา เพิ่มพูน (2542 : 228-231) ได้กล่าวถึง แนวการสอนนาฏศิลป์ว่า แนวการสอนนาฏศิลป์ที่จะส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีเป็นที่พึงประสงค์แก่สังคมนั้น เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและวัยของผู้เรียน ซึ่งวิธีการสอนมี ดังนี้

1. การสอนแบบนาฏการ หมายถึง การแสดงต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อการถ่ายทอด หรือสื่อความหมายให้ผู้ดูเข้าใจ โดยใช้การแสดงท่าทางต่าง ๆ ตามธรรมชาติ ตามประสบการณ์ที่มีอยู่ หรืออาจสร้างขึ้นเพื่อให้เหมาะกับจุดประสงค์และสภาพการณ์ในการเรียนการสอน เพื่อสร้างความเข้าใจ และความสนุกสนาน จัดว่าเป็นการแสดงที่ใช้ทักษะทางภาษา และทักษะทางความคิด

2. การสอนแบบสาธิต การสอนแบบนี้เป็นการแสดงตัวอย่างที่ถูกต้องให้นักเรียนดู ซึ่งเป็นการสอนที่ให้ผลมาก แบ่งออก 5 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียม ขั้นอธิบายและสาธิต สามารถกระทำได้ 3 แบบ คือ ครูเป็นผู้สาธิต นักเรียนเป็นผู้สาธิต หรือครูและนักเรียนร่วมกันสาธิต ขั้นฝึกหัด ขั้นใช้ โดยการนำทักษะต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนมาทดลองให้เกิดประโยชน์ และขั้นสรุป และปฏิบัติ

อดิพร สุขสมนิตย์ (2543 : 2) ได้กล่าวถึงการสอนนาฏศิลป์ว่า ในการจัดการเรียน การสอนนาฏศิลป์นั้น ยังมีครูผู้สอนอีกหลายท่านยังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเก่า ๆ โดยการ บอกกฎเกณฑ์ให้นักเรียนปฏิบัติตามหรือลอกเลียนแบบท่าทางของครูที่สาธิตให้นักเรียนดู

สรุปได้ว่าการสอนนาฏศิลป์ เป็นการฝึกปฏิบัติซึ่งมีขั้นตอนการสอนที่สำคัญที่สุด คือ การให้ความรู้ การสาธิต และการฝึกหัดจนเกิดความชำนาญ

2.6 การวัดและประเมินผลนาฏศิลป์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 49) ให้ความรู้เกี่ยวกับ แนวทางการวัดและประเมินผลว่าหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นกระบวนการเรียน ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการติดตามประเมินผลตามมาตรฐาน การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งใช้เป็นเป้าหมายของการพัฒนา ผู้เรียน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการเรียนรู้ของตนได้ และใช้วิธีประเมินตามสภาพที่แท้จริง ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลาย มีการบันทึกผลการประเมินอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การวัดผลและประเมินผล ในด้านความรู้ ความเข้าใจ วิธีการหลัก ที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ได้แก่ วิธีการทดสอบ ซึ่งอาจใช้วิธีการเขียนตอบ หรือสอบปากเปล่า แต่การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้นาฏศิลป์ เป็นสิ่งที่ค่อนข้างซับซ้อนกว่าการวัดและประเมินผลในสาขาวิชาอื่น ๆ และค่อนข้างผิวเผินในการวัดความจำ จะมุ่งไปที่การแสดงออกมากกว่าด้านความรู้หรือข้อเท็จจริง รูปแบบการวัดและประเมินผลทางนาฏศิลป์ มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

จินดา เครือหงษ์ (2544 : 17-18) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลในวิชานาฏศิลป์ ไทยนั้น จะต้องวัดให้ตรงกับธรรมชาติของวิชา โดยผู้เรียนมีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชา ปฏิบัติได้ ถูกต้องตามแบบฉบับของนาฏศิลป์ไทยจนเกิดความชำนาญตลอดจนเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ไทย มีอรรถรสร่วมในการปฏิบัติ ดังนั้น การวัดผลการเรียนการสอน การปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ควรวัดและประเมินผลทั้ง 3 พฤติกรรมดังนี้

1. พฤติกรรมด้าน พุทธิพิสัย

1.1 ความรู้ ความจำ เช่น ประวัติ เนื้อเพลง ภาษาท่า จังหวะ นาฏยศัพท์ เป็นต้น

1.2 ความเข้าใจ เช่น แปลภาษาท่าให้สอดคล้องกับเนื้อหาเพลง หรือคิดค้น ภาษาท่า

1.3 การนำไปใช้ เช่น นำความรู้ที่ได้จากการเรียน ปฏิบัติเลือกใช้กับเหตุการณ์ ที่เหมาะสม

2. พฤติกรรมด้านจิตพิสัย พฤติกรรมนี้วัดเกี่ยวกับการแสดงออกทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ การเห็นคุณค่า การซาบซึ้งและการมีอารมณ์สุนทรีย์

3. พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย เป็นการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตามสถานการณ์ เนื้อหาที่ได้รับในบทเรียนขั้นชำนาญการ

เพ็ญมณี กันตะวงษ์ (ม.ป.ป. : 87-88) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลในวิชา นาฏศิลป์ไว้ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลด้านความรู้ โดยการใช้คำถามหรือข้อทดสอบเพื่อต้องการทราบถึงเข้าใจหรือการรับรู้ เกี่ยวกับคำจำกัดความ ลักษณะรูปแบบของการแสดง

2. การวัดและประเมินผลจากพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออก ซึ่งทำได้โดยการสังเกต ในการสังเกตนี้ นอกจากจะสังเกตความก้าวหน้าทางการแสดง การฟัง การร้อง ความกลมกลืน ในการเคลื่อนไหวแล้ว ยังต้องรวมไปถึงการสังเกตความเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติที่มีต่อนาฏศิลป์ เช่น ความสนใจ ความเอาใจใส่ การทำกิจกรรมกลุ่ม หรือพัฒนาการทางอารมณ์ขณะทำกิจกรรม รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ ทั้งในและนอกชั้นเรียน เหล่านี้ต้องอาศัยการสังเกตของผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ เครื่องมือที่ใช้วัดอาจใช้ดังนี้

2.1 บันทึกการสังเกต เป็นการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนขณะเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในเวลาเรียนและกิจกรรมพิเศษ นอกเวลาเรียนผู้บันทึกหรือผู้ประเมินจะต้องบันทึกเป็นระยะเวลายาว

2.2 แบบประเมินตนเอง เป็นแบบประเมินที่ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ซึ่งมี รายการให้ผู้เรียนประเมิน ซึ่งอาจใช้แบบสำรวจรายการหรือมาตราส่วนประมาณค่าก็ได้

2.3 แบบประเมินค่านิยมหรือเจตคติเป็นแบบวัดให้ผู้เรียนตอบ ซึ่งมีหลายแบบ เช่น มาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ท เพื่อตรวจสอบค่านิยมผู้เรียนในทางบวกและทางลบ

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องวัดและประเมินผล ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ทั้งด้านความรู้, ด้านทักษะและกระบวนการ, ด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม ซึ่งการวัดผลและประเมินผลจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีสุนทรีย์ สามารถแสดงออกได้อย่างถูกต้อง มีความสุขและพัฒนาให้มีความคิดสร้างสรรค์

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดภาคปฏิบัติ

3.1 ความหมายของการวัดภาคปฏิบัติ

นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการวัดภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

เสนอ กริมจิตรพ้อง (2542 : 2) ได้ให้ความหมายว่า การวัดปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ ความสามารถ ความคิด ทักษะของผู้ที่ถูกทดสอบ ที่แสดงออกมาด้วยการกระทำ และสังเกตได้ ภายใต้สถานการณ์ที่ถูกกำหนดขึ้น ซึ่งอาจอยู่ในรูปของวิธีการหรือผลงาน

บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 55) กล่าวว่า แบบทดสอบภาคปฏิบัติ คือแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติหรือการกระทำของผู้เรียน ทั้งด้านผลงานจากการปฏิบัติ หรือผลผลิต (Products) และวิธีปฏิบัติ (Procedures)

สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 50) ได้ให้ความหมายว่า การวัดผลงานภาคปฏิบัติ เป็นการวัดผลงานที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติซึ่งสามารถวัดได้ทั้งกระบวนการและผลงาน ในสภาพตามธรรมชาติ (สถานการณ์จริง) หรือในสภาพที่กำหนดขึ้น (สถานการณ์จำลอง)

สรุปได้ว่า การวัดผลภาคปฏิบัติ เป็นการวัดความสามารถของผู้เรียน ในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่ผู้เรียนจะได้ลงมือปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดขึ้นตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

3.2 ประเภทของการวัดผลภาคปฏิบัติ

สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 50 - 51) กล่าวว่า การวัดผลงานภาคปฏิบัติสามารถแบ่งได้หลายลักษณะขึ้นอยู่ว่าในการแบ่งจะใช้เกณฑ์อะไร มีดังนี้

1. แบ่งตามด้านที่ต้องการวัด แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การวัดกระบวนการ (Process) เป็นการวัดที่พิจารณาเฉพาะวิธีทำ วิธีปฏิบัติในการทำงานหรือทำกิจกรรมให้สำเร็จ เช่น พิจารณาวีธีที่ผู้เรียนทำการทดลองในห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์ การใช้เครื่องมือช่างทำเฟอร์นิเจอร์ การตีเทนนิสแบบโฟร์แฮนด์ การกล่าวสุนทรพจน์

1.2 การวัดผลงาน (Product) เป็นการวัดที่พิจารณาเฉพาะผลงานหรือผลผลิต ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานหรือกิจกรรม เช่น ตัวเฟอร์นิเจอร์ที่นักเรียนผลิตออกมา ภาพวาดของนักเรียน ดอกไม้ประดิษฐ์จากฝีมือนักเรียน ฯลฯ ในบางครั้งจะประเมินทั้งกระบวนการและผลผลิต แต่บางครั้งประเมินเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ในการวาดภาพมักจะประเมินผลงานอย่างเดียว

2. แบ่งตามลักษณะสถานการณ์จริง แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ใช้สถานการณ์จริง (Real Setting) เป็นการวัดผลงานภาคปฏิบัติโดยใช้สถานการณ์จริง

2.2 สถานการณ์จำลอง (Simulated Setting) การวัดผลงานภาคปฏิบัติในบางเรื่องต้องใช้สถานการณ์จำลอง เพราะถ้าใช้สถานการณ์จริงจะสิ้นเปลืองมาก มีอันตรายหรือไม่สามารถกระทำได้ เช่น การฝึกนักบินใหม่

3. แบ่งตามการเกิดสิ่งเร้า แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ใช้สิ่งเร้าที่เป็นธรรมชาติ (Natural Stimulus) เป็นการวัดผลงานภาคปฏิบัติที่เป็นไปตามธรรมชาติ ผู้วัดไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยว เช่น ทักษะทางสังคมของผู้เรียนที่ผู้วัดทำการสังเกตในสภาพที่เป็นไปตามธรรมชาติไม่ได้กำหนดให้ปฏิบัติ นิยมใช้วัดคุณลักษณะของบุคลิกภาพนิสัยการทำงาน ความเต็มใจในการปฏิบัติตามกระบวนการที่กำหนดให้ปฏิบัติ เช่น ตามกฎความปลอดภัย เป็นต้น

3.2 ใช้สิ่งเร้าที่จัดขึ้น (Structured Stimulus) เป็นการวัดโดยจัดสิ่งเร้าที่สามารถแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ต้องการประเมินได้หรือปรากฏให้เห็นเด่นชัด เช่น การให้นักเรียนเตรียมและกล่าวสุนทรพจน์ การทดลองในห้องปฏิบัติการ การอ่านออกเสียง การเล่นเกมคณิตฯ ฯลฯ วิธีนี้จะลดเวลาการสังเกตลง เพราะไม่ต้องรอให้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 6 - 8) ได้จำแนกประเภทของแบบวัดภาคปฏิบัติตามระดับความเป็นจริงของสถานการณ์ ซึ่งจำแนกได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การปฏิบัติงานโดยใช้ข้อเขียน (Paper and Pencil Performance) ลักษณะของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติประเภทนี้ แตกต่างจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชนิดเขียนตอบ (Paper and Pencil Performance) โดยที่เครื่องมือวัดประเภทนี้เน้นในการประยุกต์ความรู้และทักษะ จากสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น คำกริยาแสดงอาการ (Action Verb) ของแบบวัดมักจะมีคำว่า สร้าง (Construct) เช่น โจทย์กำหนดให้นักเรียนสร้างแบบเลื่อนบนกระดาษ เครื่องมือวัดประเภทนี้อาจจะใช้เป็นการทดสอบขั้นต้นก่อนที่จะให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

2. ระบุชื่อและกระบวนการปฏิบัติ (Identification Tests) เป็นรูปแบบที่ให้นักเรียนระบุชื่อ เครื่องมือ หรือชิ้นส่วนของอุปกรณ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งระบุหน้าที่ของสิ่งเหล่านี้ด้วย ถ้าเป็นในระดับที่ซับซ้อน (Complex) อาจจะเป็นรูปแบบของการแสดงชิ้นส่วนของงาน เช่น ส่วนที่เกิดจากไฟฟ้าลัดวงจรแล้วถามนักเรียนถึงกระบวนการปฏิบัติ เพื่อการซ่อมแซม พร้อมทั้งให้ระบุถึงเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการซ่อมแซมด้วย ถ้าเป็นในระดับที่ซับซ้อนกว่านี้ จะให้นักเรียนฟังเสียงการทำงานของเครื่องกลึง แล้วให้ระบุส่วนที่ชำรุดของเครื่องจักรกลนั้น ๆ พร้อมทั้งระบุการซ่อมบำรุงด้วยตัวอย่าง เช่น นักเรียนสามารถบอกชนิดเครื่องดนตรีจากเสียงที่ได้ยิน หรือนักเรียนสามารถอธิบายวิธีการขั้นตอนในการเชื่อมโลหะด้วยไฟฟ้าทำต่าง ๆ เป็นต้น

3. การสร้างสถานการณ์จำลอง (Simulated Performance) เนื่องจากผู้สอบไม่สามารถที่จะนำผู้เรียนไปทดสอบภาคปฏิบัติกับสถานการณ์จริงได้ จำต้องกำหนดสถานการณ์ขึ้นมาให้คล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เช่น ให้ผู้สอบขับรถยนต์ที่สนามฝึกขับรถยนต์ทดสอบ การฝึกขับเครื่องบินของบริษัทการบิน ซึ่งมีสถานการณ์จำลองใช้ส่วนของเครื่องบินที่แท้จริง มีสนามบินต่างประเทศกำหนดไว้เป็นสถานการณ์ ซึ่งควบคุมโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ การสร้าง

สถานการณ์จำลองนี้ เพื่อเป็นการป้องกันอันตราย และเพื่อเป็นการเสี่ยงต่อการชำรุดเสียหายของเครื่องบินซึ่งมีราคาแพง ในระยะเริ่มต้นของการฝึกทักษะสำหรับการประเมินนั้นใช้แบบประเมินทั้งวิธีการ (Process) และผลงาน (Product)

4. การกำหนดผลงาน (Work Sample) เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติลักษณะนี้สามารถวัดระดับความเป็นจริง (Realism) ของสถานการณ์ได้สูงสุด ผู้ถูกทดสอบจะต้องปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง การสร้างสถานการณ์จำลองกับการกำหนดงาน บางครั้งแยกกันได้ยาก แต่ในบางเรื่องก็แยกจากกันได้อย่างชัดเจน เช่น การกำหนดผู้เรียนสร้างตัว 1 หลัง ผู้เรียนหรือผู้ถูกทดสอบจะต้องลงมือปฏิบัติสร้างตัว โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ตามที่กำหนด สร้างตามขนาดที่กำหนดให้แต่ในสถานการณ์ของการขับรถยนต์ตามท้องถนน โดยมีเป้าหมายว่าต้องผ่านสิ่งใดบ้าง เช่น ทางแยกวงเวียน สะพาน ลักษณะนี้ก็เป็นการกำหนดงาน ในการประเมินผลนั้นก็ใช้แบบประเมินเพื่อประเมินทั้งวิธีการ (Process) และ (Product) ได้

บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 56) ได้จำแนกแบบทดสอบภาคปฏิบัติตามลักษณะของงานที่กำหนดให้ทำเป็น 3 ใน 1 ประเภท ดังนี้

1. แบบจำแนก (Recognition or Identification) เป็นแบบที่วัดความสามารถในการจำลักษณะที่จำเป็นของการกระทำหรือผลงานหรือจำแนกสิ่งของ ลักษณะของการวัดเช่น จะทำเครื่องมือให้มีความบกพร่องผิดเพี้ยนไปจากสภาพปกติ (อาจปรับไว้ไม่ดีหรือนำบางชิ้นออก) ให้ผู้สอบจำแนกจุดบกพร่องนั้น เป็นการวัดการรู้จักถึงความผิดพลาดความถูกต้องของเครื่องมือ กระบวนการ หรือผลผลิต ลักษณะของการวัดอีกลักษณะหนึ่งคือ ให้ผู้สอบพิจารณาตัดสินเลือกผลงานที่ดีและที่ด้อย อาจเป็นผลงานทางศิลปะ ผลงานทางการเขียนเรียงความ

2. แบบใช้สถานการณ์จำลอง (Simulated Situation) เป็นการวัดที่ไม่ใช้สถานการณ์จริง แต่จำลองสถานการณ์หรือการปฏิบัติจริงที่มุ่งวัด เช่น วัดความสามารถในการบังคับทิศทางพวงมาลัย และปฏิกิริยาในการหยุดรถ โดยใช้เครื่องจำลองไม่ได้ขับรถยนต์จริงตามถนน แม้ว่าไม่ใช่สถานการณ์จริง แต่ก็มีข้อดีหลายประการ เช่น มีความประหยัด สะดวกและปลอดภัยกว่าสถานการณ์จริงมาก แบบทดสอบประเภทนี้บางครั้งเรียกว่า Miniature Test

3. แบบใช้ตัวอย่างงาน (Work Sample) เป็นการให้ปฏิบัติตามภาวะปกติของการปฏิบัติงานประเภทนั้น ๆ อาจกำหนดให้ปฏิบัติตามลำดับที่สมบูรณ์ของพฤติกรรมหรือการกระทำที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานนั้น หรืออาจเลือกเพียงตัวอย่างของพฤติกรรมทำงานก็ได้ เนื่องจากงานบางอย่างจะต้องใช้เวลาและมีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย โดยทั่วไปจึงนิยมเลือกตัวอย่างของการปฏิบัติซึ่งสามารถพยากรณ์พฤติกรรมทั้งหมดได้อย่างเพียงพอ งานบางอย่างจะมีความถูกต้องอย่างชัดเจน เช่น การปาเป้า การสอบพิมพ์ดีด การให้คะแนนการปฏิบัติ งานประเภทนี้จะมีความเป็นปรนัย แต่งาน

บางอย่างให้คะแนนยาก ขึ้นกับการพิจารณาของผู้ประเมิน เช่น การเล่นเกมดนตรี หรือคุณภาพของงาน การปฏิบัติที่สะท้อนจากผลงานที่ปรากฏ เช่น การวาดภาพ

สรุปได้ว่า ประเพณีของการวัดภาคปฏิบัติขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของการวัด ว่าการวัดภาคปฏิบัติในครั้งนั้น ต้องการวัดสิ่งใด เพื่ออะไร เช่น ต้องการวัดกระบวนการทำงาน ต้องการวัดผลงาน ต้องการวัดทักษะในด้านต่าง ๆ

3.3 พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain)

นักการศึกษาหลายท่านได้แบ่งระดับของพฤติกรรมด้านทักษะกลไกเป็นขั้นต่าง ๆ แตกต่างกันดังนี้

ซิมป์สัน (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 22-25 ; อ้างอิงมาจาก Simpson. 1967 : 85 – 104) ได้แบ่งระดับจุดมุ่งหมายของด้านทักษะกลไก โดยเรียนรู้จากการรับรู้ต่ำสุดถึงการรับรู้สูงสุด เป็นไปตามลำดับขั้นเหมือนพฤติกรรมด้านความรู้ความคิด ซึ่งแบ่งได้เป็น 7 ขั้นดังนี้

1. การรับรู้ (Perception) การรับรู้เป็นขั้นแรกของการกระทำของกล้ามเนื้อ เช่น การรับรู้ วัตถุ หรือความสัมพันธ์ โดยอวัยวะทางด้านความรู้สึกรับรู้ แบ่งเป็น 3 ชนิด มีระดับต่าง ๆ กันดังนี้

1.1 การเร้าอวัยวะสัมผัส (Sensory Stimulation) เป็นการกระทำต่อสิ่งเร้า โดยอวัยวะสัมผัสอย่างเดียวหรือหลายอย่าง เช่น

1.1.1 ทางหู (Auditory) คือ การได้ยินหรือความรู้สึกหรืออวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการได้ยิน

1.1.2 ทางตา (Visual) เกี่ยวกับสภาพทางสมอง หรือเห็นภาพโดยผ่านทางสายตา

1.1.3 ทางสัมผัส (Tactile) เกี่ยวเนื่องกับความรู้สึกทางการสัมผัส

1.1.4 ทางลิ้น (Taste) โดยการชิมรสชาติทางปาก

1.1.5 ทางกลิ่น (Smell) เป็นการรับรู้ประสาทการรับรู้ ความไว เนื่องจากการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ ความไวจากการไหวของกล้ามเนื้อสัมผัสเย็น และข้อต่อ

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

ก. มีความไวในการรับรู้รสอาหารทุก ๆ รสได้

ข. สามารถรับรู้ความแตกต่างของผ้าชนิดต่าง ๆ โดยผ่านทางมือ

ค. มีความไวทางการได้ยิน เมื่อเล่นเครื่องดนตรีอยู่ในวงดนตรี

1.2 มองหาแนวทางปฏิบัติ (Cue Selection) คือ การตัดสินใจเลือกกิจกรรมการตอบสนอง ให้เหมาะสมกับความต้องการของงานที่กระทำ เรื่องนี้จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดพฤติกรรมเดียว หรือหลายพฤติกรรมและสัมพันธ์กับงานซึ่งได้ปฏิบัติไป การกำหนดพฤติกรรมนั้นจะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่ได้รับการคัดเลือกไว้เพื่อเป็นแนวทางไปสู่การกระทำ พฤติกรรมใดที่ไม่เกี่ยวข้องก็จะไม่รับรู้และละทิ้งไป

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

- ก. ความรู้สึกที่บอกได้ว่า เข้มในจักรเย็บผ้าได้เริ่มต้นเย็บตะเข็บแล้ว
- ข. มีความสามารถในการจำลองประกอบต่าง ๆ ในการเล่นกีฬา

เบคมินตัน

1.3 การแปลเป็นทางปฏิบัติ (Translation) สามารถสัมพันธ์กับการเรียนรู้ต่อการกระทำของกล้ามเนื้อ สิ่งที่เป็นกระบวนการทางสมองในการตัดสินใจเลือกของการกำหนดพฤติกรรมในการกระทำซึ่งจำเป็นเกี่ยวข้องกับการแปลสัญลักษณ์ ใช้จินตนาการหรือเตือนให้ระลึกถึงบางสิ่งบางอย่างได้ หรือเรียกว่า มีความคิด ซึ่งเป็นผลของการกำหนดพฤติกรรมที่ได้รับมาอาจจะเกี่ยวกับปัญหาที่เห็นหรือรู้ภายในและเข้าใจไปรื้อ ซึ่งสิ่งนี้อาจจะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาโดยผ่านการเรียนรู้การสัมพันธ์ระดับนี้ถือว่าการแปลโดยใช้ความรู้สึก

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

- ก. ความสามารถที่จะนำดนตรีไปสัมพันธ์กับแบบเดินรำ
- ข. ความสามารถที่จะเตรียมอาหารตามคู่มือปรุงอาหาร

2. เตรียมพร้อมปฏิบัติ (Set) เป็นการเตรียมการปรับตัว หรือความพร้อมในการกระทำหรือประสบการณ์เฉพาะ การลงมือกระทำแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

2.1 ความพร้อมทางสมอง (Mental Set) ความพร้อมของความรู้สึกลักษณะของการกระทำอันแน่นอนของกล้ามเนื้อ เรื่องนี้จะเกี่ยวกับระดับการรับรู้ในแต่ละอย่างที่ผ่านมาซึ่งพร้อมจะจับเพื่อกำหนดการใช้การตัดสินใจการกระทำที่แตกต่างกัน

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

- ก. ความสัมฤทธิ์ผลของท่าทางในการเตรียมโยนโบว์ลิ่ง
- ข. การวางตำแหน่งของมือในการเตรียมพิมพ์ดีด

2.2 ความพร้อมทางอารมณ์ (Emotional) เป็นความพร้อมในรูปมีทัศนคติในด้านที่พึงปรารถนา ต้องการที่จะทำในกิจกรรมด้านกลไกนั้น

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

- ก. สามารถเย็บโดยไม่ต้องเย็บแบบไว้ก่อนเป็นอย่างดี
- ข. มีความต้องการลงมือผลิตสิ่งพิมพ์อย่างมีทักษะ

3. การตอบสนองตามที่มีคนนำ (Guided Response) เป็นก้าวแรกของการพัฒนาทักษะซึ่งจะเน้นเกี่ยวกับส่วนประกอบของทักษะที่รวมกลุ่มกันอยู่ การตอบสนองตามที่มีคนนำก็คือ การแสดงพฤติกรรมอย่างเปิดเผยของแต่ละคน ภายใต้คำแนะนำของผู้สอน สิ่งที่ได้กระทำมาก่อนก็พร้อมจะตอบสนองได้ การเลือกการตอบสนองให้คำนิยามไว้ว่า เป็นการตัดสินใจว่าอะไรที่จะต้องมีการตอบสนอง เพื่อจะทำความเข้าใจแก่ความต้องการที่เฉพาะของการปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

3.1 การเลียนแบบ (Imitation) เป็นการดำเนินการกระทำการตอบสนองโดยตรงต่อการรับรู้ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่กระทำก่อน

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

ก. การเลียนแบบกระบวนการทำตะเข็บคอเสื้อ

ข. ทำการสาธิตขั้นตอนการเดินรำ

3.2 การลองผิดลองถูก (Trial Error) เป็นความพยายามที่จะตอบสนองหลายอย่างจนกว่าการตอบสนองจะสัมฤทธิ์ผล ซึ่งปกติการตอบสนองแต่ละครั้งจะมีเหตุผลการตอบสนองที่เหมาะสมจะทำให้การปฏิบัติงานที่ต้องการนั้นสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพมากขึ้น การลองผิดลองถูกก็คือ การตอบสนองการเรียนรู้หลายอย่างซึ่งการตอบสนองที่เหมาะสมจะได้รับการเลือกออกจากพฤติกรรมที่แตกต่างกัน หรืออาจจะเป็นไปได้ว่า เป็นเพราะอิทธิพลของการให้รางวัลและการลงโทษ

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

ก. การค้นพบการคัดเลื่อสตรีที่ประสิทธิภาพโดยลองใช้วิธีการต่าง ๆ

ข. มั่นใจในการใช้ขั้นตอนการทำความสะอาดห้อง โดยลองใช้แบบต่าง ๆ

4. ขั้นทักษะ (Mechanism) เป็นการเรียนรู้การตอบสนองจนเป็นนิสัยในระดับนี้ ผู้เรียนจะสัมฤทธิ์ในความมั่นใจในสิ่งนั้นรวมทั้งระดับทักษะของการกระทำ การกระทำเป็นส่วนหนึ่งของรวบรวมข้อมูลของการตอบสนองที่จะเป็นไปได้ เพื่อสิ่งเร้าและความต้องการของสถานการณ์ซึ่งเหมาะสมกับการกระทำ และการตอบสนองนี้อาจจะสับสนกว่าการตอบสนองในระดับก่อน ๆ

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

ก. ความสามารถในการเย็บผ้าให้ติดกันด้วยมือ

ข. ความสามารถในการผสมส่วนประกอบเพื่อทำขนมปัง

ค. ความสามารถในการผสมเกสรดอกข้าวโพด

5. ขั้นปฏิบัติงานที่ยากและซับซ้อน (Complex Overt Response) ในระดับนี้แต่ละความสามารถกระทำโดยกล้ามเนื้อ ซึ่งถือว่าซับซ้อน เพราะแบบของการเคลื่อนไหวที่ต้องการในระดับนี้ต้องได้รับทักษะในขั้นสูงแล้วการตอบสนองต้องตั้งสามารถแสดงออกอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ คือใช้เวลาและพลังงานที่น้อยที่สุดแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

5.1 ความแน่นอนในการแก้ปัญหา (Resolution of Uncertainty) การกระทำจะปราศจากความลังเลใจที่จะทำให้เกิดภาพขั้นตอนของงานทางสมอง โดยเราจะต้องรับรู้ขั้นตอนที่ต้องการและสิ่งที่จะทำต่อไปด้วยความมั่นใจ การกระทำในที่นี้เป็นซับซ้อนทางธรรมชาติ

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

ก. ทักษะทางการใช้เครื่องสีข้าว

ข. ทักษะและการจัดตั้งในเลื่อยสายสะพาย

ค. ทักษะในการออกแบบสิ่งของและการตัดเย็บเสื้อผ้า

5.2 การกระทำโดยอัตโนมัติ (Automatic Performance) ในระดับนี้แต่ละคนสามารถใช้ทักษะของกล้ามเนื้อ ซึ่งประสานกันอย่างดีสะดวกรวมทั้งควบคุมกล้ามเนื้อได้

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

ก. ทักษะในการเดินร่ำหมู่ได้ตามขั้นตอนพื้นฐาน

ข. ทักษะในการตัดชุดสากล

6. การปรับตัว (Adaptation) เกี่ยวกับทักษะที่ได้รับการพัฒนาเป็นอย่างดี ซึ่งนักเรียนแต่ละคนสามารถจะเคลื่อนไหวให้เหมาะสมกับความต้องการหรือสถานการณ์ของปัญหา

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

ก. เย็บเสื้อผ้าโดยออกแบบใหม่ขึ้น

ข. ต่อเซลล์ไฟฟ้าเพื่อกิจกรรมอื่นได้

7. การริเริ่ม (Origination) หมายถึง การริเริ่มรูปแบบการเคลื่อนไหวใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์เฉพาะอย่างหรือปัญหาเฉพาะเรื่องผลการเรียนรู้ระดับนี้เป็นการพัฒนาทักษะขั้นสูง

เดีฟ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Dave. 1969) ได้สรุป ดังนี้

1. การเลียนแบบ (Imitation) การทำเลียนแบบซ้ำ ๆ โดยที่ยังไม่ได้ผลสมบูรณ์
2. ยักย้ายถ่ายเท (Manipulation) ทำตามแบบโดยมีคำสั่งชี้แจงที่พัฒนาทักษะ
3. ประณีต (Precision) ทำอย่างมีทักษะโดยปราศจากคำแนะนำหรือรูปแบบ
4. มีศิลปะ (Articulation) ทำต่อเนื่องประสานกัน เพื่อความถูกต้องและควบคุม

5. ทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) มีความสามารถระดับสูงทำอย่างอัตโนมัติ

ฮาร์โรว์ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 26-28 ; อ้างอิงมาจาก Harrow. 1972) ได้แบ่งพฤติกรรมด้านการปฏิบัติตามระดับพฤติกรรมเคลื่อนไหวออกเป็น

1. การเคลื่อนไหวได้ตอบ (Reflex Movement) มีความหมายเช่นเดียวกับกลไกได้ตอบไม่ตั้งใจต่อสิ่งเร้า และสร้างฐานของพฤติกรรมทั้งหมด ซึ่งเกี่ยวกับการเคลื่อนที่ทุกชนิดการเคลื่อนไหวได้ตอบคือขั้นต่ำสุดของจนวิสัย และถ้าขาดสิ่งเหล่านี้แล้วก็ไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้การเคลื่อนไหวได้ตอบนี้แบ่งเป็นออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

- 1.1 การเคลื่อนไหวเฉพาะส่วน (Segmental Reflexes)
- 1.2 ปฏิกริยาได้ตอบระหว่างส่วนต่าง ๆ (Intersegmental Reflex)
- 1.3 การได้ตอบจากส่วนบน (Suprasegmental Movement)

2. การเคลื่อนไหวพื้นฐานขั้นต้น (Basic Fundamental Movement) หมายความว่าแบบแผนการเคลื่อนไหวของร่างกายตามธรรมชาติซึ่งเกิดต่อการเคลื่อนไหวร่างกายตามธรรมชาติการเคลื่อนไหวนี้จะเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวแบบที่อยู่กับที่เป็นการเรียนรู้เคลื่อนไหวที่รอบ ๆ ตัวและเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ของแขนขาและลำตัวเช่นเดียวกับการเคลื่อนที่รอบ ๆ ตัวด้วยประสิทธิภาพ การเคลื่อนไหวพื้นฐานขั้นต้น ได้แก่การกระทำ เช่น คลาน ปีน เดิน เลื่อนตัว วิ่ง กระโดด จับ เอื้อมจับ เลี้ยวขวา พยุง ถือ เป็นต้น การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานแบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ

- 2.1 การเคลื่อนไหวที่เกิดจากการเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)
- 2.2 การเคลื่อนไหวที่ไม่เกี่ยวกับการเคลื่อนที่ (Non-Locomotor Movement)
- 2.3 การเคลื่อนไหวทางการกระทำ (Manipulative Movement)

3. ความสามารถรับรู้ (Perceptual Abilities) รวมอยู่กับการเคลื่อนไหวร่างกายซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนแปลความในสิ่งเร้า และปรับเข้ากับสิ่งแวดล้อมกิจกรรมใช้กลไกขั้นสูงอยู่กับการพัฒนาการรับรู้ และสิ่งนี้อยู่กับการรู้จักความแตกต่างของสัมผัส การเห็น การได้ยิน และความสัมผัส ความสามารถของตาและมือ ตาและเท้า ทักษะการแยกแยะล้วนต้องการความสามารถเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นคุณลักษณะที่ต้องการเชิงปริมาณหรือคุณภาพที่ละเอียดอ่อน ทักษะนี้ต้องการให้เรียนรู้ และฝึกฝนเป็นเวลานานและใช้สถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ กัน ได้แก่ การกระทำ เช่น จับ กระดอน เอี้ยวตัว ตรง ก้มตัว แยกได้ เป็นต้น ความสามารถรับรู้แบ่งออกเป็น 5 ชนิด คือ

- 3.1 การจำแนกการรับรู้ (Kinesthetic discrimination)
- 3.2 การจำแนกทางการเห็น (Visual Discrimination)

3.3 การจำแนกทางการได้ยิน (Auditory Discrimination)

3.4 การจำแนกทางการสัมผัส (Tactile Discrimination)

3.5 ความสามารถเชิงประสาน (Coordinated Ability)

4. ความสามารถทางร่างกาย (Physical Abilities) ความสามารถทางร่างกายจะส่งเสริมความเคลื่อนไหวและเกี่ยวข้องกับความแข็งแรงและกำลังของบุคคลและการที่บุคคลที่มีโอกาสใช้กำลังของงานตามสิ่งแวดล้อม ความสามารถทางร่างกายนี้เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะในการเคลื่อนไหวและมีความสำคัญต่างกันอยู่ที่ความเร็ว ความอดทน ถ้าได้ใช้แรงและกายยืดหยุ่นได้ตามต้องการ ได้แก่ การกระทำ เช่น อดทน ใช้กำลังมากในการทำงาน อดทนทำงานในช่วงเวลานาน ปรับปรุง เพิ่มพูน หยุดและเริ่มใหม่เคลื่อนไหวตรงจับนิ้วเท้า ความสามารถทางร่างกายแบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ

4.1 ความอดทน (Endurance)

4.2 ความแข็งแรง (Strength)

4.3 ความยืดหยุ่น (Flexibility)

4.4 ความคล่องแคล่ว (Agility)

5. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ (Skilled Movement) หมายถึง การแสดงความสามารถที่เคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องการเรียนรู้ และต้องมีพื้นฐานการปรับตัวกับท่าทางธรรมชาติของการเคลื่อนไหวในระดับสมองข้างต้นนี้ การเคลื่อนไหวอย่างมีทักษะสืบเนื่องมาจากทักษะดัดแปลงผสมรวมกับการใช้เครื่องมือซึ่งต้องการบังคับกลไกทางกาย การเคลื่อนไหวอย่างมีทักษะจะต้องทำได้ง่ายสวยงามราวกับว่าไม่ได้ใช้กำลังงาน หรือ ความคิดเลย เช่น การเดินรำ เลื้อยไม้ พิมพ์ดีด เล่นเปียโน ไสกบ เตะลูกบอล เป็นต้น

6. การสื่อความหมายที่ไม่ใช่การพูด (Nondiscursive Communication) หมายถึง การเข้าใจการเคลื่อนไหวตั้งแต่การแสดงออกทางสีหน้า จนถึงท่าร้ายร้ายของศิลปะการออกท่าบัลเล่ต์ การสื่อความหมายที่ไม่ใช่การพูด แบ่งออกเป็น 2 ชนิด

6.1 การเคลื่อนไหวโดยการแสดงออก (Expressive Movement)

6.2 การเคลื่อนไหวเชิงตีความหมาย (Interpretive Movement)

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติเกิดขึ้นเป็นลำดับ ตั้งแต่การเลียนแบบ จนปฏิบัติได้ เกิดความชำนาญจนเป็นอัตโนมัติ สำหรับพฤติกรรมด้านการปฏิบัติของ ซิมป์สัน (Simpson) เดฟ (Dave) และฮาร์โรว์ (Harrow) จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่จะแตกต่างกันที่การแบ่งรายละเอียดของระดับพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติในแต่ละระดับเท่านั้น

3.4 หลักในการวัดผลภาคปฏิบัติ

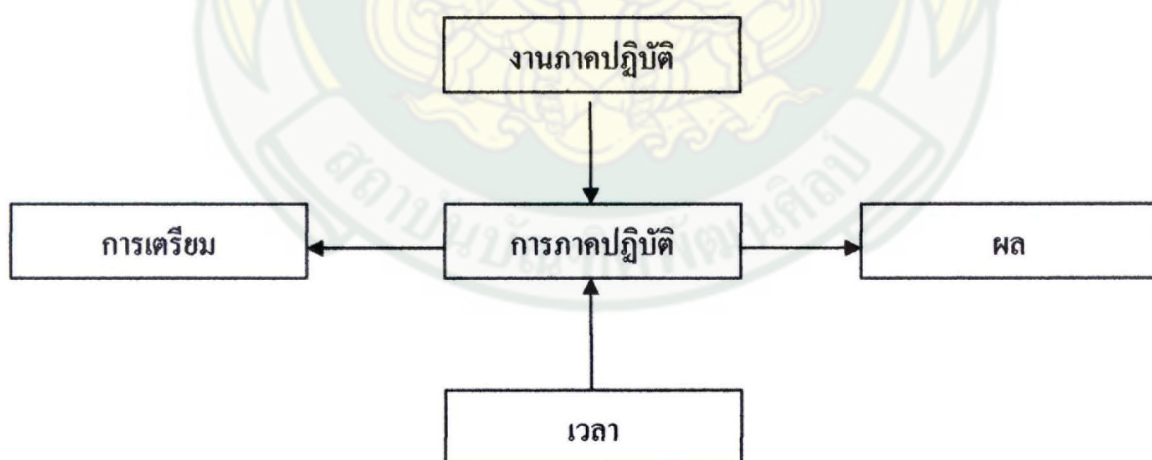
นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการในการวัดผลภาคปฏิบัติ ไว้ดังนี้

ส.วาสนา ประวาลพฤษย์ (สุรชัย สิงห์แผ่น. 2550 : 16–17 ; อ้างอิงมาจาก ส.วาสนา ประวาลพฤษย์. 2527 : 1-2) ได้กล่าวถึงหลักการในการวัดผลภาคปฏิบัติว่าในการวัดผลภาคปฏิบัติต้องวัดใน 2 ประการ คือ วิธีการ (Procedures) และผลงาน (Products) ดังนี้

1. การวัดวิธีการ เป็นการวัดที่ครูจะต้องใช้เวลาและใช้เทคนิคการสังเกตด้วย โดยจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายว่าเราจะดูอะไรบ้าง โดยเน้นประสิทธิภาพและความแม่นยำ (Efficiency and Accuracy) ของการดำเนินงาน พึงระลึกอยู่เสมอว่าเมื่อจะวัดเกี่ยวกับการดำเนินงานนั้น ผู้ประเมินจะต้องให้ผู้ถูกประเมินอยู่ในสถานะที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด

2. การวัดผลงาน งานแต่ละชนิดจะต้องมีเกณฑ์ในการประเมินต่างกัน ซึ่งจะต้องมีมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ยอมรับในระดับหนึ่งๆ เช่น การทำขนมเค้ก อาจจะดูความนุ่ม ความฟูของเค้ก เป็นต้น

ผิวน ไชยสร (สุรชัย สิงห์แผ่น. 2550 : 16–17 ; อ้างอิงมาจาก ผิวน ไชยสร. 2529 : 43) ได้เสนอแนะว่า การวัดผลภาคปฏิบัติจะต้องลองพิจารณาตั้งแต่ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นปฏิบัติการ และขั้นวัดผลงาน การวัดผลจะขึ้นกับลักษณะของงานและจุดมุ่งหมายในการสอนและให้ฝึกปฏิบัตินั้นๆ จึงจำเป็นจะต้องพิจารณาถึงกระบวนการ (Process) ในการปฏิบัติด้วย การดำเนินงานต่างๆ ในเชิงภาคปฏิบัติ แสดงดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 หลักในการวัดผลภาคปฏิบัติ

(สุรชัย สิงห์แผ่น. 2550 : 16–17 ; อ้างอิงมาจาก ผิวน ไชยสร. 2529 : 43)

การวัดผลจะขึ้นอยู่กับลักษณะของงานและความมุ่งหมายในการสอนและให้ฝึกปฏิบัติเรื่องนั้น ๆ จึงจำเป็นต้องวัดให้ครอบคลุม

สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 50) ได้กล่าวถึงการวัดผลภาคปฏิบัติว่า เป็นการวัดผลงานที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติซึ่งสามารถวัดทั้งกระบวนการและผลงาน ในสภาพตามธรรมชาติ (สถานการณ์จริง) หรือในสภาพที่กำหนดขึ้น (สถานการณ์จำลอง) และเป็นการวัดทักษะที่ทำแบบทดสอบหรือให้เขียนตอบไม่ได้ การวัดภาคปฏิบัติจะต้องครอบคลุมในเรื่อง

1. ขั้นเตรียมงาน
2. ขั้นปฏิบัติงาน
3. เวลาที่ใช้ในการทำงาน
4. ผลงาน

มาร์แชลและเฮลเลส (Marshall and Hales. 1971 : 165) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ควรทำ (Do's) สำหรับการวัดภาคปฏิบัติไว้ 18 ประการ ดังนี้

1. ควรใช้เพื่อวัดประสิทธิภาพของพฤติกรรมขั้นสุดท้ายของการปฏิบัติงาน
2. ควรใช้กับนักเรียนระดับชั้นต้น ๆ ก่อนที่จะเริ่มมีการใช้การวัดผลด้วย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชนิดเขียนตอบ

3. ควรใช้กับนักเรียนระดับชั้นสูง ๆ เมื่อต้องการจะวัดพฤติกรรมของการ

ปฏิบัติงาน

4. ควรใช้เมื่อต้องการจะวัดทั้งวิธีการและผลงานขั้นสุดท้าย
5. ควรใช้เพื่อวัดเฉพาะพฤติกรรมตัวอย่างที่สำคัญ
6. ควรมีการควบคุมสถานการณ์ของการปฏิบัติงาน
7. ควรกำหนดการวัดผลให้เหมาะกับงานแต่ละงาน
8. ควรมีการกำหนดตกลงถึงกระบวนการให้คะแนน
9. ถ้าเป็นไปได้ควรให้คะแนนการปฏิบัติงานหลังจากการดำเนินการวัดผล

เสร็จสิ้นไปแล้ว

10. สำหรับเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติประเภทให้จำแนกแยกแยะ มีกระบวนการสร้างเหมือนกับแบบวัดชนิดเลือกตอบ

11. งานที่จะปฏิบัติตามโจทย์ของเครื่องมือวัด จะต้องเสนอลักษณะของงานอย่างชัดเจน

12. เขียนโจทย์ให้ผู้เข้าสอบเห็นจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติอย่างชัดเจน

13. คำสั่งในการปฏิบัติงานจะต้องชัดเจนพอที่ให้มีการตีความหมายเป็นไปอย่างถูกต้อง

14. ใช้คำศัพท์ที่ผู้ถูกวัดสามารถเข้าใจความหมายได้

15. ถ้าหากต้องการเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียนกลุ่มเดียวกัน ควรกำหนดให้เครื่องมือวัดที่จะใช้วัดผลนั้นเป็นงานเดียวกัน

16. สำหรับการให้คะแนนของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติประเภทให้จำแนกแยกแยะจะเหมือนกันกับวิธีการให้คะแนนในแบบสอบประเภทเลือกตอบ

17. ถ้าเป็นเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติประเภทสร้างสถานการณ์จำลอง หรือการกำหนดผลการให้คะแนนจะให้ตามสากลต่าง ๆ เช่น สากลเชิงปริมาณ สากลเชิงคุณภาพ สากลผลผลิต หรือสากลเชิงบรรยาย

18. จะต้องให้ผู้ถูกวัดทราบก่อนล่วงหน้าว่า จะทำการวัดผลโดยใช้เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

สิ่งที่ไม่ควรทำ (Dont's) สำหรับการวัดภาคปฏิบัติมีอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1. ไม่ควรใช้ศัพท์เทคนิคในเครื่องมือวัดมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น
2. ไม่ควรให้ประโยคคำสั่งปฏิบัติที่กำกวมจนตีความหมายได้หลายประเด็น
3. ถ้าไม่ใช่เป็นการเปรียบเทียบความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน ควรกำหนดให้มีงานปฏิบัติได้หลายประเภท
4. อย่าคาดหวังมากเกินไปว่า นักเรียนจะเข้าใจความมุ่งหมายหรือโจทย์คำสั่งของรายละเอียดที่ให้เพียงเล็กน้อย นอกจากจะแน่ใจว่า สิ่งที่มีนั้นมีความชัดเจนแจ่มแจ้งในตัวเองอยู่แล้ว

สรุปได้ว่า หลักในการวัดภาคปฏิบัติควรมีการกำหนดประเด็นที่จะวัดให้ชัดเจน และวางแผนสำหรับการวัดเรื่องนั้น ๆ ล่วงหน้า ต้องจัดเตรียมทั้งประเด็นการวัด เกณฑ์การตัดสิน รูปแบบการให้คะแนน สิ่งที่จะใช้บันทึกคะแนน และการวัดภาคปฏิบัติควรมีผู้ช่วยจับข้อสอบ และมีความชัดเจนสำหรับนำไปปฏิบัติ

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ

ส. วาสนา ประวาลพฤษย์ (สุรัชย์ สิงห์แผ่น. 2550 : 18 – 19 ; อ้างอิงมาจาก ส. วาสนา ประวาลพฤษย์. 2527 : 3-5) ได้กล่าวว่า ในการสอบภาคปฏิบัติ มักจะใช้เทคนิคต่าง ๆ ดังนี้

1. การสังเกต (Observation) การสังเกตที่ดีจะต้องปล่อยให้ถูกสังเกตอยู่ในสภาพที่ปกติ เพื่อจะได้ข้อมูลตามความเป็นจริง การสังเกตทำได้โดยผู้สังเกตเข้าไปอยู่ในกลุ่มด้วยเปรียบเสมือนเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของกลุ่ม หรือผู้สังเกตจะแอบดูอยู่ข้างนอกโดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวก็ได้ในการ

สังเกตจะต้องมีการวางแผนเสียก่อนว่าสังเกตเมื่อไร อะไรบ้าง ตั้งจุดมุ่งหมายของการสังเกตแต่ละครั้ง นอกจากนั้น จะต้องเตรียมบันทึกข้อมูลโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น มาตราส่วนประมาณค่า แบบบันทึกต่าง ๆ แบบสำรวจพฤติกรรม

2. การจัดเรียงอันดับ (Ranking) การจัดอันดับเป็นวิธีการที่จะเรียงลำดับนักเรียนในคุณสมบัติหนึ่ง ๆ ตามที่กำหนดให้ซึ่งสามารถที่จะใช้ในการวัดการทำงานหรือผลงานก็ได้ แต่ส่วนใหญ่จะใช้ในการวัดผลงานมากกว่า การใช้การจัดอันดับจะมีความเชื่อมั่นสูงขึ้น ถ้าจัดอันดับเพื่อวัดคุณสมบัติเฉพาะด้านหนึ่ง ที่มีคำจำกัดความของคุณสมบัตินั้นชัดเจน แต่ถ้าจัดอันดับหลายอย่างในคราวเดียวกันจะทำให้ค่าความเชื่อมั่นต่ำลง ตัวอย่างเช่น การเรียนขับรถ ครูจัดอันดับเฉพาะสำหรับความสามารถในการหยุดรถ แต่ไม่ใช่อันดับรวมเพื่อใช้วัดทั้งท้านั่ง การออกรถ การจับพวงมาลัย การจอดรถ เป็นต้น

3. มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มาตราส่วนประมาณค่าเป็นเครื่องมือที่ใช้มากในการประเมินการปฏิบัติ มาตราส่วนประมาณค่ามีหลายรูปแบบ แต่ที่นิยมใช้มากที่สุดที่จัดคุณลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งจะแบ่งคุณลักษณะนั้นระดับความสูง-ต่ำ โดยกำหนดเป็น 2 ระดับขึ้นไป จนถึงประมาณ 10 ระดับ ความเชื่อถือได้ของข้อมูล จากมาตราส่วนประมาณค่านอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สังเกต ความไม่อคติ แล้วยังขึ้นอยู่กับข้อกำหนดความหมายคุณสมบัติที่กำลังจะพิจารณาด้วยนั้น จะต้องกำหนดคุณสมบัติให้ชัดเจน และเป็นคุณสมบัติย่อย เช่น เกี่ยวกับการจัดอันดับ

4. แบบสำรวจพฤติกรรม (Check Lists) แบบสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนมีรายการของพฤติกรรมให้ผู้สังเกตบันทึกว่า พฤติกรรมนั้น ๆ เกิดขึ้นหรือไม่ โดยส่วนมากมักจะบอกว่ามีหรือไม่ ในการสังเกตการปฏิบัติงาน บางครั้งอาจให้ผู้สังเกตบันทึกลำดับที่ของการปฏิบัติหรือพฤติกรรมตามลำดับตั้งแต่ 1 เป็นต้นไปก็ได้ ซึ่งในลักษณะนี้ก็จะทำให้มองเห็นภาพรวมของการปฏิบัติงานอีกครั้ง

5. การบันทึกต่าง ๆ (Anecdotal Record) การบันทึกในกลุ่มนี้มักจะเป็นวิธีการที่ไม่ได้กำหนดรูปแบบไว้อย่างชัดเจนเหมือนวิธีอื่น ๆ ผู้บันทึกค่อนข้างจะมีอิสระในการบันทึกลงไปมากกว่าเครื่องมือชนิดอื่น ๆ การบันทึกเพียงครั้งเดียว อาจไม่สามารถให้ข้อมูลที่มีความหมายมากนัก แต่การบันทึกอย่างต่อเนื่องหลายครั้งจะให้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น ในการบันทึกผู้สังเกตจะเขียนถึงพฤติกรรม หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น ไม่ใส่ความเห็นลงไป ยกเว้นกรณีที่ต้องการให้ใส่ความเห็นก็แยกในส่วนที่แสดงความเห็นอย่างชัดเจน

สมศักดิ์ สินธุระเวช (สุรัช สิมห์แผ่น. 2550 : 18 – 19 ; อ้างอิงมาจาก สมศักดิ์ สินธุระเวช. 2530 : 106-123) ได้กล่าวถึงเครื่องมือต่าง ๆ ประกอบการสังเกต ดังนี้

1. แบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วยรายการที่แสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานกิจกรรมต่าง ๆ หรือพฤติกรรมที่ผู้สังเกตบันทึกเมื่อเห็นว่ารายการนั้น ๆ เกิดขึ้น และสำรวจรายการนี้เพียงแต่ให้ผู้สังเกตทราบว่า การกระทำหรือพฤติกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นตามรายการที่กำหนดไว้หรือไม่เท่านั้น

2. มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า มีการเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียนหรือทักษะความสามารถกับมาตรฐานที่ตั้งไว้ก่อนแล้วว่า ระดับสูง กลาง ต่ำ หมายถึงพฤติกรรมอะไร หรือต้องการมีทักษะความสามารถอย่างไร ซึ่งส่วนใหญ่มักจะตั้งไว้ในใจจึงเหมือนกับจัดตำแหน่งนักเรียนลงบนมาตราคงที่ตายตัวที่มีอยู่ก่อนแล้ว ระดับของมาตราส่วนประมาณค่า มีทั้ง แบบ 3, 5, 7 แบ่งเป็น 3 ชนิด

2.1 มาตราประมาณค่าแบบตัวเลข (Numerical Rating Scale)

2.2 มาตราประมาณค่าแบบพรรณนา (Descriptive Rating Scale)

2.3 มาตราประมาณค่าแบบกราฟ (Graphic Scale)

3. การจัดอันดับ (Ranking) การจัดอันดับเป็นวิธีการที่เรียงลำดับนักเรียนในคุณสมบัติหนึ่ง ๆ ตามที่กำหนดให้ ซึ่งสามารถจะใช้ในการวัดวิธีหรือผลงานก็ได้ แต่ส่วนใหญ่จะใช้การวัดผลมากกว่า การจัดอันดับจะมีความเชื่อมั่นสูงขึ้น

4. มาตราวัดทางผลงาน (Product Scale) มาตราวัดผลงาน คือมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ชนิดหนึ่งโดยจัดผลงานตามระดับของคุณภาพ อาจจะแบ่งคุณภาพผลงานเป็น 4 ระดับหรือมากกว่านั้น มาตราชนิดนี้สร้างง่าย เวลาใช้จะตัดสินผลงานในเชิงเส้นตรงโดยการกำหนด

5. ผลงานของนักเรียนมาเปรียบเทียบกับผลงานที่กำหนดไว้แล้ว การเปรียบเทียบเป็นคู่ (Pair Comparisons) เป็นแบบที่สามารถจัดอันดับได้โดยตรง เพราะผู้จัดอันดับจะต้องเปรียบเทียบนักเรียนเป็นคู่โดยทำเป็นตาราง 2 ทาง เปรียบเทียบคนแรกในแถวขึ้นกับทุกคนในแถวบน (ยกเว้นตัวเอง) วิธีการเปรียบเทียบควรพิจารณาทีละครั้ง

6. Anecdotal Records ระเบียนพฤติกรรม เหมาะสำหรับการใช้เมื่อไม่สามารถให้คำนิยามคุณลักษณะของการทำงานได้ ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะไม่สามารถสร้างแบบสำรวจรายการและแบบจัดอันดับคุณภาพได้ Anecdotal Records ใช้ได้ดีในวิชาศิลปศึกษา พลศึกษา สังคมศึกษาและคหกรรม ผู้สังเกตจะต้องบันทึกการสังเกตด้านภาษาของตัวเอง ข้อเสีย ใช้เวลามากและเขียนยาก ดังนั้นสรุปได้ว่า ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสังเกตเพื่อวัดผลภาคปฏิบัติมีลักษณะดังนี้

1. แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ผู้สังเกตพิจารณาว่านักเรียนปฏิบัติหรือไม่ ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติการเตรียมอุปกรณ์ครบหรือไม่ครบ นักเรียนปฏิบัติได้หรือไม่ได้

2. แบบมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) ผู้สังเกตพิจารณาผลงานทีละด้านตามระดับที่กำหนดไว้ อาจจะมีตั้งแต่ 3, 4, หรือ 5 ระดับขึ้นไป

3. การเรียงลำดับ (Ranking) ผู้สังเกตนำผลงานของนักเรียนมาเรียงอันดับคุณภาพที่ดีที่สุดไปหาที่ไม่ดี หรือนำผลงานทั้งหมดมาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสูง ปานกลาง และต่ำ แล้วให้คะแนนตามอันดับคุณภาพ

4. การบันทึกต่าง ๆ (Records) เป็นวิธีการที่ไม่ได้กำหนดรูปแบบไว้อย่างชัดเจนเหมือนวิธีอื่น ๆ ผู้บันทึกมีอิสระในการบันทึกลงไปมากกว่าวิธีอื่น ๆ แต่การบันทึกจะต้องบันทึกต่อเนื่องกันหลาย ๆ ครั้ง จะสามารถให้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น ในการบันทึกผู้สังเกตจะเขียนถึงพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น ไม่ใส่ความเห็นลงไปด้วย ยกเว้นกรณีที่ควรใส่ความเห็นจะต้องเขียนแยกในส่วนที่แสดงความเห็นอย่างชัดเจนต่างหาก

โดยธรรมชาติเนื้อหาในกิจกรรมนาฏศิลป์ทุกเรื่องที่คุณเรียนจะต้องศึกษานั้น ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่ไปด้วยกัน แต่จะเน้นหนักไปทางการปฏิบัติ วัตถุประสงค์ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติเพื่อประกอบการพิจารณาความสามารถในการปฏิบัติทำด้วย

3.6 การสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

การสร้างเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติมีนักการศึกษาหลายท่านได้อธิบายขั้นตอนในการสร้างไว้ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 57-58) ได้เสนอวิธีการสร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติไว้ว่า ผู้สร้างจะต้องเลือกเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำการเรียนการสอนโดยวิธีการปฏิบัติและสมควรวัดโดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติด้วย วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์งานและเลือกงานที่เป็นตัวแทน
3. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความครอบคลุมของงานที่เป็นตัวแทนตามหลักสูตร
4. เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
5. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างงานกับจุดประสงค์
6. เขียนแบบทดสอบภาคปฏิบัติ
7. กำหนดสัดส่วนของคะแนนและเกณฑ์การให้คะแนนในการปฏิบัติ
8. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง สัดส่วนของคะแนนและความเป็นปรนัยของเกณฑ์ในการให้คะแนน
9. จัดพิมพ์แบบทดสอบ
10. นำแบบทดสอบไปทดสอบครั้งที่ 1
11. วิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อหาคุณภาพ

12. แก้ไขปรับปรุงและนำไปทดสอบครั้งที่ 2

13. วิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อหาคุณภาพ

14. จัดทำคู่มือการใช้แบบทดสอบและจัดพิมพ์แบบทดสอบเป็นรูปเล่ม

สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 51-52) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบวัดผลงาน

ภาคปฏิบัติ ได้ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์งานและเขียนข้อรายการ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์งานหรือเลือกงานที่เป็นตัวแทน โดยวิเคราะห์จุดมุ่งหมายที่ระบุไว้ในหลักสูตร (ถ้ามี) และรายละเอียดของงานที่มุ่งให้ผู้เรียนฝึก เพื่อค้นหาทักษะและความสามารถที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมนั้น และเนื่องจากการวัดผลงานภาคปฏิบัติต้องใช้การสังเกต ดังนั้น ทักษะที่มุ่งวัดความเป็นสิ่งที่มีมองเห็นได้ในขณะสอบวัด และควรเป็นทักษะที่ยาก ๆ มากกว่าทักษะที่ปฏิบัติเป็นกิจวัตร ทั้งนี้ควรคำนึงถึงข้อจำกัดเรื่องเวลาและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการสอบวัดด้วย

1.2 กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่จะวัด โดยทั่วไปจะประกอบด้วย
ขั้นเตรียมงาน ขั้นปฏิบัติงาน ผลงาน และเวลา

1.3 เขียนข้อรายการ จะระบุรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน เช่น ขั้นเตรียมงาน
ใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง ขั้นปฏิบัติงานทำอะไรบ้าง

1.4 ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลทำให้การปฏิบัติงานนั้นมีคุณภาพแตกต่างกัน
เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้เข้าสอบทุกคน

1.5 จัดรูปแบบเครื่องมือ คือเลือกลักษณะของแบบวัดค่า แต่ละตอนว่า
ควรจะมีลักษณะอย่างไร

2. กำหนดคะแนนและน้ำหนัก อาจทำเป็น 2 ขั้นตอน คือ

2.1 กำหนดคะแนนสำหรับแต่ละส่วน เช่น

การเตรียมงาน	20	คะแนน
การปฏิบัติงาน	40	คะแนน
เวลา	10	คะแนน
ผลงาน	30	คะแนน
รวม	100	คะแนน

2.2 กำหนดน้ำหนักแต่ละข้อรายการ โดยให้น้ำหนักของทุก ๆ ข้อ
ในขั้นตอนหนึ่ง ๆ รวมกันเท่ากับสัดส่วนคะแนนในขั้น 2.1 ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความยากของงาน
และความสำคัญของกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ

3. กำหนดเกณฑ์การตัดสิน ต้องกำหนดเกณฑ์การตรวจสอบพฤติกรรมในการปฏิบัติหรือคุณภาพของงานในลักษณะที่มองเห็นได้ วัดได้ โดยเฉพาะเกณฑ์การผ่าน ผลงานภาคปฏิบัติในเรื่องนั้น ส่วนเกณฑ์การผ่านในแต่ละขั้นตอน อาจพิจารณาตามความเหมาะสม

4. จัดรูปแบบเครื่องมือ คือเรียบเรียงข้อรายการต่าง ๆ ตามขั้นตอน กำหนดเกณฑ์ กำหนดคะแนนและ/หรือนำหนักเข้าเป็นหมวดหมู่ จัดรูปแบบให้สะดวกในการใช้ พร้อมทั้งกำหนดคะแนนเกณฑ์ในการผ่านในเรื่องนั้น ๆ

สรุปได้ว่า การสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ จะต้องมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือและสิ่งที่จะวัดภาคปฏิบัติ แล้วจึงทำการกำหนดประเด็นและรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติ แล้วจึงออกแบบและสร้างเครื่องมือ กำหนดเกณฑ์การตัดสิน และการประเมินผลผู้เรียนตามลำดับ

3.7 คุณลักษณะของแบบวัดภาคปฏิบัติ

เครื่องมือที่ดีนั้น จะต้องประกอบไปด้วยคุณลักษณะที่ดี ทักแมน (Tuckman. 1975 : 180-185) กล่าวว่า แบบทดสอบด้านปฏิบัติควรมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ ค่าความยากค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง ความปรนัย สำหรับคุณลักษณะแต่ละด้านของแบบทดสอบพอสรุปดังนี้

1. ค่าความยาก (Item Difficulty) ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการวัด และลักษณะของผู้สอบ ถ้าผู้สอบนั้นได้รับการฝึกมาอย่างดีควรมีค่าสูง ในกรณีนี้อาจใช้ค่าความยากตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป แต่ถ้าเป็นการวัดขั้นต่ำหรือผู้สอบไม่ได้รับการฝึกที่ดีนั้น ค่าความยากควรลดลง ซึ่ง ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2539 : 184) แนะนำให้คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80

2. อำนาจจำแนกของข้อมูล (Discrimination) เป็นประสิทธิภาพของข้อสอบที่สามารถจำแนกกลุ่มผู้สอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มเก่ง-กลุ่มอ่อน, กลุ่มรอบรู้-ไม่รอบรู้, กลุ่มเจตคติดี-ไม่ดี การพิจารณาตัวเลข และเครื่องมือของค่าอำนาจจำแนกมีดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 185)

2.1 ถ้าค่าเป็นศูนย์ หมายความว่า คนเก่งและคนไม่เก่งตอบข้อสอบนั้นได้เท่ากัน ข้อสอบนั้นจึงไม่มีค่าอำนาจจำแนก

2.2 ถ้าเป็นเครื่องหมาย หมายความว่า คนไม่เก่งตอบถูกมากกว่าคนเก่ง ข้อสอบนั้นไม่ควรใช้วัดผลการศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นเพราะคำเฉลยผิด หรือการสอนผิด

2.3 ถ้าเครื่องหมายเป็นบวก หมายความว่า คนเก่งตอบถูกมากกว่าคนอ่อนซึ่งเป็นลักษณะของข้อสอบที่เราต้องการ เมื่อตัวเลขยิ่งมากเท่าใดยิ่งแสดงว่าข้อสอบนั้นมีอำนาจจำแนกสูง ยิ่งเป็นข้อสอบที่ดี อาจจำแนกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 186)

ค่าระหว่าง	0.00 ถึง 0.19	ควรปรับปรุง
ค่าระหว่าง	0.20 ถึง 0.29	มีอำนาจจำแนกปานกลาง
ค่าระหว่าง	0.30 ถึง 0.39	มีอำนาจจำแนกดี
ค่าระหว่าง	0.40 ถึง 1.00	มีอำนาจจำแนกดีมาก

ข้อควรเลือกไว้ใช้ทดสอบคือข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00

3. ความเชื่อมั่นของการวัดผลภาคปฏิบัติ (Reliability of Performance Test)

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเป็นดัชนีให้เห็นความเชื่อถือได้ของแบบวัดว่าใกล้เคียงกับความสามารถจริงของผู้เข้าสอบหรือไม่ ถ้าผู้เข้าสอบสอบซ้ำในแบบทดสอบเดิมจะได้คะแนนเท่ากันหรือใกล้เคียงกับที่ได้ในครั้งก่อนหรือไม่ ถ้าค่าความเชื่อมั่นสูงหมายความว่าคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบจะขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ (ส.ว.สนา ประมวลพฤษก์. 2533 : 28-29)

3.1 ความแปรผัน (ความแตกต่าง) ในการสอบ

3.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างของข้อสอบ

3.3 ความคงเส้นคงวาของการให้คะแนน

3.4 ความคงเส้นคงวาของการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ

ความคงเส้นคงวาของการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ และการให้คะแนนสามารถตรวจสอบได้ด้วยวิธีการทางสถิติ ส่วนความแปรผันในการสอนและการเลือกกลุ่มตัวอย่างของข้อสอบนั้นควบคุมด้วยมาตรฐานของการดำเนินการสอบ ดังนี้

1. ความแปรผันในการสอบ ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการสอบได้

พร้อมกันหมดในเวลาเดียวกัน ผู้ดำเนินการสอบจะต้องปฏิบัติตามวิธีการดำเนินการสอบอย่างเคร่งครัดทุกขั้นตอน ไม่มีการอธิบายเพิ่มเติมมากไปกว่าที่กำหนดไว้ และสภาวะขณะดำเนินการสอบอาจมีผลต่อการปฏิบัติของผู้เข้าสอบที่แตกต่างกันได้ เช่น อุณหภูมิ เสียง แสง เป็นต้น จึงต้องมีการควบคุมเช่นกัน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างข้อสอบ ได้แก่ การดำเนินการสอบที่มีงานให้ผู้สอบปฏิบัติแตกต่างกัน เพื่อไม่ให้เกิดการรู้ข้อสอบก่อนเข้าสอบ เช่น การอ่านออกเสียงที่มีข้อความให้อ่านแตกต่างกัน การสอบร้องเพลงที่แตกต่างกันผู้กำหนดงานจึงต้องพิจารณางานที่กำหนดให้มี ความเท่าเทียมกันในการวัดการปฏิบัติของผู้เรียน

3. ความคงเส้นคงวาของการให้คะแนนและการปฏิบัติ ความเชื่อมั่นในการปฏิบัติจะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ความคงที่ของการปฏิบัติของผู้สอบและความคงที่ของการตัดสินใจของผู้ประเมิน (ความคงที่ของการให้คะแนน) ความเชื่อมั่นของผู้ประเมินสามารถโดยการให้ผู้ประเมินหลาย ๆ คนประเมินงานชิ้นเดียวกันแล้วพิจารณาคูสหสัมพันธ์ภายใน (Intercorrelation)

ระหว่างแต่ละคู่ของผู้ประเมิน ถ้าสูงแสดงว่านำไปใช้ได้แต่หากผู้ประเมินคนใดประเมินไม่สอดคล้องกับคนอื่นค่าสหพันธ์จะต้องปรับปรุงดังนี้

3.1 ถ้าผู้ประเมินไม่มีคุณสมบัติต้องคัดเลือกใหม่

3.2 กรณีที่ผู้ประเมินมีความเหมาะสมแต่วิธีการประเมินไม่ตรงกัน

เช่น ไม่เข้าใจคุณสมบัติที่ตัดสินไม่เข้าใจความหมายของมาตราวัด จึงต้องเขียนคู่มือการตัดสินอย่างชัดเจนในแต่ละด้าน

4. ความเชื่อมั่นของการปฏิบัติจะกระทำเมื่อความเชื่อมั่นระหว่าง

ผู้ประเมินมีความเชื่อมั่นสูงแล้ว โดยจะให้ผู้ปฏิบัติปฏิบัติซ้ำหลาย ๆ ครั้ง แล้วประเมินด้วยผู้ประเมินคนเดียวคราวนี้ความเชื่อมั่นจะขึ้นอยู่กับเครื่องมือหรือตัวผู้ปฏิบัติเอง ถ้าความเชื่อมั่นสูงจึงนำแบบทดสอบนั้นไปใช้ได้ แต่ถ้าความเชื่อมั่นต่ำจะมีสาเหตุจากความเชื่อมั่นของเครื่องมือต่ำหรือผู้ปฏิบัติฝึกฝนมาไม่ดีพอโดยทั่วไปแล้วค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบจะแบ่งตามลักษณะการตอบได้ 2 แบบ คือ

4.1 แบบให้เลือกตอบจากที่กำหนดให้ คือ มีคำตอบให้เลือก อาจเป็นการจับคู่ ถูก-ผิด หรือแบบทดสอบหลายตัวเลือก แบบทดสอบนี้จะมีความเชื่อมั่นสูงกว่าแบบที่ 2 การหาความเชื่อมั่นนี้จะใช้วิธีใดก็ได้

4.2 แบบให้เขียนตอบเองผู้เข้าสอบต้องเขียนตอบตามความคิดของตน เช่น แบบความเรียง เติมคำเติมข้อความ ความทดสอบแบบนี้จะมีความเชื่อมั่นต่ำ มีความคลาดเคลื่อนของคะแนนมากกว่าเนื่องจากตัวข้อสอบ วิธีการให้คะแนนผู้ตอบและผู้ตรวจไม่มีหลักฐานการสอบซ้ำมีปัญหारेื่องการจำข้อสอบได้ แบบทดสอบการปฏิบัติจะมีคุณลักษณะเหมือนกับแบบทดสอบประเภทนี้ การหาค่าความเชื่อมั่นแบ่งเป็น 2 ประเภท จะมีวิธีแตกต่างจากแบบทดสอบเลือกตอบซึ่งมีดังนี้

1) ค่าความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนน (กรรมการ) ดังนี้

1.1) ความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนนแบบคนเดียววัดครั้งเดียว

ตรวจครั้งเดียว หาได้โดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของคอนบราค (Cronbach)

1.2) ความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนนแบบคนเดียววัดหลายครั้ง

อาจหาได้โดยใช้สูตรสหพันธ์แบบเพียร์สันในกรณีที่เป็นการให้คะแนน หรือสหพันธ์แบบอันดับที่ของสเปียร์แมนในกรณีที่เป็นการให้อันดับที่

1.3) ความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนน 2 คน ในกรณีที่ให้

กรรมการ 2 คน ตรวจคะแนนการปฏิบัติ หรือผลงานของนักเรียนกลุ่มเดียวกัน จะได้คะแนนออกมาเป็น 2 ชุด นำมาคำนวณหาสหพันธ์ระหว่างคะแนน 2 ชุดนั้น ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้ก็คือค่าความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนน 2 คนนั้น ซึ่งสามารถคำนวณได้ 2 แบบ คือ หาได้โดยสูตร

สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันในกรณีที่เป็นคะแนน ซึ่งกรณีนี้ X คือ คะแนนจากการตรวจของกรรมการคนที่ 1 และ Y คือ คะแนนจากการตรวจของกรรมการคนที่ 2 หรือหาได้โดยสูตรสหสัมพันธ์แบบอันดับของสเปียร์แมนในกรณีที่เป็นอันดับที่ ซึ่งกรณีนี้ D คือ ผลต่างของอันดับจากกรรมการ 2 คน

1.4) ความเชื่อของผู้ตรวจให้คะแนน มากกว่า 2 คน ใน

บางครั้งจะมีการตรวจหลายคนตรวจผลงานอย่างอิสระ เช่น ในการประกวดวงภาพ การตัดสินบทประพันธ์ การคำนวณค่าความเชื่อมั่นของกรรมการอาจทำได้ โดยคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างกรรมการแต่ละคู่ ถ้าค่าสูง ค่าความเชื่อมั่นของกรรมการแต่ละคู่ใช้ได้ แต่หากจะหาค่าความเชื่อมั่นของกรรมการชุดนี้อาจคำนวณได้ 2 วิธี โดยแปลงข้อมูลให้เป็นอันดับที่แล้วใช้สูตรสหสัมพันธ์ แบบอันดับที่ของสเปียร์แมนในผู้ประเมินแต่ละคู่ แล้วใช้สูตรค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นของกิลฟอร์ดหรือใช้ Kendall Coefficient of Concordance : W หรือใช้สูตรสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง เป็นต้น

4. ความเที่ยงตรงของการวัดผลภาคปฏิบัติ (Validity of Performance Test)

ความเที่ยงตรงแบบทดสอบ เป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นตัวชี้วัดผลที่ได้จากการวัดนั้นมีคุณสมบัติหรือคุณลักษณะตามที่เรากำลังต้องการจริง เช่น แบบทดสอบการคิดคำนวณเมื่อนำไปทดสอบวัดแล้วคะแนนที่ได้จะต้องแทนระดับความสามารถในการคำนวณเมื่อนำไปทดสอบวัดแล้วคะแนนที่ได้จะต้องแทนระดับความสามารถในการคำนวณอย่างแท้จริง แบบทดสอบที่เที่ยงตรงต่อคุณลักษณะหนึ่งสูงอาจไม่เที่ยงตรงต่อคุณลักษณะหนึ่งก็ได้

ส.ว.สนา ประวาลพฤกษ์ (2533 : 29) กล่าวว่าในการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงอาจพิจารณาได้เป็น 2 แนว คือ การวิเคราะห์ภายในตัวมันเอง ได้แก่ การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และการวิเคราะห์จากเกณฑ์ภายนอก ได้แก่ การใช้เกณฑ์จากการวัดคุณลักษณะนั้นด้วยวิธีการอื่น หรือแบบวัดอื่น ๆ (ความเที่ยงตรงเชิงสภาพ) และ การใช้เกณฑ์ผลสำเร็จในอนาคต (ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์) เป็นต้น ความเที่ยงตรงแบ่งออกได้หลายชนิด ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อประมาณว่าบุคคลปฏิบัติได้อย่างไร โดยการให้แบบทดสอบเป็นตัวแทนของประชากรความรู้ ตัวอย่างเช่น การประมาณความสามารถในการวัดความดันโลหิตในคนปกติ แบบทดสอบที่ใช้ความเที่ยงตรงนี้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบการปฏิบัติแบบตัวอย่างบน (Work Sample) วิธีการสร้างแบบทดสอบตามจุดมุ่งหมายนี้

1.1 กำหนดหรือนิยามประชากรของเนื้อหา และเหตุการณ์ที่ผู้ตัวอย่างได้แก่ขอบเขตของเนื้อหา และขอบเขตของพฤติกรรม

1.2 การสุ่มตัวอย่างต้องชัดเจน ถ้าประชากรมีจำกัดต้องสุ่มอย่างง่าย แต่ในการสร้างแบบทดสอบทั่วๆ ไปให้สุ่มแบบแบ่งชั้น และหลักการวิเคราะห์ข้อสอบแล้วต้องคงสัดส่วนของเนื้อหาและพฤติกรรมตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร

1.3 พยายามให้ข้อสอบมีความคล้ายคลึงกันในแง่เนื้อหามากที่สุด ถ้าไม่ได้ให้แบ่งเป็นตอน ๆ

1.4 การเพิ่มประสิทธิภาพของแบบทดสอบ โดยใช้ประโยชน์สูงสุด จากเวลาที่มีอยู่เนื่องจากการสอบปฏิบัติต้องใช้เวลามาก ดังนั้นควรเลือกข้อสอบที่เป็นพื้นฐานที่ทุกคนต้องทราบออกไป เช่น ข้อที่ง่ายเกินไป หรือข้อที่ยากเกินไป ข้อที่ไม่มีอำนาจจำแนก

2. ความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Concurrent Validity) เพื่อประเมินสถานะของผู้สอบโดยพิจารณาเกณฑ์ภายนอกในปัจจุบัน โดยมุ่งหวังที่จะประเมินความสามารถจริงในสถานการณ์จริง เช่น การพิจารณาความสามารถในการป้อนหัวใจผู้ป่วยที่หมดสติโดยให้เหตุการณ์จำลอง ชนิดของแบบทดสอบที่ต้องการความเที่ยงตรงชนิดนี้ได้แก่ แบบทดสอบการปฏิบัติในเหตุการณ์จำลอง วิธีการสร้างแบบทดสอบตามจุดมุ่งหมาย ดังนี้

2.1 กำหนดเกณฑ์ที่จะวัดคุณสมบัตินั้น

2.2 สร้างข้อสอบหลายๆ ข้อที่สามารถบอกการปฏิบัติต่างกันระหว่างผู้ที่มีความสามารถกับไม่มีความสามารถตามเกณฑ์ที่จะวัด

2.3 ทดลองใช้ข้อสอบกับผู้ที่มีความสามารถและไม่มีความสามารถ

2.4 ตรวจสอบความเป็นจริงในขณะนั้นโดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับการปฏิบัติจริงและเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีความสามารถกับไม่มีความสามารถ

2.5 เลือกข้อที่มีความสัมพันธ์เกณฑ์สูงไว้ คัดข้อที่ไม่ทำนายออก

3. ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ (Predictive Validity) เพื่อทำนายอนาคตจากผลการสอบ โดยใช้เกณฑ์ภายนอกที่เป็นอนาคต เช่น การทำนายผลการเรียนจากคะแนนสอบเข้าแบบทดสอบที่ต้องการใช้ความเที่ยงตรงนี้ได้แก่ แบบทดสอบความถนัด วิธีการสร้างแบบทดสอบตามจุดมุ่งหมาย ดังนี้

3.1 ศึกษาลักษณะของเกณฑ์ที่ประสงค์จะทำนาย เช่น ความสำเร็จในการศึกษาเกณฑ์มักใช้การพิจารณาเหตุการณ์วิกฤติ (Critical Incident Technique) โดยศึกษาจากผู้ประสบความสำเร็จและไม่สำเร็จในการศึกษา

3.2 สร้างข้อสอบให้มากตามสมมุติฐานที่ได้

3.3 นำข้อสอบไปสอบกับกลุ่มที่จะทำนายความสำเร็จในอนาคต

3.4 รวบรวมข้อมูลเกณฑ์ที่ต้องการ เช่น ผลการเรียน แล้วนำมาหา

ความสัมพันธ์กับผลสอบ

3.5 เลือกข้อที่มีความสัมพันธ์กับเกณฑ์สูงไว้ คัดข้อที่ไม่ทำนายออก

4. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) เพื่อทดสอบสมมติฐานว่าแบบทดสอบนั้นวัดตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้เพียงใด ในการหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างนั้น จะต้องสร้างสมมติฐานของคุณลักษณะ (Hypothetical Traits) แล้วตรวจสอบเพื่อลงสรุปว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ ตัวอย่างเช่น การลงสรุปจากคะแนนสอบไปยังคุณลักษณะของบุคลิกภาพความสามารถ ความสนใจอย่าง วิธีสร้างแบบทดสอบตามจุดมุ่งหมายนี้

4.1 สร้างข้อสอบมาก ๆ ที่คิดว่าจะวัดคุณลักษณะนั้นตามสมมติฐาน และข้อมูลเชิงประจักษ์ในบุคคลที่มีคุณลักษณะนั้น ๆ

4.2 เขียนข้อสอบและพิจารณาตัวแทรกซ้อนอื่น ที่ไม่เกี่ยวข้องของคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับขั้นต้น

4.3 ทดสอบกับกลุ่มที่มีความแตกต่างในคุณลักษณะนั้น ๆ โดยใช้กลุ่มไม่เหมือนกัน (Heterogeneous Group)

4.4 ใช้เทคนิควิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อหาคุณลักษณะนั้น

4.5 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วทดสอบกับกลุ่มที่มีคุณสมบัติกับกลุ่มที่ไม่มีคุณสมบัติ

4.6 หาความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) และความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discrimination Validity)

4.6.1 ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน คือ ค่าสหสัมพันธ์ที่วัดคุณลักษณะเดียวกันต้องมีค่าสหสัมพันธ์สูง

4.6.2 ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก คือ ค่าสหสัมพันธ์ที่วัดคุณลักษณะต่างกันต้องมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำ

4.7 ศึกษาตัวอย่างอีกหลาย ๆ กลุ่ม เป็นชุด (Series) เพื่อทดสอบสมมติฐานในการเสนอความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ควรกล่าวถึงสิ่งต่อไปนี้

4.7.1 ความคงเส้นคงวาของคุณลักษณะ (Internal Consistency) นั้นคือคุณลักษณะแต่ละคุณลักษณะต้องมีความเหมือน ๆ กัน (Homogeneous of Trait)

4.7.2 สหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดอื่นที่วัดในสิ่งเดียวกัน

4.7.3 ค่าความเที่ยงตรงตามทฤษฎี เช่น ทฤษฎีบุคลิกภาพ

4.7.4 เสนอการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) และความเที่ยงตรงเชิงจำแนก Discrimination Validity

4.7.5 กรณีที่วัดคุณลักษณะหลายคุณลักษณะ ด้วยการวัดหลาย ๆ แบบควรจะเสนอหลายลักษณะหลายวิธี (Multitrait - Multitimetttod Matrix) ในรูปของตารางสหพันธ์ภายใน (Intercorelation Table)

สุรินทร์ ศลโกสุม (2534 : 120) กล่าวว่า แบบทดสอบภาคปฏิบัติจะมีความเที่ยงตรงได้มากขึ้น ถ้าผู้ทำการประเมินได้กำหนดสิ่งต่อไปนี้

1. จุดประสงค์ของงานหรือจุดประสงค์ของการทดสอบภาคปฏิบัติ
2. การกำหนดคุณลักษณะที่ต้องประเมินให้ตรงกับจุดประสงค์
3. ผู้กำหนดงานหรือสถานการณ์ให้แก่ผู้ถูกประเมิน ต้องมีทักษะในการวางเงื่อนไขและกำหนดสถานการณ์ให้เป็นการกระทำที่ต้องใช้เทคนิคและวิธีการที่ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด

ฉะนั้นแบบวัดภาคปฏิบัติจะมีความเที่ยงตรงหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับการกำหนดจุดประสงค์ของงานและงานที่ปฏิบัติมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานที่กำหนดมาน้อยเพียงใด

3.8 ข้อดีและข้อจำกัดของการวัดผลภาคปฏิบัติ

การวัดผลด้านการปฏิบัติแม้จะทราบความสามารถที่แท้จริงของผู้ปฏิบัติก็ตามแต่มีจำกัดในการเลือกใช้ เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (2536 : 32) และสมนึก ภักทิษณี (2544 : 56) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของการวัดผลภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

ข้อดีของการวัดผลภาคปฏิบัติ

1. เน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้
2. เป็นเครื่องช่วยให้การเห็นความแจ่มแจ้งขึ้น
3. แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดี
4. สามารถวัดทักษะ และความสามารถได้
5. การวัดผลงานภาคปฏิบัติสอดคล้องกับสภาพจริง (Authentic) จะช่วยให้

เกิดความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity)

ข้อจำกัดของแบบทดสอบภาคปฏิบัติ

1. ไม่สามารถนำไปใช้วัดได้ในทุกสาขา
2. สอบวัดยาก เนื่องจากนักเรียนมักปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ไม่เท่ากัน
3. ให้คะแนนยาก
4. ใช้เวลามาก
5. มีปัญหาด้านค่าใช้จ่าย

สรุปได้ว่า การวัดภาคปฏิบัตินั้นมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด แต่หากผู้วัดสามารถพัฒนากระบวนการวัด เครื่องมือวัดให้หลุดพ้นจากข้อจำกัดได้ ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการวัดภาคปฏิบัติอย่างยิ่ง

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์

4.1 แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่มีการต่อสู้แสวงหาให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการเสมอและความต้องการของมนุษย์นี้เองไม่มีที่สิ้นสุด (Unlimited Needs) คือเมื่อความต้องการเกิดขึ้นได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการขั้นนั้นจะลดความสำคัญลงจนหมดความสำคัญไปแต่จะเกิดความต้องการสิ่งใหม่ต่อไป

มณฑิรา เขียวยิ่ง และคณะ (2540 : 16-17) ได้แบ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็น 3 ด้านดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเพื่อดำรงชีวิตเป็นความต้องการพื้นฐานที่ต้องบรรลุเพื่อให้มนุษย์อยู่อย่างปกติ ได้แก่ ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำดื่ม การพักผ่อน การออกกำลังกาย ความสุขสบายเกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่มและที่อยู่อาศัย ความสะอาดของร่างกายทั่วไป และความสะอาดของสภาพแวดล้อม ความต้องการควบคุมอุณหภูมิของร่างกาย ตลอดจนความต้องการการขับถ่าย

2. ความต้องการทางด้านจิตใจ (Psychological Needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก ความเป็นเจ้าของ ต้องการความมั่นคง ความเป็นอิสระ การพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ความสำเร็จ

3. ความต้องการทางวิญญาณ (Spiritual Needs) ได้แก่ ความต้องการความเชื่อ ความหวัง ความมีศักดิ์ศรี ความมีเหตุผล การปลอบใจและเสริมภาพ และได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

3.1 ความต้องการขั้นต่ำ

3.1.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ และการขับถ่าย

3.1.2 ความต้องการทางด้านจิตใจ ได้แก่ ความต้องการในการมีกิจกรรมทางเพศ ความต้องการในการมีอิสระที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือมีการเคลื่อนไหวที่อิสระ

3.2 ความต้องการขั้นสูง

3.2.1 ความต้องการด้านจิตสังคม ได้แก่ ความต้องการได้รับความรัก ความเอาใจใส่

3.2.2 ความต้องการทางด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ได้แก่ ความต้องการที่จะบรรลุความสำเร็จ ความสมหวังในชีวิตและได้รับการยอมรับ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2541 : 48-51) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 2 ด้านดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นพร้อมกับความต้องการมีชีวิต การดำรงชีวิต วัตถุประสงค์ ไม่จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้แต่อย่างใด เกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการทางร่างกายของเราเป็นสำคัญ เป็นแรงขับเบื้องต้นที่ร่างกายถูกกระตุ้นทำให้เกิดความรู้สึกหิว กระฉับกระเฉง มีชีวิตชีวาที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าเกิดขึ้นจากสภาวะทางอารมณ์ สิ่งกระตุ้นทั้งจากภายนอกและภายใน ได้แก่

1.1 ความต้องการอาหาร เพื่อหล่อเลี้ยงชีวิต อาหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต

1.2 ความต้องการน้ำ เพื่อรักษาความสมดุลของร่างกาย ร่างกายของคนเราเสียน้ำ เนื่องจากอากาศร้อน การออกกำลังกาย การทำงานหนักทำให้เหงื่อออกจากร่างกาย

1.3 ความต้องการทางเพศ ความต้องการด้านนี้เริ่มขึ้นเมื่อคนเราเข้าสู่วัยรุ่นและเป็นผู้ใหญ่ การแสดงออกถึงความต้องการทางเพศขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความพึงพอใจ รสนิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมนั้น

1.4 ความต้องการอุณหภูมิที่เหมาะสม คนเราดำรงชีวิตอยู่ได้ต้องอาศัยความสมดุลทางร่างกาย อุณหภูมิที่ไม่สูงเกินไป และต่ำเกินไปพอที่ร่างกายจะทนได้

1.5 ความต้องการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด เพื่อให้ร่างกายเกิดความปลอดภัย ความป่วยเจ็บเป็นไข้ของร่างกาย ทำให้ร่างกายพยายามสร้างภูมิคุ้มกันขึ้น เมื่อมีคนอื่นมาทำร้ายคนเราจะหลีกเลี่ยงหรือต่อสู้ป้องกันตัว

1.6 ความต้องการพักผ่อนนอนหลับ เพื่อผ่อนคลายให้ร่างกาย ได้มีโอกาสสะสมพลังงานใหม่ และซ่อมแซมส่วนสึกหรบของร่างกาย

1.7 ความต้องการอากาศบริสุทธิ์ที่มีก๊าซออกซิเจนสำหรับการหายใจ เราอาจอดข้าว อดน้ำได้หลายชั่วโมงแต่กลับหายใจได้ไม่นาน

1.8 ความต้องการการขับถ่าย เป็นการขับของเสียออกจากร่างกายซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเช่นเดียวกับอาหารและน้ำ เพราะของเหลือเหล่านี้จะเป็นพิษกับร่างกาย ทำให้เราอึดอัด ไม่สบาย บางครั้งอาจทำลายชีวิตได้

2. ความต้องการทางจิตใจและสังคม (Psychological and Social Needs)

ความต้องการประเภทนี้ค่อนข้างซับซ้อนและเกิดขึ้นจากสภาพสังคม วัฒนธรรม การเรียนรู้ ประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับและเป็นสมาชิกอยู่ ความต้องการทางจิตใจและสังคมนี้ยังแตกต่างกันออกไปด้วยลักษณะสำคัญของความต้องการทางจิตใจและสังคมมีดังนี้

2.1 ความต้องการที่เกิดจากสังคมที่เป็นมรดกตกทอดทางวัฒนธรรมและกลายเป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของแต่ละคนสิ่งเหล่านี้แตกต่างกันไปในแต่ละสังคม

2.2 ความต้องการทางสังคมที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ เราต้องมีประสบการณ์และการเรียนรู้มาก่อน จึงจะเข้าใจและเลือกกระทำได้บางทีเราก็คือต้องการศึกษาว่าจะเริ่มต้นอย่างไรและควรทำอย่างไรต่อไป

2.3 ความต้องการนี้เปลี่ยนแปลงได้แม้ในบุคคลเดียวกัน

2.4 ความต้องการนี้มีมากขึ้นเมื่ออยู่รวมกลุ่มมากกว่าอยู่คนเดียว

2.5 ความต้องการนี้เป็นพฤติกรรมปกปิดมากกว่าพฤติกรรมเปิดเผย

2.6 ความต้องการที่มองไม่เห็นเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม

2.7 ความต้องการทางจิตใจและสังคมมีอิทธิพลที่จะผลักดันให้คนเราทำอะไรก็ได้ บางครั้งก็ปราศจากเหตุผลและคุณธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์นั้น สรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์มีหลายระดับ ตั้งแต่ระดับกายภาพหรือระดับความต้องการทางร่างกาย และระดับความต้องการทางจิตใจ และสังคม ซึ่งเมื่อความต้องการด้านใดได้รับการตอบสนองแล้ว จะเกิดความต้องการขึ้นใหม่ ไม่มีที่สิ้นสุด

4.2 ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์

4.2.1 ทฤษฎีความต้องการ Maslow (Maslow's Needs Hierachy) Maslow ได้ตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้ดังนี้ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2541 : 51)

4.2.1.1 บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบสิ้น

4.2.1.2 ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอื่น ๆ ต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจึงเป็นสิ่งจูงใจในพฤติกรรมของคนนั้น

4.2.1.3 ความต้องการของบุคคล จะเรียงเป็นลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป

Maslow ได้อธิบายว่าความต้องการของบุคคลมี 5 ขั้นตอนตามลำดับดังนี้ (พรอนันต์ กิตติมั่นคง. 2547 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Ivancevich and Matteson. 2002 : 150-151)

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นต่ำสุดของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิที่เหมาะสม การบรรเทาความเจ็บปวดต่าง ๆ เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety and Security Needs) ความต้องการมีอิสระและความปลอดภัยจากภัยคุกคามต่าง ๆ

3. ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ (Belongingness, Social and Love Needs) ความรู้สึกว่าคุณได้รับความเป็นมิตร ความรักและมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นสมาชิกกับกลุ่ม

4. ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ (Self-Esteem Needs) เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่อง ให้เกียรติ และเห็นความสำคัญของตน

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualisation Needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดในชีวิต เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการทำงานที่ตนเองชอบหรือต้องการจะเป็นมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

4.2.2 ทฤษฎีความต้องการของ Alderfer (Alderfer's ERG Needs Theory) Alderfer ได้คิดทฤษฎีความต้องการที่เรียกว่า ทฤษฎี ERG (ERG : Existence – Relatedness- Growth Theory) โดยแบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประการ ดังนี้ (พรอนันต์ กิตติมันคง. 2547 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Ivancevich and Matteson. 2002 : 153-154)

4.2.2.1 ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence Needs) เป็นความต้องการที่ตอบสนองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย

4.2.2.2 ความต้องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการของบุคคล ที่จะมิตสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย

4.2.2.3 ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการสูงสุดรวมถึงความต้องการได้รับความยกย่อง และความสำเร็จในชีวิต

4.2.3 ทฤษฎีความต้องการของ Murray (Murray's Manifest Needs Theory) Murray อธิบายว่า ความต้องการของบุคคลมีความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ความต้องการของบุคคลที่เป็นความสำคัญ เกี่ยวกับการทำงานมีอยู่ 4 ประการ คือ (ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2541 : 52-53)

4.2.3.1 ความต้องการความสำเร็จ หมายถึง ความต้องการที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

4.2.3.2 ความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น โดยคำนึงถึงการยอมรับของเพื่อนร่วมงาน

4.2.3.3 ความต้องการอิสระ เป็นความต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเอง

4.2.3.4 ความต้องการมีอำนาจ ความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือคนอื่น และต้องการที่จะควบคุมคนอื่นให้อยู่ในอำนาจของตน

4.2.4 ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของ McClelland (McClelland's Achievement Motivation Theory) McClelland ได้กล่าวเน้นถึงความต้องการไว้ 3 ประเภท คือ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2541 : 53)

4.2.4.1 ความต้องการประสบความสำเร็จ (Needs for Achievement) เป็นความต้องการมีผลงานและบรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา

4.2.4.2 ความต้องการมิตรสัมพันธ์ (Needs for Affiliation) เป็นความต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

4.2.4.3 ความต้องการอำนาจ (Needs for Power) เป็นความต้องการมีอิทธิพลและครอบงำเหนือผู้อื่น

เมื่อพิจารณาทฤษฎีความต้องการทั้ง 4 ทฤษฎีนี้ จะเห็นว่าส่วนใหญ่จะจำแนกความต้องการของมนุษย์ โดยเน้นความต้องการทางด้านจิตใจ ยกเว้นทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ มีแนวคิดว่า มนุษย์จะมีความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยเมื่อความต้องการทางร่างกายได้รับผลสำเร็จในระดับขั้นต่อไปจึงจะเป็นความต้องการทางด้านจิตใจ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

เสริม เคนโยธา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารมีปัญหการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในเรื่องการจัดทำข้อมูลของโรงเรียนยังไม่สมบูรณ์ ด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ในเรื่องการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย 32 สถานศึกษา ผู้บริหารขาดการระดมความคิดเห็นจากบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ด้านการกำหนดแผนบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาในเรื่องการสอนซ่อมเสริม การเทียบโอนหน่วยการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ผู้บริหารดำเนินการไม่เต็มศักยภาพและมีแนวทางไม่ชัดเจน

มนู อาลี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูโรงเรียนเอกชน มีความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูโรงเรียนเอกชนที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ครูโรงเรียนเอกชนที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการเรียนการสอน

ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) ครูโรงเรียนเอกชนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 5) ครูโรงเรียนเอกชนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 6) ครูโรงเรียนเอกชนที่มีความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศสรุปได้ว่า ในสถานศึกษายังคงปรากฏความไม่ชัดเจนในเรื่องการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และการศึกษาความต้องการของครูผู้สอนพบว่า ครูที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแตกต่างกัน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ไซแมนสกีและพีนิค (Symansky and Penick. 1979 : 35) ได้ศึกษาถึงการสังเกตพฤติกรรมอย่างมีระบบ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการของนิสิตในวิทยาลัย ซึ่งใช้การสังเกต ที่เรียกว่า The Science Laboratory Interaction Categories (SLIC) พฤติกรรมที่สังเกตแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. พฤติกรรมในห้องปฏิบัติการของครู มี 15 categories
2. พฤติกรรมในห้องปฏิบัติการของนักเรียน มี 15 categories รวม 25 categories

ซึ่งสรุปเป็นพฤติกรรมในการเรียนการสอนได้ 6 ข้อ ดังนี้

- 2.1 การถาม
- 2.2 การให้คำแนะนำในการทดลอง
- 2.3 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของข้อมูลต่าง ๆ
- 2.4 พฤติกรรมที่ตอบสนอง
- 2.5 การสังเกตและการรวบรวมข้อมูล
- 2.6 การจัดกระทำระบบโปรแกรมหรือการใช้เครื่อง

ใช้เวลาสังเกตพฤติกรรมของครู 30 นาที และใช้เวลาสังเกตพฤติกรรมนักเรียนครั้งละ 30 นาที เป็นเวลา 82 ชั่วโมง และการสังเกตจะรวมถึงการอภิปรายก่อนและหลังการทดลอง เพื่อจะทราบพฤติกรรมของครูและนักเรียนในห้องปฏิบัติการ วิชาที่สังเกตมี เคมี ฟิสิกส์ สัตววิทยา ธรณีวิทยา ฟิสิกส์

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการ โดยมีแบบสังเกตที่เป็นระบบเป็นเครื่องช่วยในการวัดและประเมินผล มีความถูกต้องมากกว่าที่จะประเมินจาก

ความรู้สึกรู้สึกหรือจากกระดาษคำตอบรายงานผลการทดลองที่นักเรียนส่งมาให้เพียงอย่างเดียว จากการสังเกตการเรียนการสอนอย่างมีระบบนี้ ยังช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการให้ดียิ่งขึ้น

อีเกลแลนด์ (Egeland. 1996 : 159-A) ได้วิจัยการวัดผลของนักเรียนในระดับเกรด 5 ที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติ โดยก่อนทดลองเขาได้ทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบสังเกตของสถาบันวัดผลการศึกษาแห่งชาติ โดยเขาได้จัดกลุ่มควบคุมเป็น 3 กลุ่ม และกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม ที่ใช้วิธีการวัดผลสภาพจริงจากการเรียนที่จัดในชั้นเรียน เมื่อเวลาผ่านไปเขาได้ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน ผลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้วัดผลสภาพจริงตามสภาพที่แท้จริงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีเจตคติที่ดีแตกต่างจากกลุ่มควบคุม ที่ใช้วิธีการวัดและประเมินแบบดั้งเดิม

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศสรุปได้ว่า การวัดผลผู้เรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีการสังเกต ทำให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงของผู้เรียนเป็นการวัดผลจากพฤติกรรมที่ปรากฏจริงและวิธีการวัดผลตามสภาพจริงยังส่งผลต่อเจตคติของผู้เรียนอีกด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำกับข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม จำนวน 251 คน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนครูผู้สอนนาฏศิลป์ สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

ลำดับ ที่	วิทยาลัยนาฏศิลป์	ภาควิชานาฏศิลป์		รวม
		โจน	ละคร	
1	วิทยาลัยนาฏศิลป์สาขลา	12	18	30
2	วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่	7	18	25
3	วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย	6	13	19
4	วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง	10	12	22
5	วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี	10	12	22

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	วิทยาลัยนาฏศิลป์	ภาควิชานาฏศิลป์		รวม
		โขน	ละคร	
6	วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี	9	13	22
7	วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี	8	12	20
8	วิทยาลัยนาฏศิลป์ นครศรีธรรมราช	7	13	20
9	วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง	6	9	15
10	วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด	11	11	22
11	วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์	8	11	19
12	วิทยาลัยนาฏศิลป์ นครราชสีมา	6	9	15
รวม		100	151	251

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (ธีรวุฒิ เอกะกุล. 2543 ; อ้างอิงมาจาก Yamane. 1973) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 155 คน แสดงวิธีการคำนวณ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 n &= \frac{251}{1 + 251 (0.05)^2} \\
 &= \frac{251}{1.6275} \\
 &= 154.2242 \\
 &= \underline{155 \text{ คน}}
 \end{aligned}$$

เมื่อทราบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บข้อมูล คือ 155 คนแล้ว ผู้วิจัยทำการเฉลี่ยจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มีการเก็บข้อมูลทั่วถึงในวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้ง 12 แห่ง โดยเปรียบเทียบจำนวนกลุ่มตัวอย่างและจำนวนประชากรทั้งหมด พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 61.75 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในวิทยาลัยนาฏศิลป์แต่ละแห่งโดยประมาณตามสัดส่วนของประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังในตาราง

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะต้องเก็บข้อมูลในวิทยาลัยนาฏศิลป์แต่ละแห่ง

ลำดับที่	วิทยาลัยนาฏศิลป์	จำนวน ประชากร	จำนวน ตัวอย่าง	คิดเป็น ร้อยละ
1	วิทยาลัยนาฏศิลป์สาขลา	30	18	60.00
2	วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่	25	15	60.00
3	วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย	19	12	63.16
4	วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง	22	14	63.64
5	วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี	22	14	63.64
6	วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี	22	14	63.64
7	วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี	20	12	60.00
8	วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช	20	12	60.00
9	วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง	15	9	60.00
10	วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด	22	14	63.64
11	วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์	19	12	63.16
12	วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา	15	9	60.00
รวม		251	155	61.75

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ซึ่งลักษณะของเครื่องมือแต่ละตอนมีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) 3 ข้อ และคำถามปลายเปิด 2 ข้อ รวมจำนวน 5 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สาขาที่สอน สังกัด และประสบการณ์ในการสอนนาฏศิลป์

ตอนที่ 2 รูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน เป็นคำถามปลายเปิด 2 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ข้อ รวมจำนวน 7 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับการวัดภาคปฏิบัติที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

การกำหนดมาตราประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ

1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 3 ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 14 ข้อ และคำถามปลายเปิด 3 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ และกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ

การกำหนดมาตราประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ

1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนข้อเสนอแนะ

3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชา นาฏศิลป์ไทยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการหลักสูตรนาฏศิลป์ การสอนนาฏศิลป์ การวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถาม ทั้ง 4 ตอน จำนวน 1 ฉบับ
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความเหมาะสมในการใช้ภาษา และความครบถ้วนของเนื้อหาและพิจารณาคำ IOC ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

3.1 นายประสิทธิ์ เลหาวิวัฒน์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

3.2 นางจันทรา คำนคงรักษ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

3.3 นางบุญชนุช พลธานี เลขานุการสภาองค์กรชุมชนตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม วุฒิการศึกษา กศ.ม. การวัดผลการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์และข้อคำถาม และประเมิน คำ IOC พบว่า ข้อคำถามทุกข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญยังได้พิจารณาความถูกต้อง และเหมาะสมของข้อคำถามอื่น ๆ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนวิทยาลัย นาฏศิลป์ร้อยเอ็ด จำนวน 18 คน และครูผู้สอนวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ จำนวน 7 คน รวม จำนวน 25 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

6. นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้ (Try Out) มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

7. จัดเตรียมแบบสอบถามให้พร้อมสำหรับนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำกับข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลนำเสนอผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ลงนาม

4.2 จัดส่งหนังสือและแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่ได้กำหนดจำนวนตัวอย่างไว้แล้ว โดยผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามสำหรับจำนวนประชากรทั้งหมด เพื่อป้องกันปัญหาการได้ข้อมูลกลับมาไม่ครบ สำหรับวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์และนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นแหล่งทดลองใช้เครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ประสานงานกับคุณครูในวิทยาลัยนาฏศิลป์เพื่อติดตามและรวบรวมแบบสอบถามกลับมา โดยแบบสอบถามที่ส่งไปได้คืนมาจำนวน 142 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.61 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 155 คน

4.4 จัดเรียงแบบสอบถามเพื่อความสะดวกในการตรวจและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.5 จัดกระทำข้อมูลในลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List) โดยจำแนกคำตอบและแจกแจงความถี่ บันทึกข้อมูลความถี่ของคำตอบลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ค่าร้อยละและรายงานข้อมูลต่อไป

4.6 จัดกระทำข้อมูลในลักษณะคำถามปลายเปิด โดยจำแนกคำตอบ และแจกแจงความถี่ เพื่อสรุปและรายงานข้อมูลต่อไป

4.7 จัดกระทำข้อมูลในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์ดังนี้

คำตอบ

ไม่เห็นด้วย	ให้	1 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4 คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5 คะแนน

4.8 วิเคราะห์ข้อมูลคะแนนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายความว่า ไม่เห็นด้วย
- ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายความว่า เห็นด้วยน้อย
- ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายความว่า เห็นด้วยปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายความว่า เห็นด้วยมาก
- ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายความว่า เห็นด้วยมากที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน

5.1.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

5.1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

5.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
X	แทน	คะแนนแต่ละตัว

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

5.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2548 : 1)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องของจุดประสงค์และข้อความ
$\sum R$	แทน	ผลรวมของความคิดเห็นในแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัก โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2547 : 3)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s^2_i}{s^2_t} \right]$$

α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ
k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
S^2_i	แทน	ความแปรปรวนของแต่ละข้อ
S^2_t	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

5.3 สถิติที่ใช้ในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (ธีรวุฒิ เอกะกุล. 2543 ; อ้างอิงมาจาก Yamane. 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ
N	แทน	ขนาดของประชากร
e	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

5.4 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน มีดังต่อไปนี้

5.4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าที (Paired Samples t-test) ดังนี้ (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2554 : 109)

$$t = \frac{\frac{\sum D}{N}}{\sqrt{\frac{\sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$
$$df = n - 1$$

t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
D	แทน	ผลต่างของข้อมูลแต่ละคู่
n	แทน	จำนวนคู่ของข้อมูล
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

5.4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุและ
ประสบการณ์ในการสอน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of
Variance) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2546 : 236)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
MS_b	แทน	ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ความแปรปรวน (Mean Square) ภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีการใช้สัญลักษณ์ทางสถิติประกอบการรายงาน ดังนี้

N	แทน	จำนวนครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F - distribution
df	แทน	ระดับชั้นของความอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Squares)
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ จำแนกตามเพศ อายุ และ
ประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ รายวิชา
นาฏศิลป์ไทย

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สาขาที่สอน
สังกัด และประสบการณ์ในการสอน มีรายละเอียดดังในตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	48	33.80
หญิง	94	66.20
รวม	142	100.00
2. อายุ		
20 – 30 ปี	26	18.31
31 – 40 ปี	59	41.55
41 – 50 ปี	50	35.21
51 ปีขึ้นไป	7	4.93
รวม	142	100.00
3. สาขาที่สอน		
นาฏศิลป์	142	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. สังกัด		
วิทยาลัยนาฏศิลปสาขลา	14	9.86
วิทยาลัยนาฏศิลปเชียงใหม่	15	10.56
วิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย	12	8.45
วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง	13	9.15
วิทยาลัยนาฏศิลปลพบุรี	14	9.86
วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี	13	9.15
วิทยาลัยนาฏศิลปจันทบุรี	11	7.75
วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช	12	8.45
วิทยาลัยนาฏศิลปพัทลุง	9	6.34
วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด	10	7.04
วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์	10	7.04
วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา	9	6.34
รวม	142	100.00
5. ประสบการณ์ในการสอนนาฏศิลป์		
1 – 5 ปี	14	9.86
6 – 10 ปี	43	30.28
11 – 20 ปี	66	46.48
21 ปีขึ้นไป	19	13.38
รวม	142	100.00

จากตาราง 3 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 142 คน จำแนกได้ดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 เพศหญิง 94 คน คิดเป็นร้อยละ 66.20

จำแนกตามอายุ พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 41.55 รองลงมาคือ อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 35.21

อายุ 20 – 30 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 18.31 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.93

ครูผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นครูผู้สอนในสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 100

จำแนกตามสังกัด พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ มากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.56 รองลงมาคือวิทยาลัยนาฏศิลป์สาขลาและวิทยาลัยนาฏศิลป์ แห่งละ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.86 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี แห่งละ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 9.15 วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช แห่งละ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.45 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75 วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ดและวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ แห่งละ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 7.04 และวิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา แห่งละ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.34

จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนนาฏศิลป์ พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการสอน 11 – 20 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 46.48 รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการสอน 6 – 10 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 30.28 ประสบการณ์ในการสอน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 13.38 และประสบการณ์ในการสอน 1 – 5 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.86

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติ รายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบัน แบ่งเป็นคำถามปลายเปิดและมาตราส่วนประมาณค่า ผลการตอบแบบสอบถามคำถามปลายเปิด สรุปได้ดังนี้

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน สอบถามข้อมูลโดยใช้
คำถามปลายเปิด

คำตอบ	จำนวนผู้ตอบ (ความถี่)
1. ปัจจุบัน ท่านวัดการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนด้วยวิธีใด	
1.1 ทดสอบการปฏิบัติ	25
1.2 สังเกตการปฏิบัติหรือสังเกตพฤติกรรม	78
1.3 สังเกตพฤติกรรมและกำหนดเกณฑ์การสังเกต	13
1.4 ประเมินตามสภาพจริง	11
ไม่ตอบแบบสอบถาม	15
รวม	142
2. ปัจจุบัน ท่านใช้เครื่องมือชนิดใดในการวัดการปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียน	
2.1 แบบทดสอบการปฏิบัติ	25
2.2 แบบสังเกตการปฏิบัติหรือสังเกตพฤติกรรม	91
2.3 แบบประเมิน	11
ไม่ตอบแบบสอบถาม	15
รวม	142

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน โดยใช้คำถามปลายเปิดสรุปได้ดังนี้

วิธีการวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบัน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้วิธีสังเกตการปฏิบัติหรือสังเกตพฤติกรรม จำนวน 78 คน ทดสอบการปฏิบัติ จำนวน 15 คน ใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมและกำหนดเกณฑ์การสังเกต จำนวน 13 คน ใช้วิธีประเมินตามสภาพจริง 11 คน และไม่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้วัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบัน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบการปฏิบัติ จำนวน 91 คน แบบสังเกตการปฏิบัติหรือสังเกตพฤติกรรม จำนวน 25 คน แบบประเมิน จำนวน 11 คน ไม่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 คน

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ในส่วนมาตราส่วนประมาณค่า สรุปได้ดังนี้

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน สอบถามข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

ลำดับที่	ข้อคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ผลการวัดภาคปฏิบัติเชื่อถือได้	3.83	0.41	เห็นด้วยมาก
2	การวัดภาคปฏิบัติมีความยุติธรรมและโปร่งใส	3.36	0.85	เห็นด้วยปานกลาง
3	การวัดภาคปฏิบัติอาจมีความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากอารมณ์ ความรู้สึก	4.18	0.39	เห็นด้วยมาก
4	จำเป็นจะต้องมีการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติขึ้นเพื่อใช้ในการวัด	4.70	0.46	เห็นด้วยมากที่สุด
5	ข้าพเจ้ามีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเพื่อใช้ในการวัดการปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย	4.74	0.44	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.16	1.22	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 5 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบัน พบว่า ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูมีความคิดเห็นว่าข้าพเจ้ามีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเพื่อใช้ในการวัดการปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย และจำเป็นจะต้องมีการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติขึ้นเพื่อใช้ในการวัด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$ และ 4.70 ตามลำดับ) รองลงมา คือ การวัดภาคปฏิบัติอาจมีความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากอารมณ์

ความรู้สึกรู้สึก และผลการวัดภาคปฏิบัติเชื่อถือได้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$ และ 3.83) และการวัดภาคปฏิบัติมีความยุติธรรมและโปร่งใส มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยโดยรวม มีดังต่อไปนี้

ตาราง 6 ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทยของครูโดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	ด้าน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ	4.36	2.02	เห็นด้วยมาก
2	ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ	4.35	1.75	เห็นด้วยมาก
3	ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ	4.39	1.47	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.37	3.57	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 6 สรุปได้ว่า ครูผู้สอนมีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมาคือ ด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.36$) และด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.35$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ รูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ และกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

รูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

ตาราง 7 ความคิดเห็นของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยเกี่ยวกับความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

ลำดับที่	ข้อคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และให้คะแนนตามเกณฑ์	4.27	0.45	เห็นด้วยมาก
2	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรมีความสอดคล้องกับท่าร่ายที่ปฏิบัติ	4.33	0.47	เห็นด้วยมาก
3	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรมีความยืดหยุ่นสามารถปรับใช้ได้กับการวัดการปฏิบัติทุก ๆ ท่าร่าย	4.47	0.50	เห็นด้วยมาก
4	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรสะดวกต่อการใช้งาน	4.28	0.45	เห็นด้วยมาก
5	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรใช้งานง่ายและไม่ยุ่งยากซับซ้อน	4.43	0.50	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.36	2.02	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 7 การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ พบว่า ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรมีความยืดหยุ่นสามารถปรับใช้ได้กับการวัดการปฏิบัติทุก ๆ ท่าร่าย ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมา คือ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรใช้งานง่ายและไม่ยุ่งยากซับซ้อน ($\bar{X} = 4.43$) และอันดับสาม คือ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรมีความสอดคล้องกับท่าร่ายที่ปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.33$)

เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ

ตาราง 8 ความคิดเห็นของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยเกี่ยวกับความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ

ลำดับที่	ข้อคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ควรกำหนดให้สัมพันธ์กับท่ารำ	4.29	0.45	เห็นด้วยมาก
2	เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ควรมีความยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้ประเมินนำมาปรับใช้กับเรื่องที่สอนได้	4.35	0.56	เห็นด้วยมาก
3	เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ควรกำหนดให้ชัดเจนและง่ายต่อการประเมินและให้คะแนน	4.39	0.49	เห็นด้วยมาก
4	เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ อาจให้ผู้เรียนช่วยกำหนดเกณฑ์ได้	4.46	0.50	เห็นด้วยมาก
5	เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ อาจได้จากผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดขึ้น	4.26	0.44	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.35	1.75	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 8 การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ พบว่า ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ อาจให้ผู้เรียนช่วยกำหนดเกณฑ์ได้ ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา คือ เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ควรกำหนดให้ชัดเจนและง่ายต่อการประเมินและให้คะแนน ($\bar{X} = 4.39$) และอันดับสาม คือ เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ควรมีความยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้ประเมินนำมาปรับใช้กับเรื่องที่สอนได้ ($\bar{X} = 4.35$)

กระบวนการวัดภาคปฏิบัติ

ตาราง 9 ความคิดเห็นของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยเกี่ยวกับความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ

ลำดับที่	ข้อคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การวัดภาคปฏิบัติควรวัดอย่างน้อย 2 ครั้งในแต่ละภาคเรียน	4.30	0.46	เห็นด้วยมาก
2	การวัดภาคปฏิบัติควรมีการวัดอย่างต่อเนื่องเพื่อสังเกตพัฒนาการผู้เรียน	4.33	0.47	เห็นด้วยมาก
3	การวัดภาคปฏิบัติควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการวัด (ร่วมพิจารณาความถูกต้องและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข)	4.38	0.49	เห็นด้วยมาก
4	ผลการวัดภาคปฏิบัติควรผ่านการพิจารณาจากภาควิชาและคณะ	4.56	0.50	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.39	1.47	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 9 การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ พบว่า ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ ผลการวัดภาคปฏิบัติควรผ่านการพิจารณาจากภาควิชาและคณะ ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมา คือ การวัดภาคปฏิบัติควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการวัด (ร่วมพิจารณาความถูกต้องและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข) ($\bar{X} = 4.38$) และอันดับสาม คือ การวัดภาคปฏิบัติควรมีการวัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อสังเกตพัฒนาการผู้เรียน ($\bar{X} = 4.33$)

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ จำแนกตามเพศ อายุ และ ประสบการณ์ในการสอน

1. การเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ ปรากฏดังต่อไปนี้

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

ความต้องการของครูผู้สอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย	เพศ				df	t	sig
	ชาย (N = 48)		หญิง (N = 94)				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
ด้านรูปแบบของเครื่องมือ วัดภาคปฏิบัติ	4.67	0.48	4.10	0.26	47	5.908*	.000
ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ	4.49	0.39	4.17	0.26	47	4.069*	.000
ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ	3.37	0.24	3.62	0.33	47	-6.224*	.000
รวม	4.48	0.25	4.25	0.26	47	3.517*	.001

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 สรุปได้ว่า ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ ปรากฏดังต่อไปนี้

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน
นาฏศิลป์ไทยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ความต้องการเครื่องมือวัด ภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย	อายุ							
	20 – 30 ปี		31 – 40 ปี		41 – 50 ปี		51 ปีขึ้นไป	
	N = 26		N = 59		N = 50		N = 7	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านรูปแบบของเครื่องมือวัด ภาคปฏิบัติ	4.15	0.37	4.47	0.45	4.35	0.34	4.20	0.12
ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ	4.09	0.22	4.46	0.31	4.34	0.37	4.49	0.40
ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ	3.41	0.28	3.54	0.33	3.51	0.23	3.74	0.32
รวม	4.16	0.20	4.45	0.27	4.35	0.21	4.44	0.26

จากตาราง 11 ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ทุกช่วงอายุ มีความคิดเห็นต่อความต้องการ
เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ และด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็น
เห็นด้วยในระดับมากทุกช่วงอายุ ส่วนด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ ครูที่มีอายุ 20 – 30 ปี มีความ
คิดเห็นเห็นด้วยในระดับปานกลาง ครูในช่วงอายุอื่นๆ เห็นด้วยในระดับมาก

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย
โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ รายวิชานาฏศิลป์ไทย	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	sig F
ด้านรูปแบบของเครื่องมือ วัดภาคปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.02	0.672	4.431*	0.005
	ภายในกลุ่ม	138	20.93	0.152		
	รวม	141	22.95			
ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.59	0.864	8.111*	0.041
	ภายในกลุ่ม	138	14.70	0.107		
	รวม	141	17.29			
ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.709	0.236	2.824*	0.041
	ภายในกลุ่ม	138	11.56	0.084		
	รวม	141	12.27			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.588	0.529	9.586*	0.000
	ภายในกลุ่ม	138	7.620	0.055		
	รวม	141	9.208			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความ
คิดเห็นต่อความต้องการแบบวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทย
โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ปรากฏดังต่อไปนี้

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน
นาฏศิลป์ไทยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ความต้องการเครื่องมือวัด ภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย	ประสบการณ์ในการสอน							
	1 – 5 ปี		6 – 10 ปี		11 – 20 ปี		21 ปีขึ้นไป	
	N = 14		N = 45		N = 64		N = 19	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านรูปแบบของเครื่องมือ วัดภาคปฏิบัติ	4.43	0.51	4.42	0.50	4.34	0.33	4.21	0.23
ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ	4.30	0.34	4.36	0.36	4.39	0.33	4.23	0.38
ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ	3.26	0.15	3.47	0.32	3.56	0.28	3.68	0.24
รวม	4.28	0.29	4.38	0.27	4.39	0.25	4.33	0.22

จากตาราง 13 ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ที่มีประสบการณ์สอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ และด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็น เห็นด้วยในระดับมากทุกช่วงประสบการณ์ ส่วนด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 – 5 ปี และ 6 – 10 ปี มีความคิดเห็น เห็นด้วยในระดับปานกลาง ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 11 – 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป เห็นด้วยในระดับมาก

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย
โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ความต้องการเครื่องมือวัด ภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	sig F
ด้านรูปแบบของเครื่องมือ วัดภาคปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.688	0.229	1.422	0.239
	ภายในกลุ่ม	138	22.259	0.161		
	รวม	141	22.946			
ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.412	0.137	1.121	0.343
	ภายในกลุ่ม	138	16.883	0.122		
	รวม	141	17.295			
ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.605	0.535	6.925*	0.000
	ภายในกลุ่ม	138	10.661	0.077		
	รวม	141	12.226			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.169	0.056	0.860	0.464
	ภายในกลุ่ม	138	9.039	0.065		
	รวม	141	9.208			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความต้องการแบบวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความต้องการแบบวัดภาคปฏิบัติด้าน รูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ และด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน แต่มีความ คิดเห็นด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิชา นาฏศิลป์ไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนรายวิชา นาฏศิลป์ไทย ตอบข้อเสนอแนะ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 68.31 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ มีดังต่อไปนี้

ตาราง 15 ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
	ด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ	
1.	ควรเป็นมาตรฐานเดียวกัน เป็นที่ยอมรับของสากล	8
2.	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรวัดให้ครอบคลุมทุกด้าน	6
3.	ควรมีรูปแบบหรือวิธีการวัดผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และชัดเจนมากขึ้น	4
4.	ควรคำนึงถึงความแตกต่างด้านพื้นฐานความสามารถของผู้เรียน	10
5.	ควรวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติด้วยวิธีหลากหลาย เพราะความถนัดของผู้เรียนแต่ละคนไม่เหมือนกัน	3
6.	ควรมีการวัดภาคปฏิบัติทุกเพลงที่สอนจบ	8
7.	การวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ มีความสวยงาม ซึ่งเป็นนามธรรม เข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้การประเมินด้านนี้ขึ้นกับประสบการณ์ของผู้ประเมินและมีผลต่อการตัดสินใจด้านความสวยงาม	7
8.	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรเอื้อต่อการให้นักเรียนสามารถใช้ประเมินตนเองเพื่อประเมินและพัฒนาตนเอง	6
9.	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรออกแบบให้สามารถใช้งานได้ง่าย ไม่ซับซ้อน สะดวกในการนำไปใช้	13
10.	ควรเป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาปรับใช้ได้กับการปฏิบัติทุก ๆ ท่า	29
	ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ	
1.	สร้างเกณฑ์ร่วมกันทุกวิทยาลัย สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	14
2.	เกณฑ์การให้คะแนนเหมาะสม ตรงกับความต้องการของผู้สอน วัดอย่างต่อเนื่องเพื่อสังเกตผู้เรียน	11
3.	การบังคับใช้เกณฑ์เดียวกันในการวัดคงจะเป็นการยาก แต่อาจมีการกำหนดเกณฑ์ที่ครูผู้ประเมินสามารถนำไปปรับใช้ได้ร่วมกัน เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน	13
4.	เกณฑ์การประเมินควรมีรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน มีความชัดเจน และสะดวกต่อการใช้ทั้งผู้เรียนและผู้ประเมิน	9
5.	ควรกำหนดเกณฑ์การประเมินโดยให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วม	7

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
6.	มีเกณฑ์มาตรฐานที่แน่นอน ไม่ใช่ครูกำหนดเอง	7
7.	เกณฑ์การตัดสินแน่นอน ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3
8.	เกณฑ์ควรคำนึงถึง ความถูกต้องของท่ารำ พรสวรรค์ในการรำ ความถูกต้องของจังหวะเพลง ความถูกต้องตามเอกลักษณ์ของเพลง	4
9.	เกณฑ์การให้คะแนนควรพิจารณาให้เหมาะสมกับการสอนแต่ละครั้ง	11
10.	เกณฑ์การให้คะแนนควรสอดคล้องกับชุดการแสดงที่มีความแตกต่างกัน	10
11.	ควรมีคณะกรรมการประเมินและใช้เป็นเกณฑ์เดียวกันทั้งสถานศึกษา	9
<u>ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ</u>		
1.	กระบวนการวัด ควรวัดบ่อย ๆ	3
2.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินย่อย	4
3.	ควรประเมินพร้อมกัน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม	2
4.	ควรมีการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะกระบวนการทุกเพลง (ประเมินตามมาตรฐานของ สมศ.)	
5.	เพลงที่มีเนื้อหาควรประเมินการปฏิบัติการขับร้องด้วย เพื่อให้แน่ใจว่า	8
6.	นักเรียนนำไปสอนผู้อื่นได้	
7.	ควรแจ้งหัวข้อการประเมิน และเกณฑ์การประเมินให้นักเรียนทราบ	6
8.	ควรเป็นการวัดที่ชัดเจน ยุติธรรม มีครูทดสอบหลายคน	15
9.	กำหนดเกณฑ์ชัดเจน และยอมรับความเห็นของผู้สอน ไม่ต้องผ่านภาควิชาและคณะ	2

จากตาราง 15 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบประเมิน จำแนกเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

ด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ควรเป็นมาตรฐานเดียวกัน เป็นที่ยอมรับของสากล วัดให้ครอบคลุมทุกด้าน ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ควรมีการวัดทุกเพลงหรือทุกชุดการแสดง เกณฑ์การวัดควรกำหนดให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่เป็นนามธรรม

ได้แก่ ความอ่อนช้อย สวยงาม เป็นต้น รูปแบบการวัดควรเอื้อต่อการที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประเมินตนเองได้ เพื่อสามารถพัฒนาปรับปรุงตนเองได้ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดภาคปฏิบัติควรใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน สามารถนำไปปรับใช้กับการวัดผลภาคปฏิบัติได้ทุกชุดการแสดงหรือทุกชุดทำรำ

ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ควรมีการสร้างเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติร่วมกันทุกวิทยาลัย ที่สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เกณฑ์การให้คะแนนควรมีความเหมาะสม ตรงกับความต้องการของผู้สอน มีการวัดอย่างต่อเนื่องเพื่อสังเกตผู้เรียน ควรเป็นเกณฑ์ที่มีความยืดหยุ่น ครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ได้เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน เกณฑ์มีความชัดเจน สะดวกต่อการใช้ทั้งผู้เรียนและผู้ประเมิน ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่แน่นอน ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกณฑ์ควรคำนึงถึง ความถูกต้องของท่ารำ พรสวรรค์ในการรำ ความถูกต้องของจังหวะเพลง ความถูกต้องตามเอกลักษณ์ของเพลง เหมาะสมกับการสอนแต่ละครั้ง เกณฑ์การให้คะแนนควรสอดคล้องกับชุดการแสดงที่มีความแตกต่างกัน ควรมีคณะกรรมการประเมินและใช้เป็นเกณฑ์เดียวกันทั้งสถานศึกษา

ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ ควรมีการวัดผลอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินย่อย ควรประเมินพร้อมกัน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ควรมีการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับการประเมินตามมาตรฐานของ สมศ. ควรประเมินการปฏิบัติการขับร้องเพื่อให้แน่ใจว่า นักเรียนนำไปสอนผู้อื่นได้ กระบวนการประเมินนั้น ควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบหัวข้อการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน การประเมินอาจมีผู้ประเมินหลายคน ควรให้การยอมรับผลการประเมินโดยผู้สอน และการเห็นชอบผลการประเมินอาจไม่ต้องผ่านภาควิชาและคณะ

-

-

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม สามารถสรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย
3. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอน
4. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติแตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติแตกต่างกัน
3. ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติแตกต่างกัน

สรุปผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. รูปแบบการวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบัน วิธีการวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบัน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้วิธีสังเกตการปฏิบัติหรือสังเกตพฤติกรรมมากที่สุด วิธีอื่น ๆ ที่ใช้ คือ ทดสอบการปฏิบัติ สังเกตพฤติกรรมและกำหนดเกณฑ์การสังเกตประเมินตามสภาพจริง สรุปได้ว่า วิธีวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบันใช้วิธีเดียวกัน คือ ประเมินผลผู้เรียนตามที่ปฏิบัติจริง โดยใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติของผู้เรียน และมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการสังเกตเพียงบางคนเท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้วัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบัน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบการปฏิบัติ เครื่องมืออื่น ๆ คือ แบบสังเกตการปฏิบัติหรือแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมิน สรุปได้ว่า เครื่องมือสำหรับวัดภาคปฏิบัติที่ใช้ในปัจจุบัน ใช้แบบทดสอบแบบประเมิน หรือแบบสังเกต ครูผู้สอนเป็นผู้พิจารณาเลือกใช้เครื่องมือตามความถนัดและรูปแบบการวัดผลประเมินผลของตนเอง

ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กล่าวว่า ข้าพเจ้ามีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเพื่อใช้ในการวัดการปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย และมีความจำเป็นจะต้องสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติขึ้นเพื่อใช้ในการวัด ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ การวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบันอาจมีความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากอารมณ์ความรู้สึก และผลการวัดภาคปฏิบัติเชื่อถือได้ ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และข้อที่กล่าวว่าการวัดภาคปฏิบัติมีความยุติธรรมและโปร่งใส ครูมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

2. ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ครูผู้สอนมีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ พบว่า ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรมีความยืดหยุ่นสามารถปรับใช้ได้กับการวัดการปฏิบัติทุก ๆ ท่ารำ รองลงมา คือ

เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรใช้งานง่ายและไม่ยุ่งยากซับซ้อน และอันดับสาม คือ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรมีความสอดคล้องกับท่ารำที่ปฏิบัติ

ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ อาจให้ผู้เรียนช่วยกำหนดเกณฑ์ได้ รองลงมา คือ เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ควรกำหนดให้ชัดเจนและง่ายต่อการประเมินและให้คะแนน และอันดับสาม คือ เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ควรมีความยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้ประเมินนำมาปรับใช้กับเรื่องที่สอนได้

ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ ผลการวัดภาคปฏิบัติควรผ่านการพิจารณาจากภาควิชาและคณะ รองลงมา คือ การวัดภาคปฏิบัติควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการวัด (ร่วมพิจารณาความถูกต้องและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข) และอันดับสาม คือ การวัดภาคปฏิบัติควรมีการวัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อสังเกตพัฒนาการผู้เรียน

3. ผลการเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอน พบว่า

ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความต้องการแบบวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความต้องการแบบวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความต้องการแบบวัดภาคปฏิบัติด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ และด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

4. ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัด ภาควิชาการศึกษานาฏศิลป์ไทยสรุปได้ดังนี้

ด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาควิชาการศึกษานาฏศิลป์ ควรเป็นมาตรฐานเดียวกัน เป็นที่ยอมรับ ของสากล วัดให้ครอบคลุมทุกด้าน ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ควรมีการ วัดทุกเพลงหรือทุกชุดการแสดง เกณฑ์การวัดควรกำหนดให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ความอ่อนช้อย สวยงาม เป็นต้น รูปแบบการวัดควรเอื้อต่อการที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ ประเมินตนเองได้ เพื่อสามารถพัฒนาปรับปรุงตนเองได้ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดภาควิชาการศึกษานาฏศิลป์ ควรใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน สามารถนำไปปรับใช้กับการวัดผลภาควิชาการศึกษานาฏศิลป์ได้ทุกชุดการแสดง หรือทุกชุดทำรำ

ด้านเกณฑ์การวัดภาควิชาการศึกษานาฏศิลป์ ควรมีการสร้างเกณฑ์การวัดภาควิชาการศึกษานาฏศิลป์ร่วมกัน ทุกวิทยาลัย ที่สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เกณฑ์การให้คะแนนควรมีความเหมาะสม ตรงกับ ความต้องการของผู้สอน มีการวัดอย่างต่อเนื่องเพื่อสังเกตผู้เรียน ควรเป็นเกณฑ์ที่มีความยืดหยุ่น ครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ได้เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน เกณฑ์มีความชัดเจน สะดวกต่อการ ใช้ ทั้งผู้เรียนและผู้ประเมิน ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่แน่นอน ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกณฑ์ควรคำนึงถึง ความถูกต้องของทำรำ พรสวรรค์ในการรำ ความถูกต้องของจังหวะเพลง ความถูกต้องตามเอกลักษณ์ของเพลง เหมาะสมกับการสอนแต่ละครั้ง เกณฑ์การให้คะแนนควรสอดคล้องกับชุดการแสดงที่มีความแตกต่างกัน ควรมีคณะกรรมการ ประเมินและใช้เป็นเกณฑ์เดียวกันทั้งสถานศึกษา

ด้านกระบวนการวัดภาควิชาการศึกษานาฏศิลป์ ควรมีการวัดผลอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินย่อย ควรประเมินพร้อมกัน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ควรมีการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับการประเมินตามมาตรฐาน ของ สมศ. ควรประเมินการปฏิบัติการขับร้องเพื่อให้แน่ใจว่า นักเรียนนำไปสอนผู้อื่นได้ กระบวนการประเมินนั้น ควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบหัวข้อการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน การประเมินอาจมีผู้ประเมินหลายคน ควรให้การยอมรับผลการประเมินโดยผู้สอน และการ เห็นชอบผลการประเมินอาจไม่ต้องผ่านภาควิชาและคณะ

อภิปรายผล

ผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. รูปแบบการวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบัน วิธีการวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบัน ครูผู้สอนใช้วิธีเดียวกัน คือ ประเมินผลผู้เรียนตามที่ปฏิบัติจริง โดยใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติของผู้เรียน และมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการสังเกตเพียงบางคนเท่านั้น เนื่องจากการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์นั้นเป็นการวัดตามสภาพที่ผู้เรียนปฏิบัติได้จริง วิธีการวัดโดยการสังเกตการปฏิบัติ จึงนับว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 49) อธิบายถึงความรู้เกี่ยวกับแนวทางการวัดและประเมินผลว่า ควรให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้นาฏศิลป์ เป็นสิ่งที่ค่อนข้างซับซ้อนกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ ดังนั้น การวัดควรมุ่งไปที่การแสดงผลมากกว่าด้านความรู้หรือข้อเท็จจริง และสอดคล้องกับ ศ.วาสนา ประवालพฤษ์ (สุรัช สิมห์แผ่น. 2550 : 18 – 19 ; อ้างอิงมาจาก ศ. วาสนา ประवालพฤษ์. 2527 : 3-5) ซึ่งได้กล่าวว่า เทคนิคการสังเกต เป็นเทคนิคหนึ่งที่มีมักจะใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ การสังเกตที่ดีจะต้องปล่อยให้ผู้ถูกสังเกตอยู่ในสภาพที่ปกติ การสังเกตจะต้องมีการวางแผนว่าสังเกตเมื่อไร ะไรบ้าง และมีการตั้งจุดมุ่งหมายของการสังเกตแต่ละครั้ง และการศึกษาของไซแมนสกีและเพนิค (Symansky and Penick. 1979 : 35) ได้สังเกตพฤติกรรมของนิสิตเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการในวิทยาลัย ซึ่งใช้การสังเกต ที่เรียกว่า The Science Laboratory Interaction Categories (SLIC) ผลการวิจัยพบว่า การประเมินการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการ โดยมีแบบสังเกตที่เป็นระบบเป็นเครื่องช่วยในการวัดและประเมินผล มีความถูกต้องมากกว่าที่จะประเมินจากความรู้สึกหรือจากกระดาษคำตอบรายงานผลการทดลองที่นักเรียนส่งมาให้เพียงอย่างเดียว จากการสังเกตการเรียนการสอนอย่างมีระบบนี้ ยังช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการให้ดียิ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้วัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบัน ใช้แบบทดสอบแบบประเมิน หรือแบบสังเกต ครูผู้สอนเป็นผู้พิจารณาเลือกใช้เครื่องมือตามความถนัดและรูปแบบการวัดผลประเมินผลของตนเอง ผลการศึกษาเครื่องมือวัดผลที่ใช้ในปัจจุบัน ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า

ส่วนใหญ่ครูผู้สอนจะใช้เครื่องมือที่มีความสอดคล้องกับแบบฟอร์มการบันทึกคะแนนตามรูปแบบของวิทยาลัย มีครูผู้สอนบางคนที่ยึดทำสมุดบันทึกคะแนนแยกต่างหากและกำหนดเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติของผู้เรียนในลักษณะของรูปิก สอดคล้องกับ ศ. วาสนา ประवालพฤษย์ (สุรัชย์ สิงห์แผ่น. 2550 : 18 – 19 ; อ้างอิงมาจาก ศ. วาสนา ประवालพฤษย์. 2527 : 3-5) ซึ่งได้กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดภาคปฏิบัติว่า เครื่องมือที่ใช้อาจเป็นแบบบันทึกต่าง ๆ แบบสำรวจพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งมีรายการของพฤติกรรมของนักเรียนให้ผู้สังเกตบันทึกว่าพฤติกรรมนั้น ๆ เกิดขึ้นหรือไม่

ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กล่าวว่า ข้าพเจ้ามีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเพื่อใช้ในการวัดการปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย และมีความจำเป็นจะต้องสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติขึ้นเพื่อใช้ในการวัด ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ การวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบันอาจมีความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากอารมณ์ความรู้สึก และผลการวัดภาคปฏิบัติเชื่อถือได้ ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และข้อที่กล่าวว่าการวัดภาคปฏิบัติมีความยุติธรรมและโปร่งใส ครูมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

จากผลการตอบแบบสอบถาม สรุปได้ว่า รูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบันไม่มีเครื่องมือสำหรับการวัดที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำให้ครูมีความต้องการให้สร้างเครื่องมือขึ้นเพื่อใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ เพราะการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบันอาจเกิดความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากอารมณ์ของผู้สอน และครูมีความคิดเห็นต่อการวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยในปัจจุบันว่ามีความยุติธรรมและโปร่งใสในระดับปานกลาง สอดคล้องกับเชดสคัลด์ โนวาสินธุ์ (2536 : 31) และสมนึก ภัททิยธนี (2544 : 56) ที่ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของการวัดผลภาคปฏิบัติไว้ว่า การวัดผลภาคปฏิบัติเป็นเครื่องช่วยให้การเห็นความแจ่มแจ้งขึ้น สามารถวัดทักษะ และความสามารถได้ และการวัดผลงานภาคปฏิบัติสอดคล้องกับสภาพจริง (Authentic) จะช่วยให้เกิดความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity)

2. ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ครูผู้สอนมีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เนื่องจากในปัจจุบัน ยังไม่มีเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานสำหรับการวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย ครูผู้สอนต้องคิดหาวิธีการวัดผลและประเมินผล รวมถึงหาเครื่องมือในการวัดผลบันทึกคะแนนและประเมินผลเอง ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ พิจารณาตามความเหมาะสมของครูผู้สอน

แต่ละคน ไม่ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบให้ถูกต้องและเป็นมาตรฐานตามหลักการวัดและประเมินผลการศึกษา สอดคล้องกับ เสริม เคนโยธา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบปัญหาด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ที่ยังมีการดำเนินการไม่เต็มศักยภาพและมีแนวทางไม่ชัดเจน

ความคิดเห็นของครูในด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับ คือ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรมีความยืดหยุ่นสามารถปรับใช้ได้กับการวัดการปฏิบัติทุก ๆ ท่าท่า เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรใช้งานง่ายและไม่ยุ่งยากซับซ้อน และเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรมีความสอดคล้องกับท่าท่าที่ปฏิบัติ แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติว่าควรมีรูปแบบที่ไม่ซับซ้อน สอดคล้องกับมาร์แชลและเฮลเลส (Marshall and Hales. 1971 : 165) ที่กล่าวถึงสิ่งที่ไม่ควรทำ (Don't's) สำหรับการวัดภาคปฏิบัติว่า ไม่ควรใช้ศัพท์เทคนิคในเครื่องมือวัดมากเกินความจำเป็น และไม่ควรรื้อประโยชน์คำสั่งปฏิบัติที่กำกวมจนตีความหมายได้หลายประเด็นไม่ชัดเจน สำหรับประเด็นที่ครูมีความคิดเห็นว่าเป็นเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรมีความยืดหยุ่นสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างสอดคล้องกับการปฏิบัติทุก ๆ ท่าท่า นั้น แสดงให้เห็นว่า รูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรมีมาตรฐานเดียวกัน แต่มีความยืดหยุ่นสามารถนำไปใช้ได้กับการวัดทุกท่าท่ารายวิชานาฏศิลป์ไทยตามหลักสูตร

ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ อาจให้ผู้เรียนช่วยกำหนดเกณฑ์ได้ รองลงมา คือ เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ควรกำหนดให้ชัดเจนและง่ายต่อการประเมินและให้คะแนน และอันดับสาม คือ เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ควรมีความยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้ประเมินนำมาปรับใช้กับเรื่องที่สอนได้ อภิปรายผลได้ว่า เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ นั้น ควรมีกระบวนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีความชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถนำไปใช้วัดผลผู้เรียนได้ทุกชุด ท่าท่า (ทุกเรื่องที่สอน) และผู้เรียนควรมีส่วนร่วมรับรู้ในการประเมินผลการปฏิบัติ ดังที่สมนึก ภักขิยชนี (2544 : 51-52) ได้กล่าวถึงการกำหนดเกณฑ์การตัดสินสำหรับการวัดภาคปฏิบัติว่า ต้องกำหนดเกณฑ์การตรวจสอบพฤติกรรมในการปฏิบัติหรือคุณภาพของงานในลักษณะที่มองเห็นได้ วัดได้ โดยเฉพาะเกณฑ์การผ่าน ผลงานภาคปฏิบัติในเรื่องนั้น ส่วนเกณฑ์การผ่านในแต่ละขั้นตอน อาจพิจารณาตามความเหมาะสม

ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก

ที่สุด คือ ผลการวัดภาคปฏิบัติควรผ่านการพิจารณาจากภาควิชาและคณะ รองลงมา คือ การวัดภาคปฏิบัติควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการวัด (ร่วมพิจารณาความถูกต้องและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข) และอันดับสาม คือ การวัดภาคปฏิบัติควรมีการวัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อสังเกตพัฒนาการผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนมีความต้องการให้ผลการวัดภาคปฏิบัติที่ได้ประเมินนั้นผ่านความเห็นชอบจากภาควิชาและคณะ ในขณะที่วัดผลภาคปฏิบัติ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการวัด และการวัดภาคปฏิบัตินั้นควรมีการวัดอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เห็นพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงการแสดงผลออกทางพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งอาจนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาคัดสินผลการประเมินหรืออาจเป็นข้อมูลที่ใช้สำหรับปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนหรือการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับ ส. วาสนา ประवालพฤษ์ (สุรัชย์ สิงห์แผ่น. 2550 : 18 – 19 ; อ้างอิงมาจาก ส. วาสนา ประवालพฤษ์. 2527 : 3-5) ได้กล่าวว่า ในการสอบภาคปฏิบัติ โดยการสังเกต การบันทึกผลเพียงครั้งเดียว อาจไม่สามารถให้ข้อมูลที่มีความหมายมากนักแต่การบันทึกผลอย่างต่อเนื่องหลายครั้งจะให้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น และการศึกษาของอีเกลแลนด์ (Egeland. 1996 : 159-A) ได้วิจัยการวัดผลของนักเรียนในระดับเกรด 5 ที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติ โดยก่อนทดลองเขาได้ทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบสังเกตของสถาบันวัดผลการศึกษาแห่งชาติ โดยเขาได้จัดกลุ่มควบคุมเป็น 3 กลุ่ม และกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มที่ใช้วิธีการวัดผลสภาพจริงจากการเรียนที่จัดในชั้นเรียน เมื่อเวลาผ่านไปเขาได้ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน ผลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้วัดผลสภาพจริงตามสภาพที่แท้จริงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีเจตคติที่ดีแตกต่างจากกลุ่มควบคุม ที่ใช้วิธีการวัดและประเมินแบบดั้งเดิม

3. ผลการเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอน ผลปรากฏดังนี้

ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับมหนู อาลี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความต้องการแบบวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับม누 อาลี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความต้องการแบบวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความต้องการแบบวัดภาคปฏิบัติด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ และด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับม努 อาลี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยสรุปได้ดังนี้

ด้านรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ควรเป็นมาตรฐานเดียวกัน เป็นที่ยอมรับของสากล วัดให้ครอบคลุมทุกด้าน ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ควรมีการวัดทุกเพลงหรือทุกชุดการแสดง เกณฑ์การวัดควรกำหนดให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ความอ่อนช้อย สวยงาม เป็นต้น รูปแบบการวัดควรเอื้อต่อการที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประเมินตนเองได้ เพื่อสามารถพัฒนาปรับปรุงตนเองได้ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ ควรใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน สามารถนำไปปรับใช้กับการวัดผลภาคปฏิบัติได้ทุกชุดการแสดง หรือทุกชุดท่ารำ

ด้านเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ควรมีการสร้างเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติร่วมกัน ทุกวิทยาลัย ที่สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เกณฑ์การให้คะแนนควรมีความเหมาะสม ตรงกับความต้องการของผู้สอน มีการวัดอย่างต่อเนื่องเพื่อสังเกตผู้เรียน ควรเป็นเกณฑ์ที่มีความยืดหยุ่น ครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ได้เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน เกณฑ์มีความชัดเจน สะดวกต่อการใช้ทั้งผู้เรียนและผู้ประเมิน ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่แน่นอน

ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกณฑ์ควรคำนึงถึง ความถูกต้องของท่ารำ พรสวรรค์ในการรำ ความถูกต้องของจังหวะเพลง ความถูกต้องตามเอกลักษณ์ของเพลง เหมาะสมกับการสอนแต่ละครั้ง เกณฑ์การให้คะแนนควรสอดคล้องกับชุดการแสดงที่มีความแตกต่างกัน ควรมีคณะกรรมการ ประเมินและใช้เป็นเกณฑ์เดียวกันทั้งสถานศึกษา

ด้านกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ ควรมีการวัดผลอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินย่อย ควรประเมินพร้อมกัน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ควรมีการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับการประเมินตามมาตรฐาน ของ สมศ. ควรประเมินการปฏิบัติการขับร้องเพื่อให้แน่ใจว่า นักเรียนนำไปสอนผู้อื่นได้ กระบวนการประเมินนั้น ควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบหัวข้อการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน การประเมินอาจมีผู้ประเมินหลายคน ควรให้การยอมรับผลการประเมินโดยผู้สอน และการ เห็นชอบผลการประเมินอาจไม่ต้องผ่านภาควิชาและคณะ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยการศึกษาการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน เป็นการแสดงความคิดเห็น โดยภาพรวม ไม่ได้แสดงรายละเอียดของการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน และไม่ได้มีความมุ่งหมาย เพื่อพิจารณาตัดสินมาตรฐานการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน

1.2 ผลการวิจัยความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย ด้านรูปแบบของการวัดภาคปฏิบัติ เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ และกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ เป็น คำตอบโดยภาพรวม ไม่ได้เจาะลึกถึงการวางรูปแบบของการวัดภาคปฏิบัติ การสร้างเกณฑ์การวัด ภาคปฏิบัติ และการออกแบบกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบของการวัดภาคปฏิบัติ การสร้างเกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ การออกแบบกระบวนการวัดภาคปฏิบัติ อย่างละเอียดเพื่อพัฒนาการวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีความถูกต้องตามหลักการวัดผลและประเมินผล

2.2 ควรมีการศึกษาวิธีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนสำหรับลักษณะนามธรรม เช่น ความสวยงาม ความอ่อนช้อย เพื่อหาข้อสรุปสำหรับการประเมินผู้เรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
กระทรวงศึกษาธิการ, 2546.
- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.
- จินดา เครือหงษ์. การพัฒนาเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาระดับนาฏศิลป์
ชั้นต้น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2544.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. การใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล. เว็บไซต์ สืบค้น พฤษภาคม 2554
<<http://www.watpon.com>>.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์, 2546.
- _____. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการวิจัยทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
กรุงเทพฯ, 2547.
- เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์. “การวัดผลภาคปฏิบัติ,” มิตรครู. 12(28) : 30 – 32 ; มิถุนายน, 2536.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี :
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2543.
- ธีรรัตน์ งามปลั่ง. การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.
- บังอร อนุเมธางกูร. พฤติกรรมการสอนนาฏศิลป์. สงขลา : สถาบันราชภัฏราชนครศรีธรรม, 2542.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2543.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. เอกสารประกอบการเรียนวิชาสัมมนาการวิจัยทางธุรกิจ. ภาควิชา
วัดผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ, 2548.
- ปิยะสุดา เพชรเวช. การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติวิชาทักษะนาฏศิลป์ไทย การรำเพลงหน้าพาทย์
ชั้นสูง สาขานาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
2548.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, 2541.

- พรอนันต์ กิตติมันคง. การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัด นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ รป.ม. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2547.
- เพ็ญมณี กันตะวงษ์. การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เล่ม 3 เอกสารนิเทศก์การศึกษา. ฉบับที่ 281 กรุงเทพฯ : ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ กรมฝึกหัดครู, ม.ป.ป.
- มณฑิรา เขียวยิ่ง และคณะ. ความคาดหวังและความเป็นจริงในการดูแลผู้สูงอายุจากครอบครัว. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2540.
- มนู อาลี. ความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.
- มยุรฉัตร ธรรมวิเศษ. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องฟ้อนทอผ้ากาบบัว สารานุกรมศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
- ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2539.
- วาสนา เพิ่มพูน. พฤติกรรมการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., 2542.
- วิมลศรี อุปรมัย. นาฏกรรมและการละคร. กรุงเทพฯ : หนอน, 2526.
- วิภา จันทรวัดน์. ศึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2545.
- วัชรพงษ์ ทองงาม และคณะ. การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่. รายงานการวิจัย วิทยาลัย นาฏศิลป์เชียงใหม่ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม, 2549.
- ส.วาสนา ประवालพฤษย์. “การพิจารณาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการปฏิบัติ,” วารสารการวัดผลการศึกษา. 12(35) : 28-29, กันยายน – ธันวาคม 2533.
- สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลการศึกษา. กาลสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2544.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. ประวัติของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. เว็บไซต์ สืบค้น มีนาคม 2554 <<http://www.bpi.ac.th/bpi/bpidata.php?view=profile&ln=th>>.

- สุนันท์ สลโกสม. “การทดสอบภาคปฏิบัติ,” ใน เอกสารการอบรมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพการวัดผลประเมินผลรายวิชาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น. กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศกรรมการอาชีวศึกษา, 2534.
- สุรัช สิงห์แผ่น. การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติกลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี วิชาช่างเชื่อมโลหะด้วยไฟฟ้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- สมิตร เทพวงษ์. นาฏศิลป์ไทยนาฏศิลป์สำหรับครูประถมและมัธยม. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์, 2541.
- สุนนมาลย์ นิ่มเนติพันธ์. การละครไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.
- สุรสิทธิ์ กองเมืองปัก. การวิจัยการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่องหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตการศึกษาที่ 11. นครราชสีมา : สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษาที่ 11, 2545.
- เสนอ ภิรมจิตรพ่อง. การประเมินผลภาคปฏิบัติ. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2542.
- เสริม เคนโยธา. บทบาทการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
- สกลไศ พันธุมโกมล. ศิลปะการละครกับเยาวชน. กรุงเทพฯ : อักษรศาสตร์พิจารณา, 2546.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สถาบันแห่งชาติปฎิรูปการเรียนรู้, 2544.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.
- อดิพร สุขสมนิตย์. อิทธิพลของลัทธิชาตินิยมที่มีต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ในระดับประถมศึกษาสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2543.
- อมรา กล้าเจริญ. วิธีสอนนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์, 2535.

อุษา สบฤกษ์. การศึกษาพฤติกรรมการสอนนาฏศิลป์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

Egeland, Paul Charles. "The Effect of Authentic Assessments on Fifth - grade Student
Science Achievement and Attitudes," Dissertation Abstracts International.
57(01) : 159 – A ; July, 1996.

Marshall, John Clark and Hales, Loude Wesley. Classroom Test Construction.
Messachusetts : Addison-Wesley Publishing Company, 1971.

Shymansky, James A. and John E. Penick. "Use of Systematic Observation to Improve
College Science Laboratory Instruction," Science Education. 63(2) : 35, 1979.

Tuckman, Bruce . Measuring Educational Outcomes : Fundamentals of Testing.
New York : Harcourt Brace Jovovich, Inc, 1975.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย

แบบสอบถาม

ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โปรดอ่านข้อความ แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ตอนที่ 2 รูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โปรดอ่านข้อคำถาม แล้วเขียนตอบตามความเป็นจริง และแบบมาตราส่วนประมาณค่า ให้ระบุค่าของคำตอบตามเกณฑ์ 5 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วย เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยมาก เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 3 ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โปรดเขียนตอบตามความต้องการของท่าน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โปรดเขียนข้อเสนอแนะที่มีต่อการวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทยตามความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความ แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ 20 – 30 ปี

☐ 31 – 40 ปี

☐ 41 – 50 ปี

☐ 51 ปีขึ้นไป

3. สาขาที่สอน

.....

4. สังกัด

วิทยาลัยนาฏศิลป์.....

5. ประสบการณ์ในการสอนนาฏศิลป์ไทย

☐ 1-5 ปี☐ 6-10 ปี☐ 11-20 ปี☐ 21 ปีขึ้นไป**ตอนที่ 2 รูปแบบการวัดภาคปฏิบัติในปัจจุบัน****คำชี้แจง** ข้อ 1-2 โปรดอ่านข้อคำถาม แล้วเขียนตอบตามความเป็นจริง

1. ปัจจุบัน ท่านวัดการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนด้วยวิธีใด.....

.....

2. ปัจจุบัน ท่านใช้เครื่องมือชนิดใดในการวัดการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียน.....

.....

คำชี้แจง ข้อ 3-7 โปรดทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการวัดภาคปฏิบัติที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3	ผลการวัดภาคปฏิบัติเชื่อถือได้					
4	การวัดภาคปฏิบัติมีความยุติธรรมและโปร่งใส					
5	การวัดภาคปฏิบัติอาจมีความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากอารมณ์ ความรู้สึก					
6	จำเป็นจะต้องมีการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติขึ้นเพื่อใช้ในการวัด					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7	ข้าพเจ้ามีความต้องการเครื่องมือ วัดภาคปฏิบัติเพื่อใช้ในการวัดการ ปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย					

ตอนที่ 3 ความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
และเขียนตอบตามความต้องการของท่าน

รูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรมีการ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และ ให้คะแนนตามเกณฑ์					
2	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรมีความ สอดคล้องกับท่าร่ำที่ปฏิบัติ					
3	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรมีความ ยืดหยุ่นสามารถปรับใช้ได้กับ การวัดการปฏิบัติทุก ๆ ท่าร่ำ					
4	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรสะดวก ต่อการใช้งาน					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติควรใช้งานง่ายและไม่ยุ่งยากซับซ้อน					

รูปแบบเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ รายวิชานาฏศิลป์ไทยที่ท่านต้องการ.....

เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติควรกำหนดให้สัมพันธ์กับท่ารำ					
2	เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติควรมีความยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้ประเมินนำมาปรับใช้กับเรื่องที่สอนได้					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3	เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ ควรกำหนดให้ชัดเจนและง่ายต่อการประเมินและให้คะแนน					
4	เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ อาจให้ผู้เรียนช่วยกำหนดเกณฑ์ได้					
5	เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติ อาจได้จากผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดขึ้น					

เกณฑ์การวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยที่ท่านต้องการ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กระบวนการวัดภาคปฏิบัติ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	การวัดภาคปฏิบัติควรวัดอย่างน้อย 2 ครั้ง ในแต่ละภาคเรียน					
2	การวัดภาคปฏิบัติควรมีการวัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อสังเกตพัฒนาการผู้เรียน					
3	การวัดภาคปฏิบัติควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการวัด (ร่วมพิจารณาความถูกต้องและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข)					
4	ผลการวัดภาคปฏิบัติควรผ่านการพิจารณาจากภาควิชาและคณะ					

กระบวนการวัดภาคปฏิบัติ รายวิชานาฏศิลป์ไทยที่ท่านต้องการ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อเสนอแนะที่มีต่อการวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทยตามความคิดเห็นของท่าน

[illegible]

ขอขอบพระคุณทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม

ตาราง 16 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อความ (IOC) ของแบบสอบถาม
โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ตอนที่	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	3	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	4	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	5	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	3	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	4	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	5	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	6	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	7	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3 รูปแบบ	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	3	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	4	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	5	1	1	1	1.00	ใช้ได้
เกณฑ์การวัด	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	3	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	4	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	5	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ตอนที่	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
กระบวนการ	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	3	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	4	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (α - Coefficient) 0.87

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ตาราง 17 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูที่มีเพศต่างกัน

Paired Samples Test

		Paired Differences						t	df	Sig. (2-tailed)
		95% Confidence Interval of the Difference								
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	Lower	Upper				
Pair 1	va31male - va31female	.56250	.65967	.09521	.37095	.75405	5.908	47	.000	
Pair 2	va32male - va32female	.31667	.53924	.07783	.16009	.47325	4.069	47	.000	
Pair 3	va33male - va34female	-.25000	.27829	.04017	-.33081	-.16919	-6.224	47	.000	
Pair 4	summale - sumfemale	.22271	.43869	.06332	.09533	.35009	3.517	47	.001	

ตาราง 18 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูที่มีช่วงอายุต่างกัน

ANOVA

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ดอน 3 ด้านรูปแบบ					
Between Groups	2.016	3	.672	4.431	.005
Within Groups	20.930	138	.152		
Total	22.946	141			
ดอน 3 ด้านเกณฑ์					
Between Groups	2.592	3	.864	8.111	.000
Within Groups	14.703	138	.107		
Total	17.295	141			
ดอน 3 ด้านกระบวนการ					
Between Groups	.709	3	.236	2.824	.041
Within Groups	11.556	138	.084		
Total	12.266	141			
Sum					
Between Groups	1.588	3	.529	9.586	.000
Within Groups	7.620	138	.055		
Total	9.208	141			

ตาราง 19 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ตอน3 ด้านรูปแบบ	Between Groups	.688	3	.229	1.422	.239
	Within Groups	22.259	138	.161		
	Total	22.946	141			
ตอน 3 ด้านเกณฑ์	Between Groups	.412	3	.137	1.121	.343
	Within Groups	16.883	138	.122		
	Total	17.295	141			
ตอน 3 ด้านกระบวนการ	Between Groups	1.605	3	.535	6.925	.000
	Within Groups	10.661	138	.077		
	Total	12.266	141			
sum	Between Groups	.169	3	.056	.860	.464
	Within Groups	9.039	138	.065		
	Total	9.208	141			

ภาคผนวก ง
หนังสือราชการ

ที่ วธ ๐๘๑๑/ว๑๗๐

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์
อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้ใช้วิชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน นางจันทรา ด้านคงรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

ของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย

จำนวน ๑ ฉบับ

๒. หนังสือตอบกลับ

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กำลังจัดทำการศึกษาความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ของ
ครูสังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของ
เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การจัดทำผลงานทางวิชาการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น
อย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมืองานสำหรับ
การจัดทำผลงานทางวิชาการ ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุญาต หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
อนุญาตด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ วธ ๐๘๑๑/ว๑๗๐

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์
อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน นางบุญนุช พลขำนิ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ
ของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. หนังสือตอบกลับ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กำลังจัดทำการศึกษาความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ของ
ครูสังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของ
เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การจัดทำผลงานทางวิชาการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น
อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมืองานสำหรับ
การจัดทำผลงานทางวิชาการ ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
อนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ วธ ๐๘๑๑/ว๑๗๐

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์
อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน นายประสิทธิ์ เลหาวิวัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ
ของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. หนังสือตอบกลับ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กำลังจัดทำการศึกษาความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ของ
ครูสังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของ
เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การจัดทำผลงานทางวิชาการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น
อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมืองานสำหรับ
การจัดทำผลงานทางวิชาการ ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
อนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร. ๐๔๓-๘๑๑๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/พิเศษ

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน

รายวิชานาฏศิลป์ไทย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่

ด้วย นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จาก สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ โดยทำการวิจัยเรื่องความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์โปรดแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อสำรวจความต้องการของครูผู้สอนอย่างแท้จริง (ดังแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้)กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร. ๐๔๓-๘๑๑๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/พิเศษ

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน

รายวิชานาฏศิลป์ไทย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปสาขลา

ด้วย นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาละคร
ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จาก
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ โดยทำการวิจัยเรื่องความต้องการเครื่องมือวัด
ภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์โปรดแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อสำรวจความต้องการ
ของครูผู้สอนอย่างแท้จริง (ดังแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้)กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร. ๐๔๓-๘๑๑๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/พิเศษ

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน

รายวิชานาฏศิลป์ไทย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย

ด้วย นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาละคร
ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จาก
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ โดยทำการวิจัยเรื่องความต้องการเครื่องมือวัด
ภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์โปรดแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อสำรวจความต้องการ
ของครูผู้สอนอย่างแท้จริง (ดังแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้)กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร. ๐๔๓-๘๑๑๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/พิเศษ

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน
รายวิชานาฏศิลป์ไทย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง

ด้วย นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาละคร
ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จาก
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ โดยทำการวิจัยเรื่องความต้องการเครื่องมือวัด
ภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์โปรดแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อสำรวจความต้องการ
ของครูผู้สอนอย่างแท้จริง (ดังแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้)กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร. ๐๔๓-๘๑๑๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/พิเศษ

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน

รายวิชานาฏศิลป์ไทย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปบุรี

ด้วย นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาละคร
ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จาก
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ โดยทำการวิจัยเรื่องความต้องการเครื่องมือวัด
ภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์โปรดแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อสำรวจความต้องการ
ของครูผู้สอนอย่างแท้จริง (ดั่งแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้)กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร. ๐๔๓-๘๑๑๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/พิเศษ

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน

รายวิชานาฏศิลป์ไทย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี

ด้วย นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาละคร
ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จาก
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ โดยทำการวิจัยเรื่องความต้องการเครื่องมือวัด
ภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์โปรดแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อสำรวจความต้องการ
ของครูผู้สอนอย่างแท้จริง (ดังแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้)กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร. ๐๔๓-๘๑๑๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/พิเศษ

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน
รายวิชานาฏศิลป์ไทย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปจันทบุรี

ด้วย นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาละคร
ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จาก
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ โดยทำการวิจัยเรื่องความต้องการเครื่องมือวัด
ภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์โปรดแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อสำรวจความต้องการ
ของครูผู้สอนอย่างแท้จริง (ดังแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้)กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร. ๐๔๓-๘๑๑๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/พิเศษ

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน
รายวิชานาฏศิลป์ไทย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

ด้วย นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ โดยทำการวิจัยเรื่องความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์โปรดแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อสำรวจความต้องการของครูผู้สอนอย่างแท้จริง (ดังแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้)กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร. ๐๔๓-๘๑๑๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/พิเศษ

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน

รายวิชานาฏศิลป์ไทย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปพัทลุง

ด้วย นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จาก สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ โดยทำการวิจัยเรื่องความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์โปรดแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อสำรวจความต้องการของครูผู้สอนอย่างแท้จริง (ดังแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้)กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร. ๐๔๓-๘๑๑๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/พิเศษ

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน

รายวิชานาฏศิลป์ไทย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด

ด้วย นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาละคร
ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จาก
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ โดยทำการวิจัยเรื่องความต้องการเครื่องมือวัด
ภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์โปรดแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อสำรวจความต้องการ
ของครูผู้สอนอย่างแท้จริง (ดังแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้)กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร. ๐๔๓-๘๑๑๓๑๓

ที่ วธ ๐๘๑๑/พิเศษ

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน
รายวิชานาฏศิลป์ไทย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ด้วยข้าพเจ้า นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จาก สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ โดยทำการวิจัยเรื่องความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์โปรดแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อสำรวจความต้องการของครูผู้สอนอย่างแท้จริง (ดังแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้)กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร. ๐๔๓-๘๑๑๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/พิเศษ

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอน
รายวิชานาฏศิลป์ไทย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

ด้วย นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จาก สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ โดยทำการวิจัยเรื่องความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์โปรดแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อสำรวจความต้องการของครูผู้สอนอย่างแท้จริง (ดังแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้)กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร. ๐๔๓-๘๑๑๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/พิเศษ

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอตกลงใช้เครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ด้วยข้าพเจ้า นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาละคร
ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จาก
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ โดยทำการวิจัยเรื่องความต้องการเครื่องมือวัด
ภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จึง
ขอตกลงใช้เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย กับ
ครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา)

ครูชำนาญการพิเศษ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร. ๐๔๓-๘๑๑๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/พิเศษ

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอตกลงใช้เครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด

ด้วย นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จาก สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ โดยทำการวิจัยเรื่องความต้องการเครื่องมือวัด ภาคปฏิบัติของครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จึง ขอตกลงใช้เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ประวัติของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา
วันเกิด วันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2504
สถานที่เกิด อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 8/33 หมู่บ้านตรีชาติ ถนนสนามบิน อำเภอเมือง
จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000 โทร 043-811718
ตำแหน่งหน้าที่การงาน ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2521 มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ.3) โรงเรียนลานสกาประชาสรรค์
อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
- พ.ศ. 2523 นาฏศิลป์ชั้นกลาง วิชาเอกละคร (นาง) วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช
- พ.ศ. 2525 นาฏศิลป์ชั้นสูง วิชาเอกละคร (นาง) วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช
- พ.ศ. 2528 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกละคร วิทยาลัยเทคโนโลยี
และอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทเวศร์ กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2543 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาไทยคดีศึกษา
(เน้นมนุษยศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม